

BOLIGBEBYGGELSEN.

SPANGSBJERGHAVEN, ESBJERG.

BRUGERVEJLEDNING - BEBOERE.

Indholdsfortegnelse.

	Side
Forord	1
Forsikring/pludselig skade.....	1
7 gode råd	1
Boligen	2
Materialeoversigt.....	3
Rengøring og indv. vedligeholdelse	4 – 5
Diverse: Herunder lugt i teknikskab, vinduesbundstykker, malerbe- handling, radiatorer og radiatorventiler, udv. lampe, haveanlæg og kælder.....	5
El, telefon og antenne	6 – 8
Hvidevarer	8
Sanitet.....	9 – 11
Varmeanlæg.....	12
Kloakanlæg.....	13
Maler.....	13
<u>Bilag:</u>	
Pjece – Boligens vedligeholdelse	
Vinduesinformation (Incl. for- og terrassedør)	
Flise- og klinkepleje	
Tæpper og vinyl	
Inventar	
Indvendige døre	
Ophæng på vægge af gipsplader	
Vedligeholdelse af betonfliser	
Luft ud	
Hårde hvidevarer	

FORORD.

Denne vedligeholdelsesvejledning er baseret på korte sammenfatninger om de informationer/oplysninger om de enkelte materialer og komponenter, der indgår i ejendommen.

Brugervejledningen omhandler kun standardmaterialer og komponenter i. h. t. det oprindelige projektmateriale. Der kan være anvendt alternative komponenter eller materialer.

Før der tages konkrete skridt til igangsættelse af vedligeholdelsesarbejder, skal brugeren altid kontrollere, om det anvendte materiale er i overensstemmelse med nærværende vedligeholdelsesvejledning.

Vi har valgt angivne materialer ud fra erfaringsgrundlag. Ønskes yderligere oplysninger, bedes De kontakte udlejer, som vil være behjælpelig med disse.

Forsikring/Pludselig skade.

Ejendommen er bygnings- og ansvarsforsikret.

Ved pludselig opstået skade på grund af f.eks. brand, storm eller vand, bedes lejereren kontakte udlejer eller Tryg – Baltica, telefon 76 10 82 10 og døgnvagt efter kontortid på telefon 44 68 31 41. Police nr. 255 0883 0944 – 8 bedes meddelt forsikringsselskabet.

8 gode råd.

1. Husk af luften ud daglig.
2. Rengøring af flisebelægninger og fuger i bruseniche, således at mos og alger ikke dannes. Efter endt brug tør efter med klud.
3. Fordørens håndtag skal altid i lukket stilling være løftet opad.
4. Smøring af vinduer, udv. døre og postkasse efter behov – dog min. 1 gang om året.
5. Ved afrimning af fryser – husk at vippe snip ned.
6. Der er ingen skuffe under ovnen. Pladen er fast, lad være med at rykke denne af.
7. Det er vigtigt, mindst hver anden måned at rengøre embættens filter.
8. Sørg for at håndtaget på fordøren altid er efterspændt. Går håndtaget løs, kan det skyldes manglende smøring.

BOLIGEN.

Vedligeholdelse:

Den indvendige vedligeholdelse påhviler lejerne i omfang jf. lejekontrakten.

Forsikring:

Ejendommen er forsikret. Forsikringen dækker bygningsbrand, kortslutning, grunddækning, udvidet villa- og rørskadeforsikring, stikledninger- og husejeransvarsforsikring.

Boligen:

Deres bolig er opført/udført i materialer/konstruktioner i henhold til nærværende brugervejledning, idet der dog kan være afvigelser. I det daglige brug af Deres bolig, er der nogle vigtige faktorer, som De skal være opmærksom på.

Udluftning:

Det er vigtigt, at boligen udluftes dagligt. En gennemsnitsfamilie producerer hver dag ca. 15 l. vand i form af vanddamp. Vanddampen kommer dels fra beboerne selv (transpiration og udånding), dels fra brugen af køkken og badeværelse. Vanddampen skal ud af boligen hver dag. Se i øvrigt bilag.

Afløbsanlæg:

Afløbsinstallationerne må ikke tilføres stoffer, der kan give anledning til aflejringer af slam eller faste partikler (sand, gips, kaffegrums, jernspåner etc.). Der må endvidere ikke tilføres stoffer, der kan bevirke skader på afløbsledninger, rensningsanlæg og recipient (syre, gift), samt stoffer, der p.g.a. brand- og eksplosionsfare indebærer, at oprensningsarbejde kan være farligt. En særdeles vigtig vedligeholdelsesforanstaltning er – som anført overfor – almindelig oplysning om, hvad man kan tillade sig at putte i afløbssystemet. Det er specielt i forbindelse med wc-installation, at misbrug finder sted. En meget almindelig årsag til forstoppelse er, at hygiejnebind, papirbleer, vatpinde, klude o.lign. skylles ud i vandklosettet.

Rengøring:

I den daglige rengøring bør man følge de råd og vink, som er angivet i vedlagte brochurer eller i de medleverede brugsanvisninger.

Specielt skal det fremhæves:

Det er af stor betydning, at vægge og gulve med flisebeklædninger holdes rene, således der ikke opstår misfarvning på såvel fliser som fuger.

Smøring og vedligeholdelse:

Det er vigtigt at følge de anvisninger, som er angivet i nærværende brugsvejledning. Specielt skal det fremhæves:

Det er af stor betydning, at vinduer, terrassedør, fordør og låse smøres mindst 1 gang årligt.

Nøgler:

Til Deres bolig hører 2 stk. nøgler pr. hoveddør. Nøglerne er sat i system, således at hver enkelt bolignøgle passer til fordør, hængelås i redskabrum og postkasse.

MATERIALEOVERSIGT.

<u>Facader:</u>	32 cm skalmurskonstruktion med bagvægge af 100 mm Leca-helvægselementer 1200 kg/m ³ .
<u>Tunge skillevægge:</u>	10 cm Leca halvægselementer, 900/1200 kg/m ³ .
<u>Lette skillevægge:</u>	13 mm gipsplader på hver side af stålskelet med 50 mm mineraluld imellem.
<u>Lofter:</u>	Lofter på 1. sal er ubehandlede fyrrustikbrædder, 16 x 120 mm og 200 mm mineraluld over loft. I stueetage sprøjtemalede Leca lyddækelementer med gipsplader.
<u>Tapet:</u>	Tapet på vægge er Rutex, behandlet med plastmaling.
<u>Vinduer og døre:</u>	Er fabriksfremstillede, færdige standardkomponenter. vinduer og døre er KVV-godkendte. Træ i vinduer og døre er vakuumimpregnerede og monteret med 2 lags termoruder.
<u>Indvendige døre:</u>	Er fabriksfremstillede finerede Sweed-door celledøre.
<u>Gulve:</u>	Tæpper/vinyl/klinker på beton.
<u>Indv. snedkerarbejde:</u>	Fodlister, dørkarme, loftlister og indfatninger er fyr, tilsætninger 12 mm Østen finerplader. Vinduesplader er Melaminbelagt 28 mm spånplade.
<u>Køkken:</u>	Er fabrikat HTH m. låger som færdiglakeret bøg.
<u>Fliser:</u>	Fliser på væg over køkkenbord samt fliser på gulv og vægge i badeværelse.
<u>Ventilation:</u>	Naturlig ventilation i bad. Mekanisk ventilation i køkken. Derudover er alle oplukkelige vinduer og altandøre forsynet med ventilationsstilling.
<u>Altaner og udv. trapper:</u>	Altaner og udv. trapper og reposer er udført i galv. stålkonstruktion eller aluminium, bund og trin er galv. dørplade.
<u>Skarnkasserum:</u>	Under udv. trapper forefindes skarnkasserum med vægge beklædt med glat eternitplade.
<u>Indv. trætrapper:</u>	(Hvor disse forefindes). Fabriksfremstillet fra Forenede Trappefabrikker, leveret færdiglakeret fra fabrik.

Rengøring og indendørs vedligeholdelse.

Malerbehandlede vægge:

Vægge med Rutex kan efter ønske og behov efterbehandles med malerprodukter, svarende til det oprindeligt anvendte (se under maler).

Væg- og gulvfliser:

Fliser renholdes normalt ved afvaskning med lunkent sæbevand. Såfremt der er behov for yderligere rengøring, henvises til vedlagte specialbrochure for flise- og klinkepleje.

Vinylgulve:

Vinylgulve vaskes i sæbevand og tørres med en hårdt opvredet klud. Kan også bones med skridsikker bonevoks, men ikke olie (se vedlagte brochure).

Tæppegulve:

Der er anvendt forskellige tæppetyper efter beboernes eget valg. Der henvises til specialbrochure for pasning af tæpper.

Indvendige døre:

Malede og lakerede døre rengøres normalt med en blød klud og varmt vand tilsat et mildt rengøringsmiddel. Der henvises til leverandørens rengøringsinstruks og vedligeholdelsesvejledning.

Indvendigt snedkerarbejde:

Snedkerarbejdet er udført med malerbehandling, og rengøres ved afvaskning med varmt vand tilsat et mildt rengøringsmiddel samt aftørring med rent vand. Vedligeholdelse sker efter behov og ønske med malerprodukter svarende til de oprindeligt anvendte (se under maler).

Køkkenvaske:

Køkkenvaske renholdes med sæbe eller sulfo. Ved særlig rensning kan gnides med wienerkalk og sprit – ikke ståluld.

WC-skåle og håndvaske:

Må ikke rengøres med syre eller skurepulver. Brug de specielle rensemidler, der fås i handlen. Undgå at få midlet på gulve, som kan angribes deraf.

Gulvafløb:

Specielt gulvafløb, hvortil der under overristen er tilsluttet afløb fra brusere og håndvaske, er udsat for forstoppelse af hår m.v. Der bør foretages jævnlig oprensning.

Vandlåse:

Vandlåse, der belastes med meget små vandmængder kombineret med relativ stor "forurening", er udsat for forstoppelse. Der bør med mellemrum foretages en kraftig gennemskyldning af vandlåsen også for at sikre, at låsen ikke tørrer ud, og kloakluft derved kan trænge ud i rummene.

Sker forstoppelse gentagne gange på samme sted i installationen, beder vi Dem kontakte udlejeren.

Vinduer og udvendige døre:

Døre, låse og hængsler anbefales smurt og justeret årligt. Dørplader afvaskes med lunkent vand tilsat sulfo eller finvaskemiddel. Vask fra neden med svamp og skyl straks efter. Tør af med en frugfri klud. Med jævne mellemrum (½ til 1 år) efterses alle oplukkelige elementer. Hængsler, lukkebeslag m.v. smøres med et tyndt lag syrefri olie, og nødvendige småjusteringer foretages. Vinduer bør ikke pudses med sprit, da sprit efterlader en uklar hinde. Brug rent vand eller et af de specielle pudsemidler, der kan købes i forretningerne (se i øvrigt vedlagte vejledninger for vedligehold). Husk at holde vinduesfalsene rengjorte (ved at åbne vinduerne). Vigtigt, at gummitætningslisterne sidder rigtig og rengjorte.

Altaner, altangange og trapper af metal:

Man skal være opmærksom på, at der her ikke må saltes, da metal herved nedbrydes. Der må i stedet benyttes grus/sand.

Diverse:

Lugt i teknikskab: Hvis der opstår kloaklugt, skyldes forholdet, at overløb for sikkerhedsventil er udtørret. Aktivér sikkerhedsventiler ved at lukke vand ud eller efterfyld overløbet, anvend f.eks. lille blomstervandkande.

Vinduesbundstykker: Vinduesbundstykkerne tåler ikke, at disse til stadighed er våde. Evt. kondensvand fra vinduerne afløres, og der luftes ud.

Malerbehandling: Se lejekontrakten.

Radiatorer/radiatorventiler: Varm radiatorer ikke, kan det skyldes, at radiatorventilen ikke fungerer og kan søges afhjulpes ved skiftevis at lukke og åbne helt for radiatorventilen.

Udv. lampe ved forløb: Der anvendes energisparepærer, f.eks. POPE PLEC 9W electronic.

Haveanlæg: Hækken skal søges holdt i højde på 1,5 m. Se i øvrigt husordensreglementet.

Kælder: Henstilling af "ting og sager" i kældermedgang og kælder uden for pulterum vil blive fjernet på lejerens regning.

Postkasse: Postkassen holdes ren for alm. snavs, alger og mos.

El, telefon og antenne.

Elforsyning:

Ved fejl i det elektriske anlæg, skal der rettes henvendelse til en autoriseret el-installatør. Hvis der er problemer med el-måleren eller aflæsninger af denne, skal der rettes henvendelse til:

Vest Energi
Ravnevej 12
6705 Esbjerg Ø
Telefon 75 14 88 00.

El-måler	El- måleren er monteret udvendig ved indgangsdøre,
Gruppetavle	mens gruppetavle sidder indvendig i gangen.
Sikringer	
Installationer for	El-måleren er type I.M. m/låge m. husnummer.
Opvaskemaskine	Ved at lukke denne låge op, vil De kunne aflæse el – måleren, som registrerer lejlighedens samlede forbrug.

Gruppetavlen indeholder følgende:

- a) Et PHFI-relæ (højt følsomt strømrelæ). Relæet er en sikkerhedsforanstaltning mod ulykker mod personskader, som følge af fejlstrømme. Kobler relæet ud, prøv at koble det ind igen. Såfremt dette ikke er muligt, kontakt da en autoriseret el-installatør.
- b) Sikringsgrupper. Sikringerne har til formål at beskytte el-anlægget mod overbelastninger. Med hensyn til sikringsgrupper, er der monteret 2 stk. lysgrupper (10 amp 2 pol), hvor sikringerne er angivet med rødt mærke. 1 stk. kraftgruppe til vaskemaskine og komfur (16 amp 4 pol), hvor sikringerne er angivet med sølvfarve i bunden.

Springer der en sikring, skal De trykke på 0-knappen ved den sprungne sikring. Skift sikringen ud med en ny. Derefter skal PHFI-relæet kobles ind, og der trykkes på 1-knappen ved den sprungne sikring.

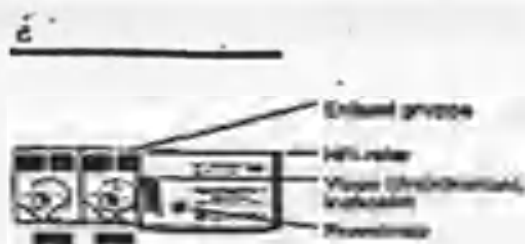
Evt. fejl rettes af en autoriseret el-installatør.

Det skal bemærkes, at atmosfæriske forstyrrelser kan afstedkomme utilsigtede udkoblinger af PHFI relæet.

Den på relæet placerede prøveknop skal aktiveres mindst én gang om året. Ved denne prøve skal relæet udkoble.

Boligerne er forberedt for tilslutning af opvaskemaskine, omfattende trækrør fra tavle og til køkkenskab.

Sådan gør man

En el-installation er opdelt i grupper med hver sin gruppeafbryder. Der findes forskellige typer gruppeafbrydere, bl.a. ovenstående. En gruppeafbryder kan være udstyret med én, to eller tre sikringer.

Hvis strømmen svigter i en del af huset, er det sandsynligvis en sikring, der er overbrændt.

Når en sikring overbrænder, er det fordi den har været overbelastet enten på grund af en fejl i el-installationen eller på grund af for stor belastning fra de tilsluttede brugsgenstande.

Normalt kan man se på sikringen, om den er overbrændt. De fleste typer sikringer har en melder, en lille farvet plet, der springer ud, når sikringen er overbrændt.

Man kan imidlertid ikke i alle tilfælde regne med, at melderen er sprunget ud.

Når det er konstateret, hvilken gruppesikring, der er overbrændt, afbrydes gruppeafbryderen, og der sættes en ny sikring af samme størrelse som den overbrændte.

Har altid reservesikringer af den rigtige type og størrelse anbragt ved gruppetaflen.

Inden der igen tændes for gruppeafbryderen, slukkes alle lamper og apparater, der forsynes fra den pågældende gruppe. Nu tændes for gruppeafbryderen.

Overbrænder sikringen med det samme, er der fejl i den faste el-installation, og elinstallatøren må tilkaldes.

Hvis sikringen ikke overbrænder, tændes lamper og apparater for en. Når der tændes for den brugsgenstand, der er fejlløs, overbrænder sikringen.

Afbryd for brugsgenstanden, sæt en ny sikring og få snarest muligt brugsgenstanden repareret.

Selv om det kan være meget ubehageligt at undvære strømme, må man ikke blive ved med at prøve med nye sikringer. *En Stærkstrømsreglementet må der kun skiftes sikring en gang af overbrænding.*

Er ingen sikringer overbrændt, men svigter strømmen alligevel flere eller måske samtlige grupper, kan det skyldes udkobling af evt. HF1- eller FI-relæ. Det betyder ikke nødvendigvis, at der nogen varig fejl.

Der kan være flere årsager hertil:

1. Fejl i el-installationen.
2. Fejl på en brugsgenstand.
3. Tordenvejr i området.

Gensindkobling foretages på følgende måde:

1. Afbryd for alle gruppeafbrydere (stilles på nul).
2. HF1- eller FI-relæet kobles ind. (HF1- eller FI-relæets knude røres/vippes hen til I).
3. Nu tændes gruppeafbryderne en efter en. Når der tændes for den gruppeafbryder, hvor fejlen er, afbrydes HF1- eller FI-relæet igen. Afbryd for gruppeafbryderen, tænd for HF1- eller FI-relæet og de resterende gruppeafbrydere.

Det er muligt at lokalisere fejlen til en enkelt brugsgenstand, (for den faste el-installation) efter samme fremgangsmåde som ved sikringens overbrænding.

Tryk på HF1- eller FI-relæets prøveknap mindst én gang årligt. Derved sikrer De Dem, at den virker.

<p>Telefon</p>	<p>Standard telefonstik er placeret som tomrørsinstallation. Betaling for stik og oprettelse sker til:</p> <p>TELE DANMARK RAVNEVEJ 7 6705 ESBJERG Ø</p> <p>TELEFON: 75 14 79 79.</p>
<p>Antenne</p>	<p>Boligen er tilsluttet bynettet for TV og Radio. Evt. spørgsmål vedr. fællesantenne rettes til:</p> <p>BYNETTET FOR TV- OG RADIO FORSYNINGSVIRKSOMHEDERNE RAVNEVEJ 10 6705 ESBJERG Ø</p> <p>TELEFON: 75 14 24 14.</p>

Hvidevarer.

<p>Hvidevarer</p>	<p>Komfur er Voss ETM 101 – 1.</p> <p>Emhætte er type Turbo slim (HTH).</p> <p>Køle-/fryseskab er Vestfrost KF 350 – 47</p> <p>Vedr. brugen og vedligeholdelsen af de enkelte hvidevarer, henvises til brugervejledningen, som medfølger hver enkelt del.</p> <p>Udover de nævnte hvidevarer, kan der forekomme individuelle valg.</p>
-------------------	--

VEDLIGEHOJDELSE OG EVT. FUNKTIONSFEJL I BLANDINGSBATTERIER.

VVS	<p>Ved driftsforstyrrelser vedr. vandforsyningen skal der rettes henvendelse til:</p> <p>FORSYNINGSVIRKSOMHEDERNE VANDFORSYNINGEN RAVNEVEJ 10 6705 ESBJERG Ø</p> <p>TLF. 75-14 44 33</p>
Blandingsbatterier	<p>Deres blandingsbatterier i huset, det være sig ved bruser, håndvask og køkkenvask, er fab. Damixa type 32 serien. Nedenstående følger en beskrivelse af rengøring af blandingsbatterierne.</p>
Vedligeholdelse	<p>Den nemmeste rengøring sker ved aftørring med en blød klud umiddelbart efter brug.</p> <p>Almindelig rengøring kan ske med sæbevand eller flydende rengøringsmiddel, dog <u>uden</u> indhold af <u>ætsende</u> eller <u>skurende</u> midler.</p> <p>Særlig tilsmudsning eller kalkaflejringer kan fjernes med eddike eller svag eddikesyreopløsning. Lad det virke i kort tid og skyl med rigelig vand. Følgende henvisninger må iagttages:</p> <p><u>Chrom</u> overflader beskadiges af stærke syrer koncentreret (f.eks. saltsyre) eller midler indeholdende syrer.</p> <p><u>Farvede overflader</u> må især ikke udsættes for skurede rengøringsmidler, endvidere advares imod anvendelse af midler indeholdende stærke syrer/baser.</p>
Garanti	<p>For produkter leveret af Damixa, er følgende garantibestemmelser gældende:</p> <p>Varer, der lider af fabrikationsfejl, ombyttes eller reparerer gratis ved franko returnering. Garantien ophører dog altid senest 1 år efter, at varerne er taget i brug. Endvidere ydes der en garanti mod dryp - på 5 år, forudsat at:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Montage er udført af en autoriseret VVS-installatør (fakt. fremvises).2) Alle rubrikker på garantibeviset er udfyldt af VVS-installatøren. <p>Garantien gælder kun under forudsætning af, at defekten skyldes fejlagtig materiale eller fremstilling, og ikke er genstand for fejlagtig behandling eller vedligeholdelse, forsømmelse eller unormal slitage. Garantien er begrænset til at erstatte den defekte del og intet krav om erstatning til personer eller andet udstyr.</p>
Reklamationer	<p>Hvis produkter lider af fejl, som er dækket af Damixa's garanti, bedes følgende retningslinier fulgt:</p> <p>Fejl som konstateres af Dem meddeles Damixa's serviceafdeling (66-1097000).</p>

Afhjælpning af funktionsfejl

Følgende funktionsfejl kan De selv afhjælpe.

1. **Utæt gennem tud.**
Denne defekt kan skyldes:
 - 1) Afkalkninger i ventilsæde. Se illustration A-F.
 - 2) Udskiftning af keramisk modul. Se illustration H.
 - 3) O-ring i blændprop er defekt. Se illustration G.
2. **Utæt ved håndtag.**
Denne defekt kan skyldes:
 - 1) O-ring i modul defekt. Se illustration A-D.
 - 2) Topstykke spændt (over-). Se illustration K.
3. **Utæt svingtud.**
O-ringe på studs defekte (1). Se illustration L.
4. **Nedsat ydelse/støj i batteri.**
Luftblander tilstoppet. Se illustration J.

Der findes her udviklet keramisk modul til alle 3 serier

Keramisk reparations sæt:

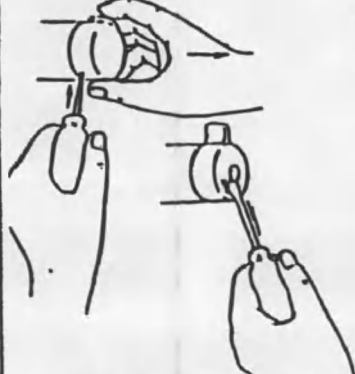
Nr. 69997 (store) til serie 32 og 64
Nr. 69910 (små) til serie 60 (blive håndtag)

De keramiske moduler er umiddelbart udskiftelige med de gamle moduler, men - metalborste nr 48136 anbefales til fjernelse af eventuelle kalkaflejringer i hullerne for fjeder og keramiksæde.

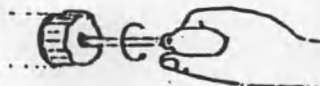
Funktionsfejl

- 1) Utæt gennem tud:
Ventilsæde/modul defekt (D + E)
O-ring i blændprop defekt (G)
Kalkaflejringer i huller (F)
- 2) Utæt ved håndtag:
O-ring i modul defekt (D)
Topstykke spændt (over-) (K)
- 3) Utæt ved svingtud:
O-ringe på studs defekte (L)
4. Nedsat ydelse/støj i batteri:
Luftblander tilstoppet (J)

Arbejdsgang med illustrationer:

A. Top i sætstuds trykkes ned - (serie 64) håndtag trækkes af.

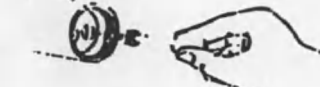
B. Skruer og indsats fjernes (serie 60 + 32 - håndtag).

C. Topstykke skrues ud. VIGTIGT: Ved skrueing undlad tilspænding med værktøj.

D. Modul trækkes af på.

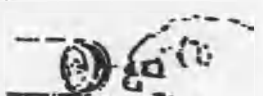
E. Ventilsæder og fjeder fjernes uden at ridses.

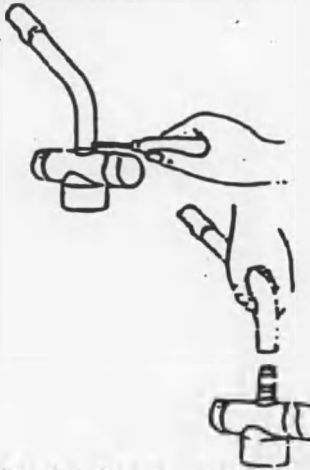
F. Eventuelle kalkaflejringer fjernes med metalborste (fx. 48136) 5-6 omdrejninger.

G. Blændprop (48033) indsættes i håndtag.

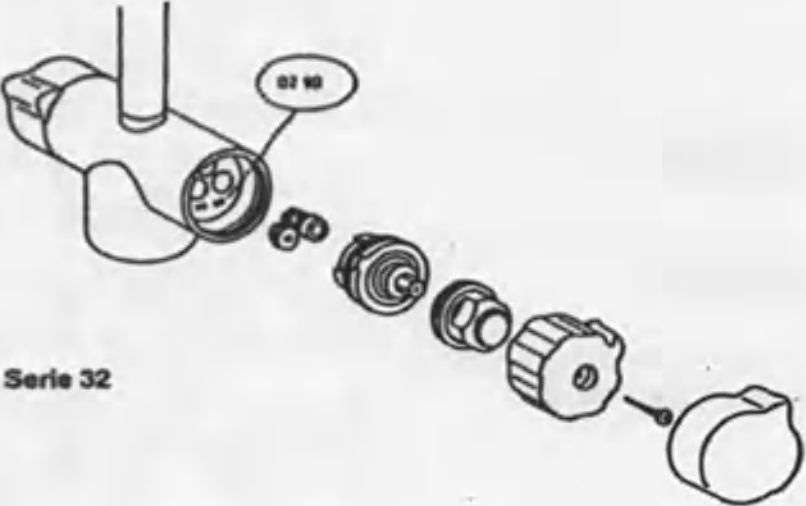
H. Nyt keramisk modul monteres. OBS! Vædske skal vende rigtigt.

I. Fjern skrue, der er placeret gennem håndtag (svingtud) for at skubbe - udskift O-ringe ind i mod - på blændprop. Ved montage af tudet skal O-ringerne ikke beskadiges, når denne skrues ned over studsen, samt at huller i tudet er ud for huller i blændpropen. Skrue monteres.

J. Udskift luftblander. Efter hver reparation, fjern luftblander og -studs aflejringer.

<p>Datoerrkning</p>	<p>Ved bestilling af reparationsset i Deres lokale byg gemarked, skal De oplyse følgende:</p> <p>Fabr. : Damixa Serie : 32 Dato : Er angivet som vist på nedenstående illustration.</p> <p>Serie 32</p>
<p>Udvendig vandhane</p>	<p>Ved indgangsdør ved teknikrum forefindes en udvendig vandhane. For at undgå frostskader, skal der om vinteren lukkes for afspændingsventilen indvendigt. Endvidere skal der åbnes for den udvendige vandhane</p>
<p>Opvaskemaskine</p>	<p>I skab under køkkenvask, er der afsat t-rør for tilslutning af vand til opvaskemaskine.</p>

SANITET

<p>Sanitet m.v.</p>	<p>Toilet: Spinx type Duo. (601251.000) Håndvask: Spinx Europa. (626305.110) Toiletsæde: Pressalit type 71, plast. Papirholder: Forkromet toiletpapirholder Kroge: Forkromet knagerække med 3 kroge. Spejl: 56 x 39 cm incl. spejlklemmer.</p> <p>Køkkenvask er rustfri stålvask lev. af HTH.</p> <p>Udover de nævnte dele, kan der forekomme individuelle valg.</p>
---------------------	--

Varmeanlæg	<p>Boligerne opvarmes med fjernvarme fra:</p> <p>VESTKRAFT UNDER FORSYNINGSVIRKSOMHEDERNE VARMEFORSYNINGEN RAVNEVEJ 10 6705 ESBJERG Ø</p> <p>TLF. 75-14 44 33</p> <p>Fælles for hele afdelingen aflæses forbrugt varme på hovedmåleren placeret i teknikrum. Vedr. forbrugt varme i Deres bolig, registreres dette på fordampningsmåler monteret på radiatorer. Vedr. yderligere oplysninger, se under afsnittet varmemåler.</p>
Vandvarmer	<p>Varmt brugsvand opvarmes med en varmeveksler fabr. Passilac Type V 241 R, mee AVTQ-ventil. Varmeveksleren er placeret i skab i bad.</p>
Regulering	<p>Ved varmeveksler er monteret en automatisk styreventil Danfoss Type AVTQ. ventilen er trykstyret og selvvirkende og kræver således ingen betjening.</p>
Sikkerhedsventil	<p>For at undgå tryk lækage af varmeveksler er der monteret sikkerhedsventil ved varmeveksleren. Sikkerhedsventilen lukker vand ud ved højere tryk end 6 ATM i varmeveksleren. Da dette aggregat kun sjældent træder i funktion, bør De 1 gang årligt påvirke ventilen så den ikke "gror fast". Der skal blot åbnes og lukkes for sikkerhedsventilen en enkelt gang.</p>
Varmemåling	<p>Varmemåleren (hovedmåler) placeret i teknikrum ved cykelskur måler det samlede varmeforbrug i ejendommen og aflæses af Forsyningsvirksomhederne. Det forbrugte varme, fordeles efter forbrug aflæst på fordampningsmålerne anbragt på radiatorerne. Denne aflæsning foretages af en uvildig person (evt. selskab) der udfører varmeregnskab.</p>
Vandmåler (bi-måler)	<p>Vandmåleren, i skab i bad, måler det antal m³ vand som De forbruger. Det samlede forbrug for ejendommen måles på hovedmåleren, placeret i teknikrum. Det forbrugte vand i Deres bolig aflæses af en uvildig person og der laves et vandregnskab, hvor Deres forbrug indgår som en andel af det samlede forbrug.</p>
Utæt radiator	<p>Har De en utæt radiator skal De lukke for varmeanlægget og kontakte en autoriseret VVS-mand.</p>
Radiatorer	<p>Deres radiatorer er fabrikat RIO panelradiatorer. Radiatorerne er malet fra fabrikken. Der kan købes pletmaling hos fabrikken i Ribe.</p>
Radiatorventiler	<p>På radiatorerne er der monteret radiatorventiler fabrikat DANFOSS type FJVR. Ventilen virker som en salgs "håndbremse" for fjernvarmevands gennemløbs-hastighed.</p> <p>Jo højere De skruer op for denne ventil jo varmere er det vand De leder tilbage til fjernvarmeværket og dermed en højere varmeregning til Dem.</p>
Gulvvarmeanlæg	<p>Badeværelset opvarmes via gulvvarmeslanger bestående af 15 x 1,0 mm W/CU pr. 20 cm indstøbt i gulvbetonen. Reguleringen og udluftningen af gulvvarmeanlægget kan ske på ventil bag døren. Den anvendte ventil er af fabrikat Danfoss type FJVR.</p>

KLOAKANLÆG

<p>Gulv afløb (1. sal)</p>	<p>Gulv afløbet på 1. sal er en gulv afløbsskål type VVS nr. 153457.983. Hvis gulv afløbet stoppes, skal De fjerne risten og hive indbygningsvandlåsen op og rense denne.</p>
<p>Gulv afløb (stue-etage)</p>	<p>Gulv afløbet i stueetagen er en gulv afløbsskål type VVS nr. 153445-956 med p-vandlås, som kan renses med en rense fjeder.</p>
<p>Kloaklugt i bad</p>	<p>Hvis der forekommer kloaklugt i baderummet, kan det skyldes at rørvandlåsen i forbindelse med vaskemaskine er udtørret. Lugten vil forsvinde hvis De holder lidt vand ned i røret, samt en dråbe olie, sidstnævnte vil gøre at vandet ikke fordamper så hurtigt.</p>
<p>Opvaskemaskine</p>	<p>Under køkkenvask er der afsat en afgrening for tilslutning af afløbsslange fra opvaskemaskine.</p>
<p>Kloakanlægget løvrigt.</p>	<p>Kloakvand fra boligen på 1. sal løber ned gennem et kloakrør i hulmuren. På disse afløbsrør er monteret renselemme. Renselemmene er placeret bag ventilen skruet fast på murværket. Hvis der sker tilstopninger af kloakrør under huset, kan man rense gennem disse afsatte renselemme.</p>

MALER

<p>Maler</p>	<p>Standard vægbehandling er Rutex Ekstra malerbehandling med plastvægmalning.</p> <p>Til malerbehandling af vægge og lofter af Leca-elementer, gipsplader eller spånplader er der færdigbehandlet som følger:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 70%;">Leca-vægge m. Rutex.</td> <td style="width: 5%; text-align: center;">:</td> <td style="width: 25%;">Flutex 5</td> </tr> <tr> <td>Gipspladevægge m. Rutex</td> <td style="text-align: center;">:</td> <td>Flutex 5</td> </tr> <tr> <td>Lofter af Leca dækelementer</td> <td style="text-align: center;">:</td> <td>Flutex 3</td> </tr> <tr> <td>Lofter af gipsplader</td> <td style="text-align: center;">:</td> <td>Flutex 3</td> </tr> <tr> <td>Lofter af spånplader</td> <td style="text-align: center;">:</td> <td>Flutex 4</td> </tr> <tr> <td>Trælofter på 1. sal</td> <td style="text-align: center;">:</td> <td>Ubehandlet</td> </tr> </table> <p><u>Træværk.</u> Udv. træværk, slutbehandling : Pansordæk Indv. træværk, slutbehandling : Pansordæk</p> <p><u>Metaldeler.</u> Radiatorer - færdigbehandlet fra fabrik. Kan repareres med Dæksplast 55.</p> <p><u>Synlige rør.</u> Færdigbehandlet m. Dæksplast 55.</p>	Leca-vægge m. Rutex.	:	Flutex 5	Gipspladevægge m. Rutex	:	Flutex 5	Lofter af Leca dækelementer	:	Flutex 3	Lofter af gipsplader	:	Flutex 3	Lofter af spånplader	:	Flutex 4	Trælofter på 1. sal	:	Ubehandlet
Leca-vægge m. Rutex.	:	Flutex 5																	
Gipspladevægge m. Rutex	:	Flutex 5																	
Lofter af Leca dækelementer	:	Flutex 3																	
Lofter af gipsplader	:	Flutex 3																	
Lofter af spånplader	:	Flutex 4																	
Trælofter på 1. sal	:	Ubehandlet																	

stbesørget avis

DHOLD

løb 2
sterne 2
tre, der binder 3
trin 4
ser, udskiftning 4
ger langs døre og vinduer 4
lve, der knirker 4
lve, lakering 5
vlakker 6
rn, vedligeholdelse 7
erboligens vedligeholdelse 7
aling af vægge og lofter 8
aling til vægge og lofter 9
hængning på vægge og lofter 10
edskaber til maling og lakering 11
der, udskiftning 12
nøring af hængsler og låse 13
pet 13
petsering 13
appettrin, der knirker 14
æ, midler til vedligeholdelse 15
æ, vedligeholdelse 15
etning af døre og vinduer 17
indhæner 18

Andre pjecer om boligen:

Gulve, vægge, lofter
Hold hus med energien
Lys og lamper
Rengøring
Vedligeholdelse af vinduer
med termoruder

Donnér på husholdningsrådets publikationer

Id og Resultater giver oplysning om husholdningsrådets undersøgelsesarbejde m. m.

er udkommer 9 numre årligt.

abonnement: 23 kr. (frit tilsendt).

issalgspris: 3,50 kr. + tryksagsporto.

scerne er små håndbøger om hver sit emne. Der udkommer 4 nye om året.

abonnement: 11 kr. (frit tilsendt).

issalgspris: 3 kr. pr. stk. + tryksagsporto.

donnementerne kan bestilles ved indbetaling på husholdningsrådets girokonto.

STATENS HUSHOLDNINGSRÅD

Nagerfælledvej 56, 2300 København S

Girokonto 5403650

Telefonspørgsler (01) 21 85 22 og (01) 57 01 00

Pris 3,00 kr.

Udgivet februar 1984

Redigering og layout: Claus Deleuran

ISSN 0106-1887

ISBN 87-7408-2493

In 15-137

NORDLUNDE, KØBENHAVN

STATENS
husholdningsråd

Pjecer 4 - 1981

Udgave 1984

boligens vedligeholdelse

Kr. 3,-

one pjece er skrevet til
 5. skem - med fingersteds
 omhu - gerne selv vil
 vneners ukomplicerede
 pligthedssamtaler og
 drøvelationer i hjemmet
 har endel snafel i alt det
 s rækskælfje, så pjecken kan
 gdes som et lille tehuksb.
 t skulle derfor være nemt
 lende netop den detalje,
 r er brug for i en given si-
 ation.

en er ment som et supplæ-
 ent til de brugsmåninger,
 r findes på emballager -

er det bedre at lade være.
 Hvis arbejdet malkes, og en
 fagmand skal lave den om,
 kan det blive dyrt, så hvis
 kan udleveret det fra starten.

AFLØB

ns stopet er stoppet, kan
 t fæses med en vækster-
 v: Ovretræktheder stoppes
 sd en fugtig klud. Vækster-
 ren anbringes over afløbet,
 t kummen fyldes halvt med
 nd. Der pumpes kraftigt op
 i ned med sugeren, så
 roppen presses løs.

n væksteransat/eder er også
 t effektivt redskab til rens-

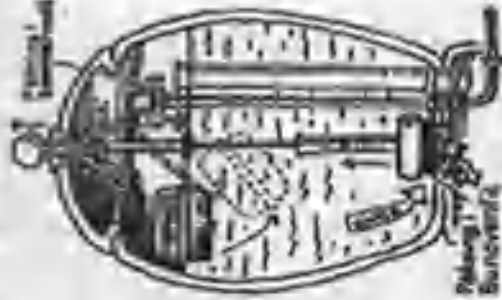

DE SYSTEMER

Når luftsløkken er på g-
 skansen løses, åbnes bund-
 rødder, og væksten kan
 mas for væk. Dermed spædes
 væksteret, så den kan be-
 ner for væksteret, og
 systemet fyldes med vand.
 Løst væksteret igen er har-
 vet til vaskeløkken.

Alle vækster-
 eller (med)
 indhold, af ne-
 trumfyldning,
 klar eller væksteret) er
 kraftigt afsløret og har
 været åben til en række
 alvorlige bakterieinfektioner. De
 disse måler afløbet ikke
 er effektivt nok til at ren-
 se et stoppet afløb, er der
 ingen grund til at høre
 dem i huset. Brug i stedet
 for de ovennævnte afløbs-
 og redskaber.

BLANDINGSBATTERIER:
 se Vandbatter.

ned i væksteret, et ---
 lort vandvaskes i væksten
 er for fald, eller fordi gum-
 mibåndet i væksteret
 som er afsløret. Løst vækster
 er med i væksten, er
 det vandvaskes i væksten,
 der trænger til udskiftning.

Udskiftning af pakkinger
 med man kan gøre her, og
 hvis den kan laves for
 varet til den pågældende
 lort (efterhånd som alle
 vilgiler), eller hvis der er
 en anbrændingstil på
 væksten (til alle de for-
 lort). Det er altså ikke til-
 lægt at lortvaskes
 at lort for væksten
 i væksten, så vækster-
 ruppen til alle vækster-
 erne er det.

Der lukkes for vandet (så at
 spærreløkken ikke er med
 hovedrødder), væksten kan
 skylles ud, så væksten kan
 mes for vand. Løst vækster
 skruer af, og væksteret
 løstes af.

Væksteren løses (er
 som regel færdigt til væk-
 len med en lille adskilt, og
 stemplet i væksteren
 tages ud, væksten er i nogle
 cisterne færdigt med en
 skruer, i andre sidder det løst.
 Gummipakningen på enen af
 stemplet afsløres og udskiftes
 eventuelt, stemplet lægges på
 plads, og væksten monteres
 res igen.

I nogle cisterne sidder pak-
 ningen inde i væksteren
 Denne type der udskiftes af
 en lortvask, så væksteren
 skal skilles af.

Væksteren i væksten er
 på en ved at sætte væk-
 neren til, dvs. strejle på
 skruen, der holder vækster-
 ren fast på væksteren.
 En lille vækster kan også
 ft. væksten til at løse: hvis
 der er vand inden i den, skal
 den lukkes ud.

Klikken løses op, og bund-
 væksten pakning afsløres og
 udskiftes af. Nogle typer
 lortvasker kræver spe-
 cialværktøj og skal udskiftes
 af en lortvask.

I disse cisterne er klokken
 opet af gummi og skal ud-
 skiftes, hvis den er blevet
 ned eller andet.
 væksteren kan også til-
 væksten til at løse. Efterhånd
 de væksteres skal renses ved
 at lægge dem i en lortvask
 af i det udklæbte (22%)
 og 2-3 dage vand. På lortvask-
 sen skal der lægges en klud
 vækster med væksten, til
 vækster er løst.

Til sidst sættes væksteren
 igen, og der lukkes for væk-
 det. Er den stadig ikke i or-
 den, må der lortvaskes en lort-
 vand.

DE DØRE, DER BINDER

Mange flere bender på væk-
 krefter, fordi lortvasker
 og i vækster med høj lufting
 lighed.

Hvis en vækster vækster,
 kan væksteren muligvis løses
 med en lortvask eller af-
 vækster. Deren løses med en
 slanke lortvasker mellem
 det og vækster, så man får en

stemning på døren der, hvort
 den binder. Det pågældende
 sted skrabs med støbepapir af-

tes lavt på døren og ind i mund
 midten.

Det afslørede skal males af-
 ter lortvask igen.
 En lortvask der løser kun af-
 sløring. Det kan i stedet af-
 ve vedværende af hvide af-
 væksteren. Dette kræver spec-
 ialværktøj og bør udføres af
 en lortvasker.

Hvis væksteren vækster langs ud-
 vækster, skal det i nogle til-
 fælde lukkes ved at lægge en
 sløring i væksteren, så
 døren lukkes en anelse.
 Mange flere vækster på en gam-
 mel vækster også få den til
 at binde af malingen skrabs
 eller afsløret på det pågæl-
 dende vækster, hvorefter der ma-
 les igen.

Udskiftning af pakkinger
 med man kan gøre her, og
 hvis den kan laves for
 varet til den pågældende
 lort (efterhånd som alle
 vilgiler), eller hvis der er
 en anbrændingstil på
 væksten (til alle de for-
 lort). Det er altså ikke til-
 lægt at lortvaskes
 at lort for væksten
 i væksten, så vækster-
 ruppen til alle vækster-
 erne er det.

træ, så dykkerne bliver skjult. Plastisk træ fås i farver passende til de fleste træsorter.

■ GULVE, lakering

Den laktype, der anvendes, skal ikke blot være egnet til gulvet, men også kunne forlignes med den lak, gulvet i forvejen er behandlet med.

Hvis man ikke er sikker på, at den ny lak kan anvendes oven på den gamle, må man lakere et mindre felt på et skjult sted for at se, om lakken binder og er tør efter den tørretid, der er angivet på lakdåsen.

Mange gulvlakker er forsynet med brugsanvisning for både forbehandling og lakering. Mangler der en vejledning, kan disse anvisninger bruges: Nye trægulve bliver som regel lakret én gang (grundlakering), inden de kommer ud fra fabrikken. Hvis der er sket beskadigelse eller misfarvning i byggeperioden, må

gulvet renses med en let maskinafslibning og derefter støvsuges. Vask med vand bør undgås, da eventuelle ulakerede områder misfarves af vand. Gulvet lakeres yderligere 2 gange, før det tages i brug.

Ubehandlede gulve (nye eller maskinafslibne) støvsuges inden lakering. Efter 1. lakering slibes gulvet på langs ad træårene med fint slibepapir og støvsuges igen. Lakeres helst i alt 3 gange.

Tidligere lakerede gulve skal helst lakeres før eller i hvert fald lige efter gennemslidningen af den gamle lak.

Gulvet vaskes i vand tilsat universaltrensingsmiddel.

Derefter vaskes med vand tilsat 2 dl eddikesyre (32 %) pr. 10 l, og der vaskes efter med rent vand. På evt. gennemslidte områder undgås vask, da træet ellers bliver gråt.

Når gulvet er helt tørt, slibes de gennemslidte steder med fint slibepapir på langs ad træets årer. (Slibningen fjerner snavs og gør overfladen ru, hvilket giver lakken en bedre vedhæftning).

Herefter støvsuges gulvet.

Gennemslidte steder lakeres først, derefter lakeres hele gulvet 1 à 2 gange.

På gulve, der er behandlet med terpentinvoks (bonevoks) eller gulvpolish (vandvoks), kan det blive nødvendigt med en maskinafslibning, hvis gulvet skal lakeres. Selv svage rester af voks eller polish vil hindre lakken i at tørre.

Afslibning af et helt gulv kræver en rigtig gulvafslibningsmaskine. Se i øvrigt husholdningsrådets pjeces »Gulve, vægge, lofter«.

Gulvpolish på lakerede gulve kan evt. forsøges fjernet ved vask i vand tilsat 1 dl vaskpulver + 2 dl salmiakspiritus (8 %) pr. 10 l. Gulvet vaskes med salmiakblandingen 2-3 gange. Vask med eddikevand og vask efter med rent vand.

Påføring af gulvlak sker nemmest med en bred pensel med korte børster. En male- rulle kan anvendes, hvis man er øvet.

Nogle laktyper indeholder store mængder opløsningsmiddel og skal derfor bruges i rigelig mængde for at give et ordentligt slidlag på gulvet. På lakdåsen er angivet, hvor mange m² lakken rækker til. Nogle laktyper kræver en let slibning med sandpapir før næste lakering, se skemaet på næste side.

kerhedsmærker: Gulvlak- og malinger er mærket med symboler, hvis indholdet kan være farligt for brugeren. Forklaringen er suppleret med tekniske sikkerhedsforskrifter, som bør følges under brug af produktet.

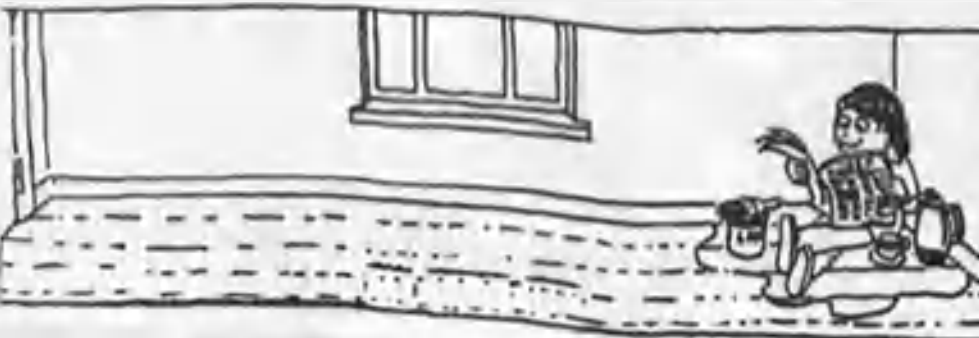
... giver ... eningemidlet og behovet for udluftning. Tallet efter stregen (højeste tal 6) angiver om produktet kan være skadeligt ved kontakt med fx huden eller ved indtagelse gennem munden. Kodet er en vejledning for den professionelle maler med hensyn til sikkerhedsforanstaltninger under arbejdet.

... ballagerne bærer også ko- -Sikkerhedsregler for ma-

... lærarbejde med 2 tal fx 0-1. Første tal (højeste tal 5) an-

Gulvlakker

Lacering	Eftersigt eller tilbehør	Grund	Bærelses	Vandbestanddel	Opløsning	Kan skade: (fx på nye klæder)		Kan skade på gulv, som udløser et sikkerhedsproblem								
						For og fra	Ikke fra	Alkohol	Uopløselig	Uopløselig	Uopløselig	Uopløselig	Uopløselig	Uopløselig	Uopløselig	
hørgulvlak	3	hørbank/ hørbank	god	god	ingen opløsning	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
hørgulvlak	4	hørbank/ hørbank	god	hørbank/ hørbank	ingen opløsning	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
hørbank	3	hørbank/ hørbank	god	hørbank/ hørbank	ingen opløsning	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
hørgulvlak	3-4	hørbank	hørbank	hørbank	ingen opløsning	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
hørbank	3	hørbank/ hørbank	hørbank	hørbank	ingen opløsning	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
hørbank	3	hørbank/ hørbank	hørbank	hørbank	ingen opløsning	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

DØRKARME, fuger:

Fuger langs døre og vinduer.

DØRTRIN

Irkkende dørtrin skyldes oftest, at træet er svundet, så det ikke længere er tilstrækkeligt understøttet. Føjepladen fjernes, og kiler af træ sættes ind under dørtrinnet med passende mellemrum. Føjepladen sættes på igen.

FJERNELSE AF GAMMEL MALING:

Træ, vedligeholdelse.

FJERNELSE AF GAMMELT TAPET:

Tapetsering.

FLISER, udskiftning

Der tales om en løs flise, som kan bruges igen, skræbes eventuelt løse mørtelrester fra flisens bagside.

Hvis flisen er ødelagt, hugges den løs med en mejsel. Først slås ned på flisen med en hammer, så den revner. Stumperne løsnes forsigtigt ved at slå med mejslen fra midten udad (hvis man starter

fra kanten, vil flisen ved siden af nemt revne). Til sidst hugges fugen forsigtigt af ved at lade mejslen følge flisekanten.

Den nye flise sættes op med fliseklæber (speciallim) eller flisemørtel. Før klæberen kommes på, prøves der, om den nye flise er i plan med de øvrige fliser. Ellers må der fyldes ud med lidt spar-telemasse. Fliseklæberen stryges på flisens bagside med en tandspartel, og flisen trykkes på plads på væggen. Der sættes et par afstandstykker under flisen for at hindre, at den synker nedad. (Specielle afstandstykker kan købes, men drejer det sig kun om en enkelt flise, kan der bruges fx et par stykker træ i fugens bredde).

Efter et døgns forløb fjernes afstandstykkerne, og fugen fyldes op med flisefugemasse. Når fugen er tør, tørres overflødig fugemasse af fliserne med en fugtig klud.

Fuger i badeværelser (fx langs gulvet) kan blive utætte og medføre skader i tilstødende rum. Den gamle fugemørtel fjernes og erstattes med elastisk fugemasse (siliconefugemasse).

■ FUGER LANGS DØRE OG VINDUER

Træet i vindueskarmer og karmene langs yderdørene arbejder på grund af luftens varierende fugtighed, og med tiden kan fugematerialet mellem karm og mur løse sig.

Det beklædte fugemateriale skræbes ud med fx en skruetrækker eller med en smal mejsel - uden at beskadige træet - og sløv og snævs børstes væk.

Hvis noget af stopningsmaterialet bag fugen er ødelagt, må det udskiftes, eller der fyldes ud med nyt materiale (mineraluld). Derefter fuges der med en plastisk eller elastisk fugemasse, som kan følge træets bevægelser. Fugemassen fås i patron og påføres nemmest med en håndsprøjte. Der glettes efter med en fugespartel eller en flad træpind dyppet i sæbevand.

Til udvendige fuger findes specielle fugebånd, som kan "ånde", så eventuel fugtighed ikke lukkes inde i konstruktionen. Firmaernes monteringsanvisning følges.

■ GULVE, der knirker

En let knirken kan muligvis afhjælpes ved at puste pulveriseret grafit ned i sammenføjningen mellem brædderne (grafit fås i pustedåse).

Er det ikke tilstrækkeligt, må de brædder, der knirker, sømmes bedre fast. Der sømmes med dykker, som forsænkes med en dyknagle. Til sidst fyldes sømmene med plastisk

■ **HESSIAN**, maling p=.
se Maling af vægge og loftet.

■ **HÆNGBLER**, smøring:
se Smøring af hængsler og
låse.

■ **INDVENDIGT TRÆ-
VÆRK:**
se Træ, vedligeholdelse.

■ **JERN**, vedligeholdelse
Forbehandling

Malet jern: Evt. rust og fest-
støddende maling afskrabes
med et stråbejern, ståbereste
og alubepapir. Vaskes med
vand tilsat 1 l salmiakpirritus
(25 %/l) pr. 10 l. Vask efter med
rent vand. Når overfladen er
tør, grundes evt. bare steder
med en rusthindrende grund-
maling. Efter tørring færdig-
males med alkydmaling.

Galvaniseret jern: Som malet
jern, dog udelades den rust-
hindrende grundmaling. Færdig-
males med epoxyalkydmal-
ing.

Ubehandlet jern: Grundes med
en rusthindrende grundmaling
2 gange. Færdigmales med
alkydmaling.

■ **KITNING AF RUDER:**
se Ruder, udskiftning.

■ **LAKERING AF GULVE:**
se Gulve, lakering.

■ **LEJERBOLIGENS VED-
LIGEHOLEDSE**

Den udvendige vedligeholdelse påhviler udlejeren, og normalt også vedligeholdelse af trappeopgange og eventuelle fællesrum.

Den indvendige vedligeholdelse (dvs. maling og tapetsering) kan påhvile enten udlejeren eller lejeren. Det skal stå i lejekontrakten, hvem der har ansvaret for vedligeholdelsen, og det er derfor vigtigt at læse kontrakten igennem, når man indgår et lejemål.

Hvis lejeren har ansvaret for den indvendige vedligeholdelse, kan man male eller tapetserer efter ønske og skal selv betale udgifterne. Det vil normalt blive forlangt, at lejligheden gøres i stand, når man flytter, så den er i orden til den næste lejer. Udlejeren kan ved indflytning kræve et depositum, bl. a. for at have sikkerhed for, at der er penge til at sætte lejligheden i stand for ved fratrædning.

Hvis man ønsker at lave større ændringer i lejligheden, som fx at fjerne en væg, skal man have tilladelse af udlejeren. Og udlejeren kan forlange, at man ved fratrædning efterlader lejligheden som den var, da man flyttede ind - dvs. bygger væggen op igen. Vil man undgå denne situation, må man sikre sig en skriftlig aftale med udlejeren om, at ændringen kan bevares ved fratrædning.

Hvis udlejeren har ansvaret for vedligeholdelsen, afsættes der en vis sum af huslejen på en vedligeholdelseskonto, og lejeren har krav på, at der bliver malet og tapetseret efter behov - inden for det beløb, som står på kontoen.

Når man ønsker et stykke arbejde udført, aftales det med udlejeren. Det er principielt udlejeren, der vælger de pågældende håndværkere og træffer alle aftaler med dem. Vedligeholdelse og reparationer af hårde hvidevarer (kom-

skjolder. I køkkener forekommer der ofte skjolder i loftet. Disse kan dækkes med alkydfløtmaling, der påføres 2 gange efter afvaskning af loftet (ingen grundning). Alkydfløtmaling er også egnet til »nikon«-lofter. Denne type skjolder må ikke forveksles med uldebroer, der skyldes mangelfuld isolering. Dette problem kan kun løses ved, at isoleringen bringes i orden.

Færdigmaling

Loftet eller væggen færdigmales 1 à 2 gange. Tørretiden for malingen er angivet på dåsen. Større flader males hurtigt og mest jævnt med mælerrulle, mens beskæringer (maling langs kanter) foretages med en pensel.

En evt. stukkant males først. Der males fra vinduesvæggen hen mod bagvæggen.

Maling på tapet. Undersøg, om tapetet sidder fast, især i hjørner, langs paneler og omkring kontakter. Ved at banke let på væggen med fx en klædebørste vil man kunne fornemme, om tapetet sidder fast.

Revnet tapet afrides. Evt. huller og revner udskræbes og spartles (se side 8), og bare pletter grundes med alkydgrunder. Bedst er det at lime et stykke tapet over »hullet« eller blot et stykke grund eller avispapir. Lappen skal være lidt større end hullet, og klisteret på dette stykke skal ikke gå helt ud til kanten. Når det er tørt, afrides det løse papir, og kanterne slibes jævne. Væggen afstøves og grundes med fortyndet maling inden færdigmaling.

Maling på hessian. Som maling på tapet, dog skal væggen inden færdigmaling stryges med en såkaldt hessiangrunder.

■ MALING TIL VÆGGE OG LOFTER

Sørg for at købe tilstrækkelig maling (rækkeevnen er angivet på dåsen). Husk at tage oplysninger om malingens tone (toningsnummer) med til farvehandleren, hvis det evt. bliver nødvendigt at købe mere.

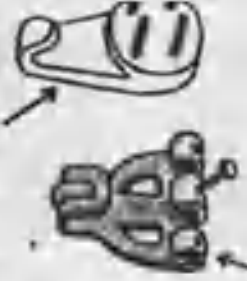
Sikkerhedsmærker: se side 6.

Malinger

Type	Glans	Slidstyrke	Rengørighed	Især egnet til:
Plastloftmaling	helmat	ringe	kan ikke rengøres	Lofter
Alkydloftmaling	helmat	ringe	vanskelig	Lofter (især lofter med vandskjolder)
Plastvægsmaling	halvmat/ mat	nogenlunde	vanskelig	Vægge i opholdsrum
Acrylplasmaling	halvblank/ halvmat/ mat	god	nogenlunde nem	Vægge i opholdsrum, trappegange, køkkener, badeværelser (ikke i bruseniche)
Alkydmaling	halvblank	god	nem	Vægge i køkkener, badeværelser, andre vådrum
Uretanmaling	halvblank	særdeles god	nem	Vægge i køkkener, badeværelser, andre vådrum

PHÆNCONING PÅ BAGE OG LOFTER

Et stort sæt vægudsigt er en god ide til vægdekoration. De holder de fleste metaller, og de er nemme at sætte op og på malerflader.

Spærrevægge må der bruges specialde betonbrogge med ribbar.

Spærrevægge og lign. er overvejende i et betonbrogge, kræver normalt 5 med skraver.

Spærrevægge og lign. skal sættes op på pladserne og indføres ofte i tyngden. Nivået er vigtigt at holde, der skal bruges en desuden vigtig, at der er rigtigt til det vægudsigt der skal bruges i. Spærrevægge skal sættes op i formidlet, hvor der er

Skruerækkeren skal sættes i skruerens kam. Er skruerækkeren for lille, er det vanskeligt at skruer skruen i, og kammen er delvis gennet.

Mursten, lækton (ix gæsbeton): Der boret med håndmalbor (bor med aksel af håndmalbor). Hullet boret i selve stenen, ikke i fugerne.

Betont: Der må bruges en betonmaske med kalkporcelan og et håndmalbor. Helt boret skal være i selve stenen, rygtes den laveste del og formentlig oplængt.

Træ, epheplade: Ekstrerne kan skrues direkte i uden brug af plader. Det er ikke altid nødvendigt at bore huller først, men der boret for med et pladbor, så skruen kan gå ind.

Plade, -age (ix) (ix) - eller gipsplade: Tungens bog bør montere på legemets bagplade. Man kan finde legemets ved at boret i på pladen, over en meget boret boret-gipsplade med -plade, og pladen giver lidt efter for tryk.

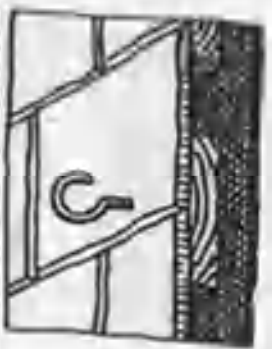
Der boret for med et pladbor, og ekstrerne skrues direkte gennem pladen og ind i legemets.

Lagers gæsbeton kan monteres på pladen ved hjælp af specialde plader. Der findes flere typer, og de er også velegnede på ix tynde skruer.

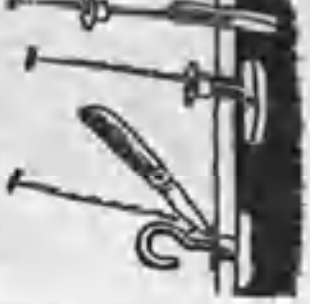
Der boret for gennem pladen med et skruerbor, og ekstrerne skrues ind. Når skruen skrues i, udvider pladen sig og lægger sig som en kasse på bagdelen af pladen og formentlig oplængt.

Plade, pladefug: Der boret for med et håndmalbor i selve træet eller gipspladen, så ix fuger. For at boret er materialet sprængt, og for at boret kan gå ind, sættes et epheplade på hver side af træet.

Pladefuger: Tungens gæsbeton skal monteres i legemets, som ligger over pladefuger. Der ligger en lag over alle gæsbetonfuger mellem pladefuger. Skrur eller krog kan skrues direkte i efter forberedning med et pladbor.

Lette lamper kan oplængt i selve pladen ved hjælp af en special plade - en skruerbor plade. Skud et særligt bor boret for gennem pladen, og pladefuger skrues gennem og skrues så den ligger vandret over huller. Dens boret skrues så i huller, og skrue eller krog skrues i.

REDSKABER TIL MALING OG LAKERING

Penaler findes i særlige størrelser og udformninger og til alle former for malerarbejde. Det vil som regel være nødvendigt at bruge flere penaler til det samme arbejde - dels en stor til de større flader, dels små penaler til kerner og andre detaljer.

Etter brug rengøres de i forbindingen med (afhængig af malingen), vaske i sæbevand, skylles og tørrer. I nogle penaler kan penselen pakkes ind i et stykke aluminium - eller plastfolie for at undgå indtørring.

Penaler, der skal skrives, skal rengøres frit og gerne i vand.

penaler. «Luren» på rulle kan udskiftes. Til rullen hører en skræntet bakke, hvori malingen hældes op. Malingen fordeles jævnt ved at vippe bakken og rulle på i den øverste del af bakken. Mængden fordeles jævnt og tilbage og på langs og på tværs hen over den flade, der skal males.

Planstrøget giver et jævnt lag uden penselstrøg og er velegnet til større flader. Der findes i lange strøg og små (særlig rulling). Til planstrøget anvendes en bakke som ved brug af malingen. Rengøres som penaler. Måltiden kan udskiftes. Maling med sprøjte er hurtig men kræver en del arbejde. Al, som ikke skal males, omkæres alt.

Sprøjtmasken vægges og holder indendørs, der man kan høre en professionel - eller - (hvis) sprøjte. Små hobby-sprøjter har et enkelt program - et anvendelsesområde.

Under arbejdet bør man bære en maske, som dækker mund og næse, da opløsningsmidlet i malingen kan være ubehageligt at indånde og skadeligt i større mængder.

- PENSLER: Penaler der til maling og lakering.
- PAKNINGER, særligt til Cisterner og vandtårne.
- PENNER: Penaler der til maling og lakering.
- PLANSTRØGER: Planstrøget giver et jævnt lag uden penselstrøg og er velegnet til større flader.

- RENSNING AF PENS-LER: Rensning af pensler og børster.

... køleskab m. m.) påhviler
 malt lejerer. Hvis en re-
 paration forlænger apparatets
 etid, fx ved udskiftning af
 reservedel, er det dog ud-
 øren, som skal betale.

... det drejer sig om større
 reparationer, vil det være
 bedst at henvende sig til ud-
 øren og bede ham skaffe
 håndværker. Sørger man
 selv for at få reparationen ud-
 ret, kan det være vanskeligt
 at dokumentere, at ap-
 paratets levetid er forlæn-
 get.

... enstående er hovedregler-
 ne. Der kan eventuelt være
 alt andet i lejekontrakten. I

LOFTER, maling af:
 Maling af vægge og lofter.

LOFTER, ophængning
 af:
 Ophængning på vægge og
 lofter.

LÆSE, smøring:
 Smøring af hængsler og
 øje.

MALERULLE:
 Redskaber til maling og
 vaskning.

**MALING AF TRÆ-
 VÆRER:**
 Træ, vedligeholdelse.

MALING TIL TRÆ:
 Træ, midler til vedligehol-
 else.

■ MALING AF VÆGGE OG LOFTER

Det er en fordel at tømme
 rummet for så mange møbler
 som muligt. Resten dækkes
 med fx plastfolie, der kan hol-
 des fast med maletape.

Forbehandling

Prøv først, om overfladen
 smitter af ved at gnide med fx
 en bomuldsklud (mørk klud
 på en lys flade og omvendt).

Hvis overfladen smitter af -
 fx limfarve - vil det nye lag
 maling skalle af. Loftet eller
 væggen skal derfor vaskes
 grundigt med rent vand, som
 skiftes hyppigt. En anstryger
 (facadepensel) er god til af-
 vaskningen.

Eventuel stuk afrenses sam-
 tidig med loftet. Når overfla-
 den er blødt godt op, kan
 stukken renses forsigtigt med
 en stiv børste, en spartel eller
 en kartoffelkniv. Udfyldning
 af revner og huller, se neden-
 for.

Derefter grundes med en al-
 kydgrunder inden færdigma-
 ling.

Hvis overfladen ikke smitter
 af: Evt. løstsiddende maling
 skrubes af, og væggen eller
 loftet vaskes af med vand til-
 sæt 1 l salmiakspiritus (25 %) pr.
 10 l. Evt. revner og huller
 skrubes ud med hjørnet
 af en spartel, fugtes med
 vand og udfyldes med gips-
 filler (i tørre rum) eller ce-
 mentfiller (i våde rum). For at
 gøre overfladen jævn og glat
 og for at sikre spartelmassens
 hærkning, stryges de spartel-
 lede steder over med en fug-
 tig pensel.

Bare pletter grundes med al-
 kydgrunder.

Hvis der er sammenføjninger
 i væggen, kan man opnå usyn-
 lige samlinger ved at klæbe
 glasfiberstrimler (maleremser)
 over sammenføjningerne og
 spartle før færdigmaling.

Langs kanter (paneler, dør-
 karme osv.) sættes maletape
 op, dog kun hvis overfladebe-
 handlingen på kanten sidder
 helt fast.

Opstilling af tapet

Et tapetsætning skal der bruges:

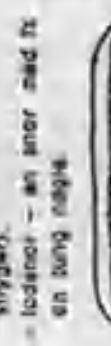
- et langt bord Et læpsebord kan evt. laves/låses fast på væggen.

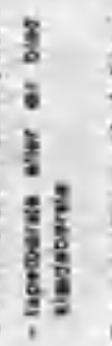
- tommeboks eller målebånd.

- sæk.

- væggy facelapser (anstrøjer).

- lodlinje - en snor med fx en tung nåle.

- tapetboks eller et blad klæberbærelse

- tapet klippes af i bånd efter væggenes højde + 10 cm. Desuden laves der hulde for eventuelt mønstertilpasning (ingen kantbøjning).

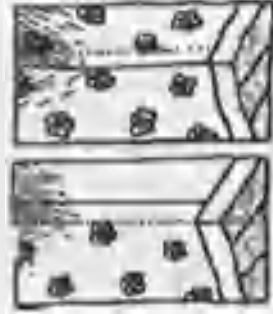
- Tapet lægges med begyndelsen opad, og klæbet smøres på med anstrøjer i en stribe langs midten og foldes ud med vand og en blød svamp.

mod væggen. Der indføres 2-3 bånd ad gangen, og de folder sammen blødt mod hinanden, så enderne slæder sammen. Hæfter skal tapetet trække 5-8 min., tidligere lægger det lidt længere.

Forlænkt tapet dypes i vand efter brugsanvisningen.

Tapetsætningen starter ved vinduet. Båndet anbringes først på væggen og trykkes ned lodrets bevægelser fast og glat med tapetbærelsen. Kontrollér med lodreten, at båndet er opret lodret. Ved loft og panel trækker tapetet lidt ud fra væggen, klippes af og bærtes på plads igen. Overflødig klister fjernes af med vand og en blød svamp.

Næste bånd sættes op til. Ved hjørner staves tapetsætnings til på langt, så det kun går sk. 2 cm rundt om hjørnet. Hjørner skal sættes fast ind i hjørnet.

Tapetbærelse: Specialværktøjet smøres direkte på væggen. Sammen presses ind med væggen med en bred gummerulle. Benene strøges sammen, og sættes på væggen eller med en håndvask.

Tapetet renses med en hobby- eller specialbørste ved gulv og loft. En eventuel oparbejdsretning lægges i øret.

TERMORULLER, udadbringning af:
skal forlægges af en tegning.

TERMORULLER, vedligeholdelse af:
af husholdningsrensning plejes af samme navn.

TRAPPETRIN, der klæbes:
Skjedes oftest, at trinnet i dets led er svedet lidt, så det ikke længere stammer på stedet.

Der sættes en smal træstri fast oven på støbet, så tapetsætnings hjørter på færd. Hvis der er mellem en lins i forvejen, læses den og fyldes hvidt op.

Itvætningen er tilgængelig fra bagved, somme tider på skærmens bagside.

TRÆ, midler til vedligeholdelse

Til vedligeholdelse af træ kan anvendes træbeskyttelsesmiddel eller maling. Træbeskyttelsesmiddel har ikke så god holdbarhed som maling, men er nemmere at påføre.

Der findes to hovedtyper af maling med hver sine egenskaber: alkyd og acrylat.

Alkyd-løsning har på grund af god vedhæftning i mange år været anvendt til udvendigt træværk og især til vinduer. Malingen har dog den ulempe, at den med tiden bliver hård og revner eller krakelerer.

TE udvendigt træværk af alkyd-løsning kræver meget. Alkyd-løsning af alkyd og især med vand og er derfor velegnet til udvendigt træværk.

Til udvendigt træværk er alkyd-løsning ikke tilstrækkelig holdbar.

Acrylløsning har god vedhæftning og er derfor velegnet til udvendigt træværk.

Det er vigtigt, at acrylløsning lægges på god tid til at tørre for at undgå sammenklæbning mellem de malede flader. På vinduer bør flader, der sættes sammen eller ligge på en mod lænningstæpper, males med alkyd-løsning.

Træbeskyttelsesmiddel findes i to grupper, nemlig midler, som fornyes med terpentint (alkydbeskyttelsesmiddel), og midler, som fornyes med vand (så kaldes alkyd-alkydbeskyttelsesmiddel). Hovedforskellen hænger sammen med træbeskyttelsesmidlets dækningskraft. De produkter, som dækker træet åben, holder længere end de, som lækker træet åbent igen. Helt forskellige produkter har meget holdbarhed.

Det udvendige træværk kan ikke behandles med farlige opløsningsmidler, men med nedvendige behandles med maling eller træbeskyttelsesmiddel. Træbeskyttelsesmiddel skal være pigmenteret (farvet) for at beskytte træet mod nedbrydning af lys og UV-stråler. Det må eventuelt fremføres af behandleren udvænet træværk med (at alle opløsningsmidler (farveløst) træbeskyttelsesmiddel, da de beskytter træet meget stærkt).

Grundingsolie indeholder mug- og skimmeldråbende midler. Anvendes til bl. a. grundning af ubehandlet træ.

Træværk, der tidligere har været behandlet med træbeskyttelsesmiddel, kan males efter afrensning og grundning. Træværk, der tidligere har været malet, kan behandles med træbeskyttelsesmiddel efter total afrensning af malingen. Hvis træ, der behandles med træbeskyttelsesmiddel, efterhånden bliver for mørkt, kan træet fremover vedligeholdes med pigmenteret træbeskyttelsesmiddel fortyndet med op til 50% opløsningsmiddel.

TRÆ, vedligeholdelse
Indvendigt og udvendigt træværk (vinduer, døre osv.)
Forbehandling

Malet træ og træ behandlet med træbeskyttelsesmiddel:

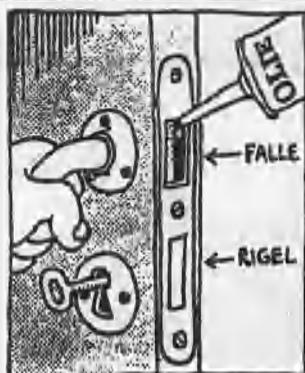
Evt. læstidende maling afskrabes med en spartel eller skrabejern. Derefter alibes med silbepapir. Vaskes med vand tilsat 1 l sælmakspiritus (25%) pr. 10 l. Vask efter med rent vand. Hvis der på udvendigt træværk er alge- og svampbevoksninger, vaskes der med special algefjerner eller et klormidligt middel, fx Klorin® (1 l pr. 10 l vand). Vask efter med rent vand.

■ SMØRING AF HÆNGS- LER OG LÅSE

Til smøring benyttes smøreolie eller pulveriseret grafit (fås i speciel pustedåse). Grafit trækker ikke støv til sig og bliver ikke stift i kulde.

Hængsler: Dørhængsler er normalt forsynet med et lille hul øverst. Et par dråber olie eller lidt grafit trykkes ind i hullet, og døren svinges nogle gange frem og tilbage, så smøremidlet fordeles.

Skabahængsler kan ofte skilles ad enten ved at fjerne en løs tap eller ved at løfte skabadøren af. Hængsler, som ikke kan skilles ad, smøres ved hjælp af en lille pensel.

Låse: Smøres ved fallen og riglen, når disse er trukket helt ind. Håndtag og nøgle bevæges frem og tilbage nogle gange for at fordele smøremidlet.

Cylinderlåse smøres med grafit eller med specielt smøremiddel på låse - aldrig med olie.

■ **SPARTLING:**
se Maling af vægge og lo

■ **SPRØJTEMALING:**
se Rødkaber til maling og lakering.

■ TAPET

En rulle tapet er ca. 50 cm bred og indeholder ca. 10 meter. Normalt kan man regne med, at der bliver tre hele bærer af en rulle.

Ubehandlet papirtapet har ringe slidstyrke, kan falme og tåler ingen form for fugtig rengøring. Det er derfor kun egnet til vægge, der ikke er særlig udsatte.

Plastbehandlet papirtapet er noget mere modstandsdygtigt over for slid og kan normalt tåle en fugtig aftørring.

Vinyltapet er solidt og slidstærkt og kan vaskes.

Til badeværelser og andre vådrum fås specielt fugtbestandigt vinyltapet med glasfiber på bagsiden.

Tekstiltapet (fx hessian) tåler ikke nogen form for fugtig rengøring og er derfor bedst egnet til vægge, der ikke er særlig udsatte.

Tapet opsættes med celluloseklister. Noget tapet fås dog forlimet og skal kun dypes i vand før opsætningen (opsætningsvejledningen følges).

Tekstiltapet opsættes med en speciallim.

■ **TAPET, maling på:**
se Maling af vægge og lofter.

■ TAPETSERING Forbehandling

Lestsiddende tapet, fx i hjørner og omkring kontakter, af-rives. Kanter slibes med sli-

bepapir. Eventuelle huller og ujævnheder fyldes med gipsfiller, se også side 8.

Buler i tapet skæres op med et kryds. Fligene trækkes ud, smøres med tapetklister og trykkes fast igen.

Hvis tapetet sidder meget løst, eller der er mange lag, kan det være nødvendigt med en fuldstændig afrensning: Væggen indsmøres med tapetklister og dækkes evt. med plastfolie for at forbedre virkningen. Næste dag kan tapetet trækkes af. Rester af tapet fjernes med en spartel eller slibepapir.

Plastmalet tapet skrubes først med fx en stålørste, før tapetklisteret smøres på.

Tapet kan også fjernes med damp. Et dampanlæg kan lejes hos farvehandleren.

Når tapetet er fjernet, forlimes væggen med fortyndet tapetklister (se brugsanvisning på pakningen).

Er væggen meget ru, er det en fordel at opsætte grundpapir inden det egentlige tapet.

Er væggen malet, afvaskes den før tapetseringen med vand tilsat 1 l salmiakspiritus (25 %) pr. 10 l. Derefter alibes der let med slibepapir for at sikre en god vedhæftning.

DM) bevarer smidigheden
tré. Disse typer ses dog
e så ofte i detaljhandelen,
n anvendes hovedsagelig
nådværkere.

Vklæbende skumplastlister
nemme at montere, men
en meget ringe holdbar-
1.

gle tætningslister er bereg-
t til at monteres i selve kar-
n. De er ret enkle at mon-
s og kan give en god tætg,
hvis de anbringes nøj-
lgt, så vinduesrammen går
id listen hele vejen rundt.
tre tætningslister er bereg-
til montering inde i falsen
os karmen. De kan være
re komplicerede at monte-
men kan til gengæld give
meget effektiv tætning.

tningslister, som monteres
sken, skal vælges efter
1 spalte, der er mellem
n og ramme. Når vinduet
lukket, må listen kun være
sammenpresset, ellers vil
1 efterhånden miste sin
endstighed og dermed og-
tætningsvænen.

Spaltens bredde kan måles
ved at sætte små klumper
modellervoks fast i falsen,
lukke vinduet og derefter måle tyk-
kelæsen på modellervoksen.
Det kan være nødvendigt at
høve eller slibe lidt af falsen
for at få et ensartet mellem-
rum hele vejen rundt.

Der findes desuden en række
specielle tætningslister til
montering nederst på dør,
fx med en plastflap eller en
række børster, som lægger
sig mod gulvet, når døren
lukkes.

Ved tætning af koblede vin-
duer skal tætningslisten mon-
teres langs den inderste ram-
me. Den yderste ramme skal
derimod ikke slutte helt tæt
- luften skal kunne cirkulere
mellem mellemrummet og den
fri luft.

■ **TÆTNINGSLISTER:**
se Tætning af døre og vin-
duer.

■ **UDVENDIGT TRÆ-
VÆRK:**
se Træ, vedligeholdelse.

■ VANDHANER

Togrebvandhaner: Inden i
hanen sidder en spindel med
en gummipakning. Når spin-
delen drejes ned, slutter pak-
ningen mod ventilsejlet og
lukker for vandet.

Hvis pakningen med tiden sli-
des eller bliver hård, drypper
vandhanen, og pakningen må
udskiftes.

Udskiftning af pakninger
må man kun selv foretage,
hvis der kan lukkes for
vandet til den pågældende
bolig (antennehus eller
lejlighed), eller hvis der
er en stopringsventil på
selve vandledningen til
den pågældende hane. Det
er altså ikke tilrådt en le-
jlighedsbeboer at lukke for
hovedhanen i kælderen,
så vandforsyningen til he-
le ejendommen afbrydes.

■ RUDER, udskiftning

Rester af glas fjernes forsigtigt, fx med en knibtang.

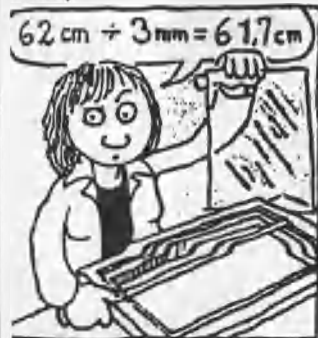
Alt gammelt kit fjernes med fx en kniv eller et stemmejern, og gamle glasstifter trækkes ud med en knibtang uden at ødelægge træet.

Falsen grundes med grundingsolie og males med alkydoliemaling.

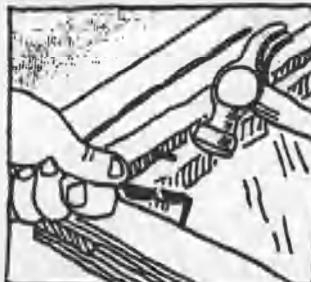
Den nye rude skal være ca. 3 mm mindre på hver led end alsmålet (målet taget inde i alsen).

Glasset skal hvile i et lag kit i falsen. Termokit er at foretrække. Det bevarer smidigheden bedre end linoliekit. Kittet trilles til en pølse, som presses ind i falsen i et tyndt lag, hvorefter det glattes med en kitkniv. Ruden presses omhyggeligt på plads i kittet. Tryk kun langs kanterne af ruden, ellers knækker den.

Glasstifter slås i falsen hele vejen rundt for at holde ruden på plads (pas på ikke at ridse ruden). De første stifter slås i nær ved hjørnerne, de øvrige med 15-20 cm mellemrum.

Derefter kittes ruden: En pølse af kit trykkes omhyggeligt fast langs kanten hele vejen rundt, og der glattes efter med kitkniven, så kittet ligger som en trekant mellem rude og fals.

Eventuelt overflødigt kit skræbes af på begge sider af ruden, og den renses med terpentin.

Efter et par ugers forløb kan kittet males. (Der fås specielt kit, som kan males allerede dagen efter).

Ruder, der fastholdes med glaslister: Ruden lægges i et lag kit i falsen som beskrevet ovenfor. Der bruges ikke glasstifter, men et ganske tyndt lag kit lægges på bagsiden af glaslisten, før den skrues på.

Termoruder skal udskiftes af en til en.

Der lukkes for vandet (v. spæringsventil eller hovedhane), derefter åbnes for vandhanen, så den tømmes for vand.

Topstykket med grebet skrues løs med fx en skiftenagel (svæknagel). Læg evt. en klud imellem, så overfladen ikke ridses. På nogle haner skal der først løses en lille skrue, som sidder skjult under det færdede dæksel på grebet.

Derefter løftes spindelen op, og gummipakningen nederst på spindelen udekiltes. Den kan være fastet med en lille møtrik, eller blot presset ind i en fælning. Det er vigtigt at bruge *højst* samme type pakning igen, og første gang er man derfor nødt til at pille den gamle pakning ud og lægge den med til forretningen. Køb hellere nogle stykker med det samme, så de er parat til næste gang og til de andre haner i huset.

Hanen samles nu igen. Hvis den stadig drypper, kan det være fordi ventilselet ikke længere er plant. Dette kræver træning med specialværktøj og bør udføres af en fagmand.

Eigrehaner: To flåder med nogle huller drejes mod hinanden ved hjælp af grebet og åbner eller lukker for vandet. Også denne hanetype er forsynet med en eller flere gummipakninger, som det kan blive nødvendigt at udekilte.

Det er vanekeligt at give en generel anvistning, da elgrebshanerne er konstrueret

noget forskelligt indvendigt.

Man må prøve sig frem: Der lukkes for vandet, og hanen tømmes for vand som nævnt ovenfor. Hanens topstykke med grebet løses - på nogle haner skrues hele topstykket af med en skiftenagel, på andre løses en lille skrue på toppen af grebet, evt. skjult under et dæksel, som fikses af med fx en kniv.

Når topstykket er fjernet, løses evt. andre løse dele ud, til man når frem til pakningen

- læg godt mærke til, hvordan delene sidder, så de kan sættes på plads i samme rækkefølge. Pakningen udekiltes med en ny af samme type, hanen sættes igen og afprøves.

Nogle nyere blandingsbatterier har ingen pakninger, men virker ved hjælp af keramiske skiver, som glider mod hinanden. Denne type kræver normalt ingen vedligeholdelse, men må i givet fald overlades til en fagmand.

■ **VANDLÅS:**
se Aflob.

■ **VEDLIGEHOLDELSE AF LEJERBOLIG:**
se Lejerboligens vedligeholdelse.

■ **VINDUER, fuger:**
se Fuger langs døre og vinduer.

■ **VINDUER, tætning:**
se Tætning af døre og vinduer.

■ **Vægge, maling:**
se Maling af vægge og lofter.

■ **VÆGGE, ophængning på:**
se Ophængning på vægge og lofter.

■ **WC:**
se Cisterner.

Slut!

Påføring af maling og træbeskyttelsesmiddel

På dåserne med maling og træbeskyttelsesmiddel er oplyst, hvilket fortyndingsmiddel, der skal anvendes.

Til påføring af maling eller træbeskyttelsesmiddel anvendes pensel eller planstryger, alt efter overfladens størrelse. Se i øvrigt »Redskaber til maling og lakering« side 11. Husk at have klude og fortyndingsmiddel parat til oprensning af evt. spild. Klude med maling kan selvantænde og skal derfor brændes eller lægges i en helt tæt lukket dåse eller plastpose, før de smides væk.

Udendørs malearbejde bør ikke udføres ved temperaturer under 5° C, ikke i direkte sol, eller hvis det regner. Inden arbejdet påbegyndes, skal træet være helt tørt.

Træbeskyttelsesmiddel skal påføres »våd i vådt« for at undgå skjolder. Dvs., at der ikke skal indsmøres en større flade, end man kan nå at »male« færdig, inden midlet tørrer.

Nogle af midlerne kan svide planter, som står i nærheden – også dampene kan svide. Evt. afdækkes mur- og stenpartier.

Døre: Det kan være en fordel at tage døren af og lægge den ned på to bukke, et bord o.l. Ved at fjerne dørhåndtag, skilte o.l. lettes malearbejdet betydeligt. Da det er vanskeligt at male hele dørladen på en gang, kan den med fordel »deles op« i fx 6-8 dele. Der males rask til, og følgende tre punkter gentages i alle felterne:

1. Malingen stryges på på langs
 2. Malingen stryges på tværs
 3. Malingen stryges atter på langs, men med let hånd
- Ved brug af planstryger på større flader undgås penselstrøg.

På døre med fyldinger males fyldingerne først.

Vinduer: Falske og evt. sprosser males med lukket vindue.

Med åbent vindue males ramme og kanter og til sidst karme. For at undgå maling på vinduesruden kan der sættes

maletape fast på ruden langs kanten. Tapen fjernes først, når malingen er tør. Hvis der er kommet maling på vinduesruden, skræbes den forsigtigt af med et barberblad, når den er tør.

Efter maling af vinduer bør de ikke lukkes stramt før tidligst næste dag.

■ TRÆBESKYTTELSESMIDLER:

se Træ, midler til vedligeholdelse.

■ TÆTNING AF DØRE OG VINDUER

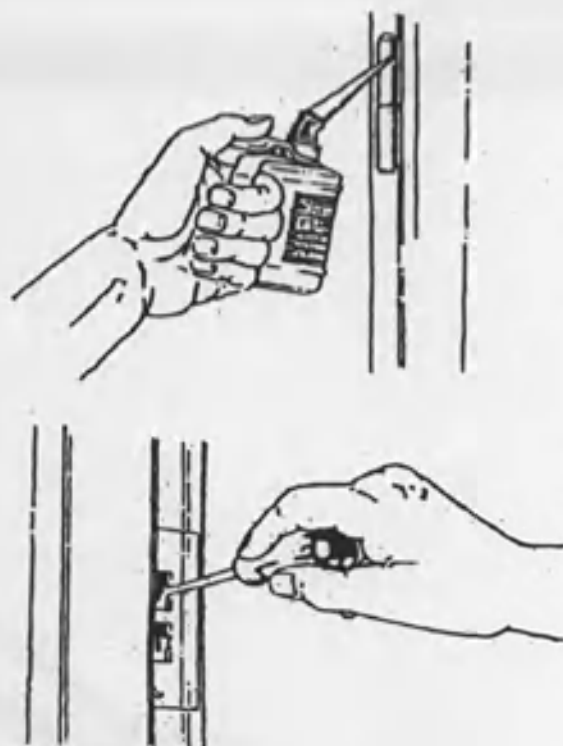
Der findes i handelen en lang række tætningslister til forskellige formål. Med hensyn til montering henvises til firmaernes anvisninger.

De fleste tætningslister er af plast (PVC). Tætningsvevnen forringes med tiden, fordi blødgøringsmidlerne i plast fordamper, så plsten bliver mindre smidig.

Tætningslister af syntetisk gummi (fx neopren eller

Brugervejledning

Combi **Frame**

CombiFrame AS Nørre Allé 51 7760 Hurup
Telefon 97 95 33 11 Telefax 97 95 33 51

Når træet er tørt, grundes bare pletter, huller og revner ned grundingsolie (tørretid ca. 1 døgn). Revner og huller fyldes med fx termokit, evt. slibning og afstøvning.

Færdigbehandling med maling eller træbeskyttelsesmiddel.

Hvis der er tykke lag af gammel maling, kan det være nødvendigt at fjerne det, før der males igen, se Fjernelse af gammel maling på denne side. På vinduer ses *glaslisterne* efter. Hvis de er meget medtagne, kan det være nødvendigt at udskifte dem. På vinduer med *kittede ruder* fjernes revnet og løst kit, og kittelsen grundes med grundingsolie.

Når denne er tør, limes der på ny med termokit. Vinduet bør først færdigbehandles et par uger efter itningen. Det er vigtigt, at kittet overmales, det forlænger dets holdbarhed. Vinduet arbejdes iøvrigt som nævnt ovenfor.

eventuelle beslag ses efter og ændres for rust, inden de males. Mellemrum mellem beslag og træ udfyldes med kit.

ubehandlet træ (nyt eller afanset). Træet slibes let og afstøves, og hele overfladen rundes med grundingsolie (tørretid ca. 1 døgn). Evt. revner og huller fyldes med fx termokit, evt. slibning og afstøvning.

Færdigbehandling med maling eller træbeskyttelsesmiddel.

Hvis endetræ har behov for ekstra beskyttelse - lad det tørke rigeligt.

eventuelle beslag ses efter og ændres for rust, inden de males. Mellemrum mellem beslag og træ udfyldes med kit.

ubehandlet træ (nyt eller afanset). Træet slibes let og afstøves, og hele overfladen rundes med grundingsolie (tørretid ca. 1 døgn). Evt. revner og huller fyldes med fx termokit, evt. slibning og afstøvning.

Færdigbehandling med maling eller træbeskyttelsesmiddel.

Hvis endetræ har behov for ekstra beskyttelse - lad det tørke rigeligt.

eventuelle beslag ses efter og ændres for rust, inden de males. Mellemrum mellem beslag og træ udfyldes med kit.

ubehandlet træ (nyt eller afanset). Træet slibes let og afstøves, og hele overfladen rundes med grundingsolie (tørretid ca. 1 døgn). Evt. revner og huller fyldes med fx termokit, evt. slibning og afstøvning.

Færdigbehandling med maling eller træbeskyttelsesmiddel.

Hvis endetræ har behov for ekstra beskyttelse - lad det tørke rigeligt.

eventuelle beslag ses efter og ændres for rust, inden de males. Mellemrum mellem beslag og træ udfyldes med kit.

ubehandlet træ (nyt eller afanset). Træet slibes let og afstøves, og hele overfladen rundes med grundingsolie (tørretid ca. 1 døgn). Evt. revner og huller fyldes med fx termokit, evt. slibning og afstøvning.

Færdigbehandling med maling eller træbeskyttelsesmiddel.

Træværk i sauna må ikke behandles. Den høje temperatur hindrer angreb af råd og svamp.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Trykimpregneret træ er egentlig så godt beskyttet, at det kunne anvendes i ubehandlet stand, men den grønne farve vil efterhånden falme, og træet vil revne og blive gråt og trist. For at undgå det, kan man behandle det nye, trykimpregnerede træ med grundingsolie fulgt af et alkyltræbeskyttelsesmiddel i saltgrøn farve. Vedligeholdes fremover med træbeskyttelsesmiddel.

Fjernelse af gammel maling

Der findes forskellige slags skrabejern til afskrabning af gammel maling, men undertiden kan det være nødvendigt også at anvende fx en laktjerner eller blæselampe.

Ved anvendelse af laktjerner følges brugsanvisningen meget nøje, også med hensyn til efterbehandling af træet.

Laktjerner: Pas på ikke at stænke og sprøjte under arbejdet, da midlet virker ætsende. Beskyt hænder (med fx gummihandsker) og øjne.

Ved brug af blæselampe føres flammen forsigtigt hen over den malede overflade. Herved blødgøres malingen og kan skræbes af ved hjælp af en spatel. Svedne mærker i træet silbes. Efterbehandles som nyt træ.

Blæselampe: Hold flammen væk fra brændbare materialer og ruder og sørg for beskyttelse af underlaget, så evt. klatter af brændende maling ikke falder ned og ødelægger det. På grund af brandfaren er det tilrådeligt kun at anvende blæselampen uden ...

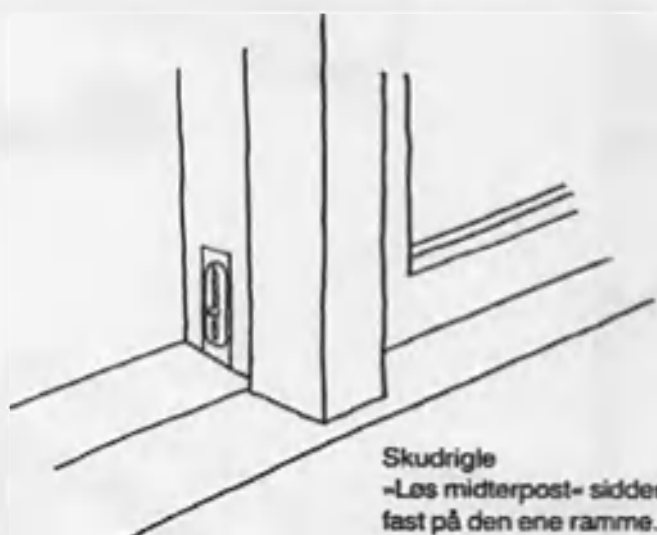
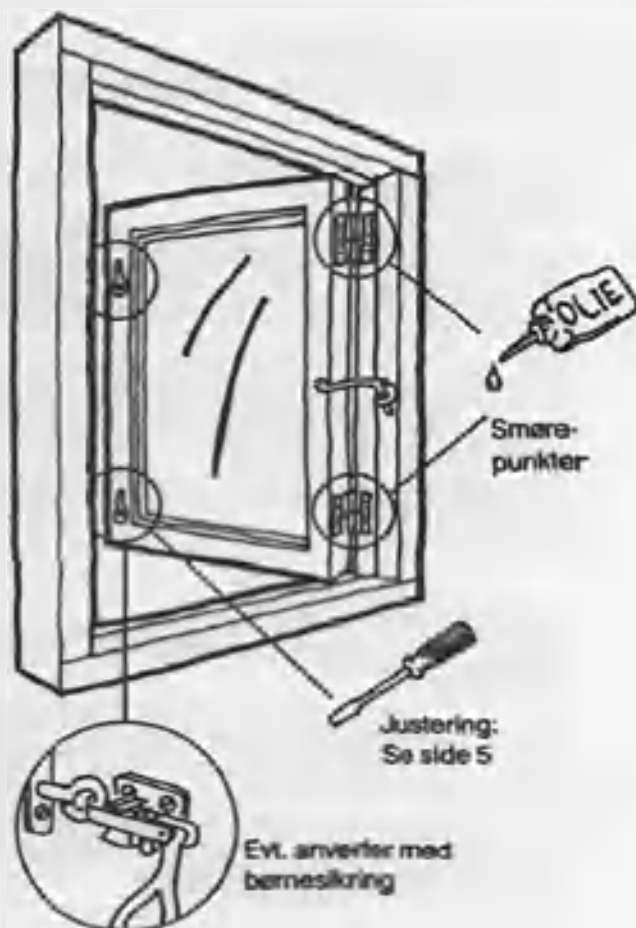
Sidehængt vindue

Betjening, standard

Vore sidehængte vinduer er i standardudgaven forsynet med almindelige anverfere. Efter særlig aftale kan anverferne være børnesikrede. Denne sikring fungerer ved at blokere anverferens arme ved konsollen.

Vinduet fastholdes i åben stilling af et stormjern i hængselside eller en udskyderstang.

2-fløjede vinduer kan, for at opfylde kravene til brandredningsåbning, være forsynet med løs midterpost. Det vil sige, at midterposten sidder fast på den ene ramme og følger med, når rammen åbnes. Den løse post frigøres ved at udløse skudriglerne for oven og for neden.

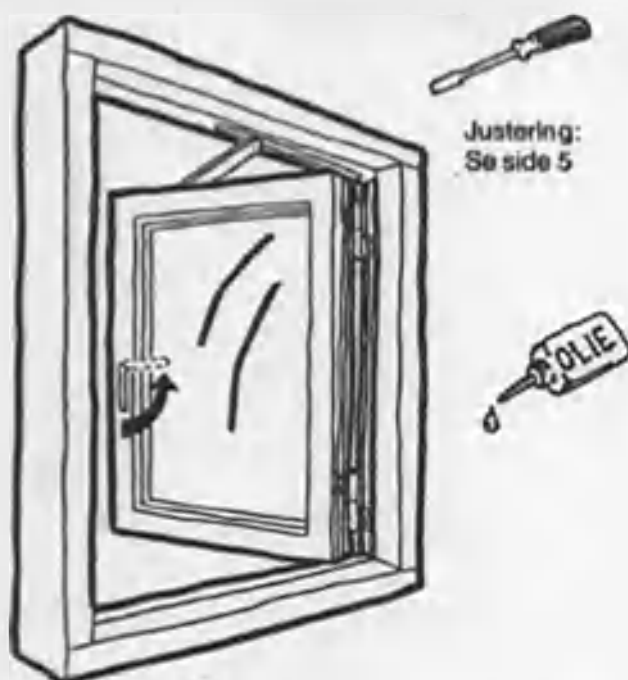
Betjening med paskvul

Vore sidehængte vinduer kan også være leverede med paskvul-lukke og friktionsbremse. Vinduet betjenes da med et enkelt håndtag, der betjener både lukkemekanismen og friktionsbremsen.

Friktionsbremsen i rammens overside gør det muligt at holde rammen fast i vilkårlig ventilationsstilling, fra ca. 5 cm åben til næsten fuld åben stilling.

Fastlåsning i ventilationsstilling sker ved at dreje håndtaget til lukkestilling mens vinduet er åbent, dette gælder dog ikke elementer med IPA bremse.

Luk aldrig vinduet med grebet i låsestilling.

Sidehængt vindue

Smøring

Hængsler, håndtaget, nitteforbindelser i de bevægelige led og evt. stanglås (paskvil) smøres mindst én gang om året eller efter behov med syrefri olie (almindelig olie til husholdningsbrug).

For rammer med friktionsbremser og/eller skjult »pudsebeslag« er det vigtigt at holde glideskinnen fri for olie og snavs, ligesom overmaling ikke må finde sted.

Justering

Justering af hængsler kræver håndværksmæssig indsigt og kunnen.

Anverfere kan strammes eller slækkes ved drejning med en skruetrækker i øskenen på rammen.

»Pudsebeslag- og friktionsbremse, som aktiveres med håndtaget, kræver normalt ingen justering. IPA friktionsbremse kan justeres ved at dreje den skrue, der sidder i glideren, som kører frem og tilbage i glideskinnen.

I øvrigt

Luk aldrig et sidehængt vindue op for udluftning uden at det fastholdes af enten stormkrog eller friktionsbremsen. I kraftig blæst kan det ikke påregnes, at friktionsbremsen kan fastholde rammen i ventilationsstilling eller i åben stilling.

Tilbehør

Der kan leveres/købes et særligt beslag til fastholdelse af rammen i bernesikker, indbrudshæmmet ventilationsstilling.

Smøring af hængsel

Smøring af paskvilles

Justering af anverfere

Justering af IPA bremse

Til lykke

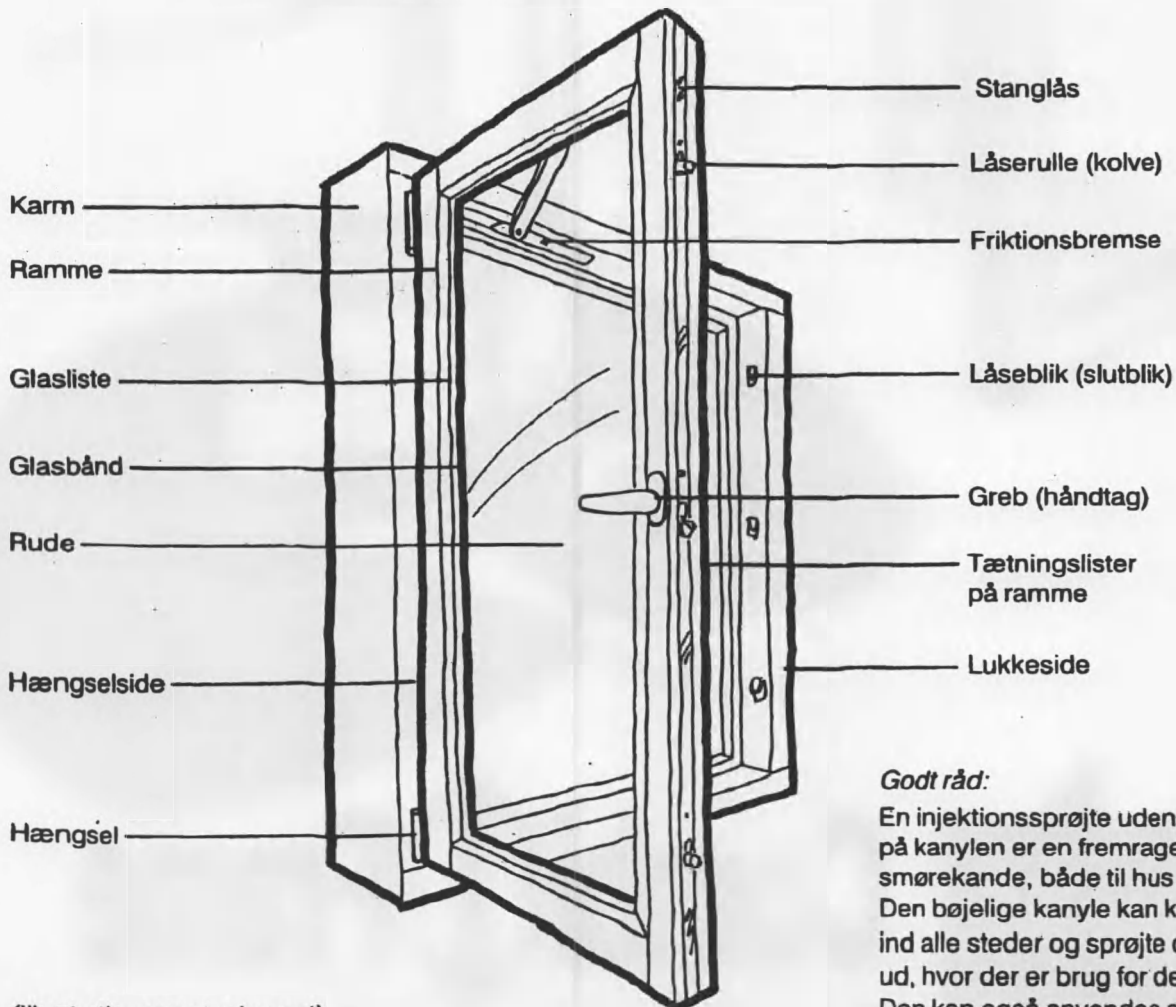
Vi ønsker til lykke med Deres nye vinduer/døre, som vi håber, De vil få glæde af i mange år fremover.

Fremstillingen af vore elementer bygger på håndværksmæssige traditioner kombineret med moderne teknik. Resultatet er et kvalitetsprodukt, som med almindelig vedligeholdelse vil kunne holde i mange år.

Denne brugervejledning beskriver hvordan de leverede elementer fungerer og betjenes, og hvordan de skal vedligeholdes.

Indholdsfortegnelse

Sidehængte vinduer	3- 5
Sidebundhængte (dreje-kip) vinduer/døre	6- 7
Tophængte vinduer	8
Topstyrede vinduer	9
Vendbare vinduer (topturn)	10
Facadedøre og halvdøre	11
Terrassedøre	12
Hæveskydedøre	13
Tætningslister	14
Glasisætning	15
Elementer med overfladebehandling	16-17
Elementer uden overfladebehandling	18-19
Udluftning af boligen	20-21
Fuger mellem karm og mur	
Rengøring	22
Garantierklæring	23

(illustration venstre hængt)

Godt råd:

En injektionssprøjte uden spids på kanylen er en fremragende smørekande, både til hus og bil. Den bøjelige kanyle kan komme ind alle steder og sprøjte olie ud, hvor der er brug for den. Den kan også anvendes som fedtsprøjte.

Sidebundhængt (dreje-kip) vindue/dør

Smøring

Hængslet for neden er fyldt med smøremiddel og skal derfor ikke smøres. Alle øvrige bevægelige dele, som f.eks. led, låseruller og slidser, skal smøres mindst én gang om året eller efter behov.

Justering

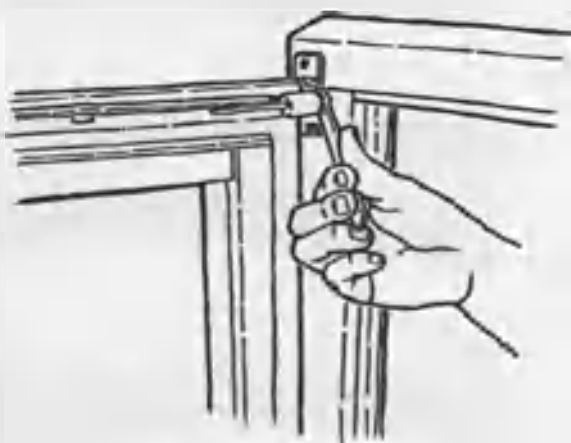
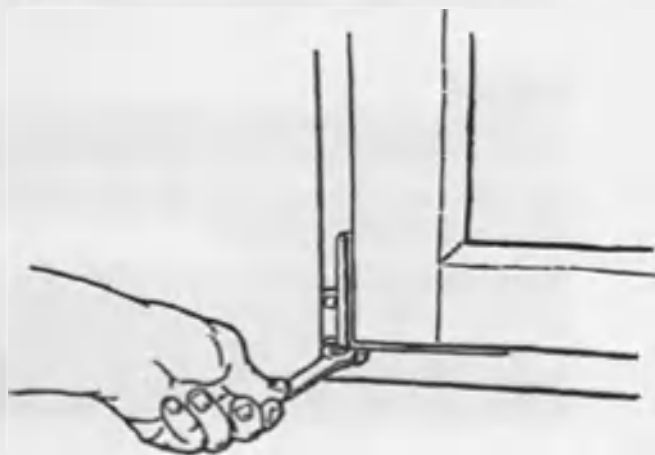
Justering kræver håndværksmæssig indsigt og kunnen. Rammens stilling i karmen kan justeres i alle retninger. For enden af beslaget øverst på rammen sidder der en skrue, der kan hæve eller sænke rammen i låsesiden, så den præcist kan drejes på plads i karmen. Skruen drejes med en 6 mm fastnøgle.

I hængselsiden kan rammen justeres både sideværts og i højden. Justeringsskruerne betjenes med en 6 mm Unbraco-nøgle.

Ved beslagets fastgørelse i overkarmen findes en justeringsskrue, der regulerer hvor stramt vinduet skal gå ind mod tætningslisterne. Skruen drejes med en 6 mm Unbraco-nøgle.

Rammens pres mod tætningslisterne kan også reguleres ved at der drejes på låserullerne. Rullerne sidder meget fast, så betjeningen skal ske med en stor skruetrækker. Drejning med uret mindsker trykket ved lukningen, mens drejning mod uret får rammen til at lukke hårdere mod tætningslisterne.

Hvis rammen justeres op, ned eller sideværts, kan tilspændingen på låserullen i hængselsiden ændre sig. Rammen må ikke fjedre, når der trykkes på den ud for låserullen. Hvis det er tilfældet, drejes rullen indtil fjedringen ophører.

Diverse justeringer af rammen

I øvrigt (tilbehør)

Der kan leveres et særligt beslag, så den bundhængte ventilationsstilling kan reguleres til flere mindre åbninger.

OBS

Hvis rammen åbnes sidehængt for at give ekstra stor ventilationsåbning, bør den enten lukkes helt op (180°) eller sikres mod at blæse i ved pludselig gennemtræk. Vær især opmærksom på dette i forbindelse med altan- og terrassedøre.

Sidehængt vindue

Rammer med »pudsebeslag«

Vinduet har den fordel, at vinduespudsningen kan klares indefra.

Hængslingen kan enten være skjult i falsen eller være anbragt synligt uden på rammen.

Med nogle typer kan rammen åbnes indtil 90°. Samtidig fremkommer en spalte på ca. 15 cm ved rammens bagkant – lige netop nok til at få en arm ud for at pudse glassets udvendige side.

Med andre typer kan rammen drejes 180° rundt. Denne funktion er kun beregnet til vinduespudsning og bør normalt ikke anvendes til ventilation og udluftning.

Vinduet lukkes enten med anverfere eller paskvillukke med etgrebsbetjening.

Afskillelse af karm og ramme

Standard sidehængte rammer kan løftes af karmen, når rammen er åbnet ca. 90°.

For rammer med paskvillukke skal friktionsbremsen frigøres inden rammen løftes af. Det sker ved at fjerne de to skruer, der fastholder friktionsbremsens arm på karmen (eller rammen).

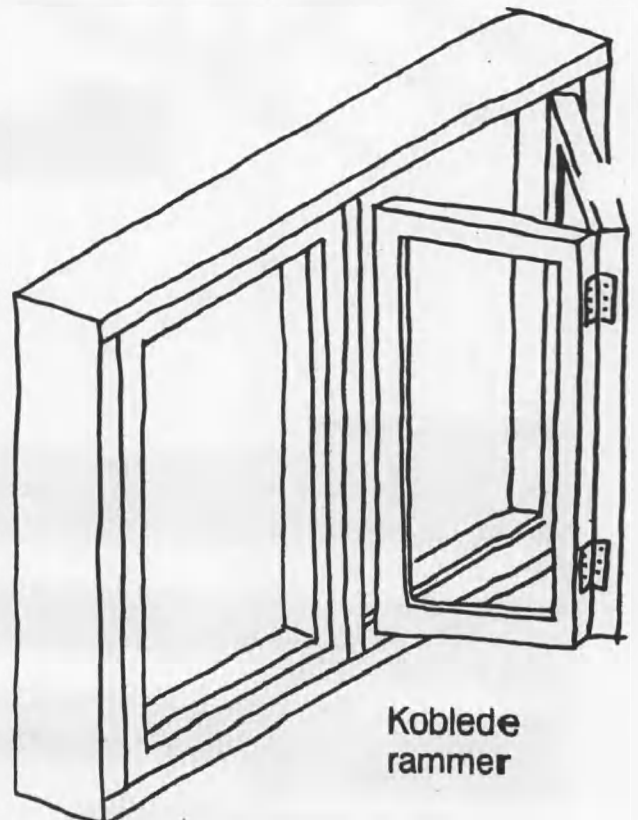
Rammer med pudsebeslag kan kun adskilles ved at afmontere skruerne i ramme eller karm. Selv ved små rammer kræver adskillelsen medvirken af 2 personer.

Elementer med koblede rammer

For at kunne pudse ruderne imellem to koblede rammer, åbnes rammerne vinkelret på karmen og det vil så være muligt at påvirke sammenkoblingen.

Skjult
pudsebeslag

Koblede
rammer

Topstyret vindue

Betjening

Det topstyrede vindue åbnes og lukkes med håndtaget midt på underrammen.

Nederst findes en rullepaskvil, som fastholdes i låsebløkket på karmen. Låsebløkket har to huller. Det inderste hul er til lukning af vinduet, mens det yderste hul er til en indbrudshæmmet ventilationsstilling.

Når vinduet lukkes op og skubbes ud for neden, glider vinduesrammen samtidig ned for oven. Det giver en særdeles god og effektiv udluftningsstilling. Det kan dog ikke forventes, at vinduet kan blive stående i den trinløse ventilationsstilling i stærk blæst eller gennemtræk.

Adskillelse af karm og ramme

Rammen kan kun adskilles fra karmen, når de skruer, der fastholder de bevægelige arme til rammen, er fjernet. Der er skruer både i sider og top.

Skruerne kan fjernes, når vinduet er åbnet ca. 30°. Arbejdet kræver normalt mindst to personer.

Smøring

Hængselbeslagets nitterforbindelse, håndtaget og rullepaskvil smøres mindst én gang om året eller efter behov.

Glideskinnen må ikke smøres, men holdes fri for snavs og maling.

Justering

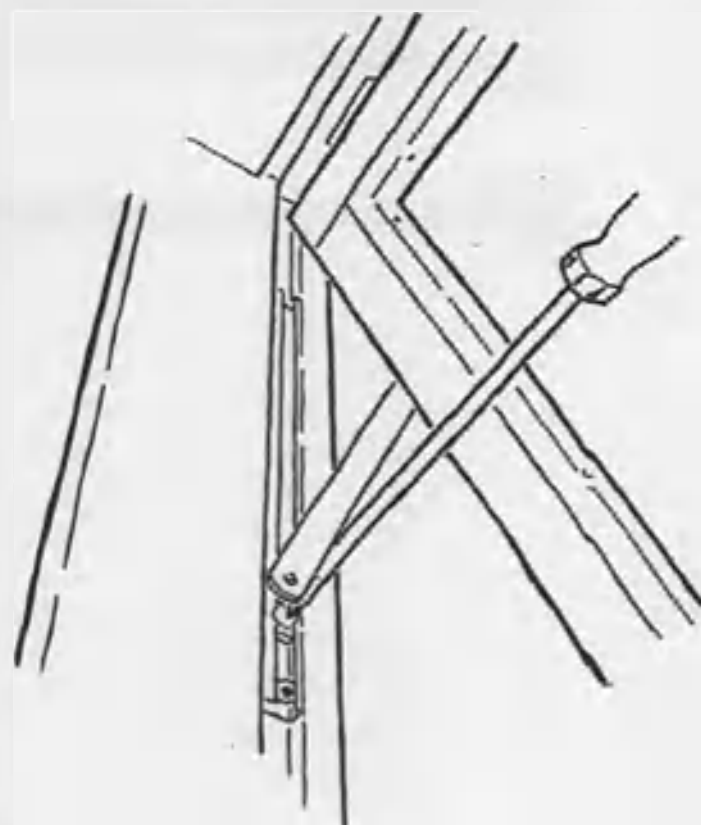
Justering af rullepaskvil kræver håndværksmæssig indsigt og kunnen.

Justering af friktionen gøres ved at dreje på skruen i glideklodsen i hver side.

Det er vigtigt, at friktionsskruen er strammet lige meget i begge sider, da der ellers kan opstå skævheder i rammen.

I øvrigt (tilbehør)

Vinduet kan børnesikres ved at håndtaget skiftes ud med et, der har indbygget sikring.

Justering af friktion

Sidebundhængt (dreje-kip) vindue/dør

Betjening

Det sidebundhængte vindue har flere funktioner og kan have lukkepunkter hele vejen rundt, afhængig af størrelsen, men betjenes alligevel kun med et håndtag. Vinduesrammen er indadgående, både som sidehængt og som bundhængt.

Lukkestilling

I lukket stilling skal håndtaget vende nedad.

Sidehængt funktion

Håndtaget drejes til vandret og rammen kan åbnes sidehængt. I denne stilling må håndtaget ikke drejes op til lodret stilling, da rammen erved kommer til at hænge forkert i beslaget.

Hvis fejlbetjeningen alligevel sker, drejes håndtaget til vandret, rammen presses ind for neden, og håndtaget drejes opad mens rammen presses ind for oven.

Hvis den sidehængte funktion anvendes til ventilering, bør rammen sikres mod at blæse i.

Bundhængt funktion

Håndtaget drejes fra den nederste lukkestilling til den øverste stilling, hvorefter rammen kan åbnes ca. 10 cm.

Beslaget kan også leveres med en mekanisme, der fastholder rammen i bundhængt stilling med ca. 1 cm luftspalte for oven. Denne stilling opnås ved at åbne rammen ca. 1 cm og derefter dreje håndtaget til 45° fra opadrettet stilling.

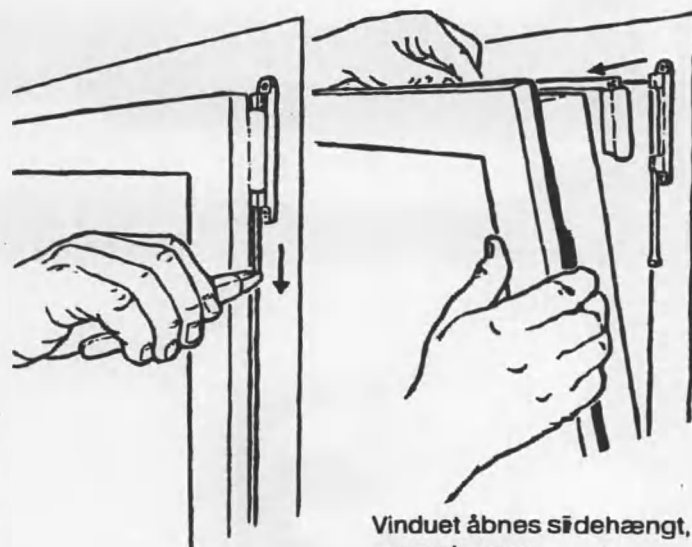
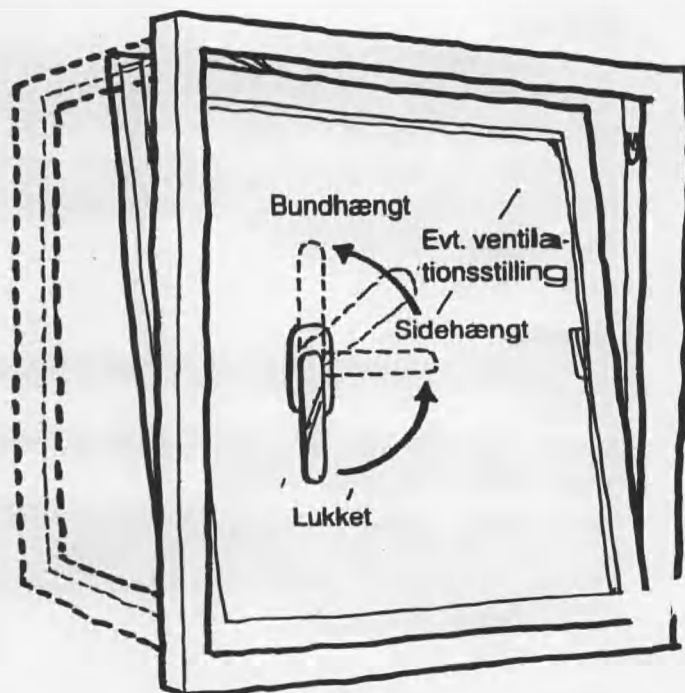
Den bundhængte stilling anvendes til indbrudshæmmet ventilation.

En fejlfri betjening kan yderligere sikres ved, at rammen presses let mod karmen inden en grebsstilling ændres.

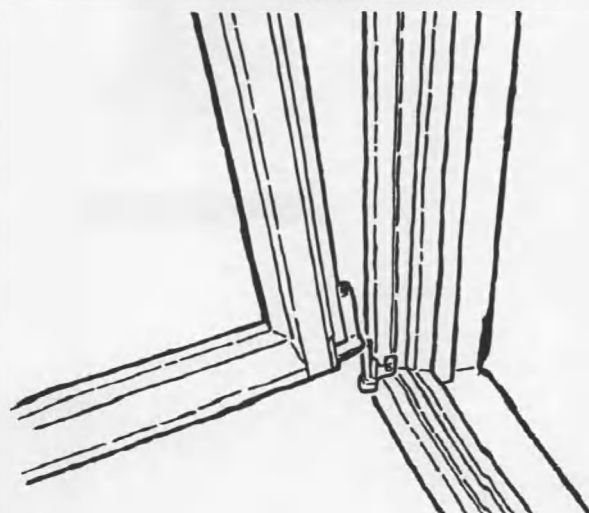
Adskillelse af karm og ramme

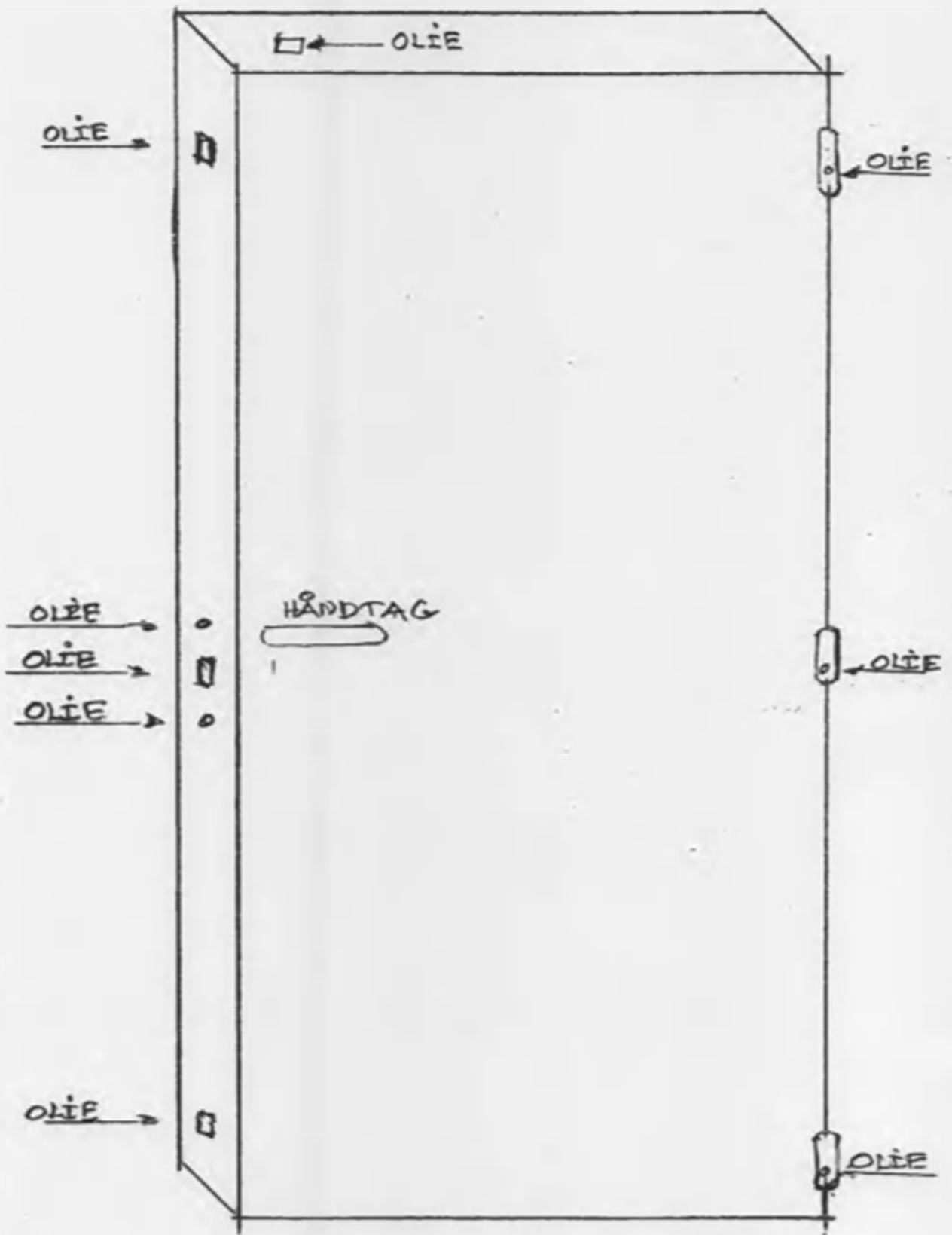
Mens rammen er lukket trækkes tappen i det øverste hængsel trækkes ned. Tappen kan ikke trækkes helt ud, men fastholdes af en sikringsfjeder. Rammen åbnes forsigtigt 20-30 cm, hvorefter den løftes af det nederste hængsel.

Monteringen sker i omvendt rækkefølge. For ikke-fagkyndige vil adskillelsen normalt kræve medvirken af to personer.

Vinduet åbnes sidehængt, armen løsnes og rammen løftes af

FACADEDØR.
SMØRING M. OLIE

Tophængt vindue

Betjening

Vinduet er, som navnet siger, hængslet for oven. Som standard er vinduet forsynet med anverfer og udskyderstang.

I standardudgaven åbnes og lukkes rammen med udskyderstangen midt på underrammen.

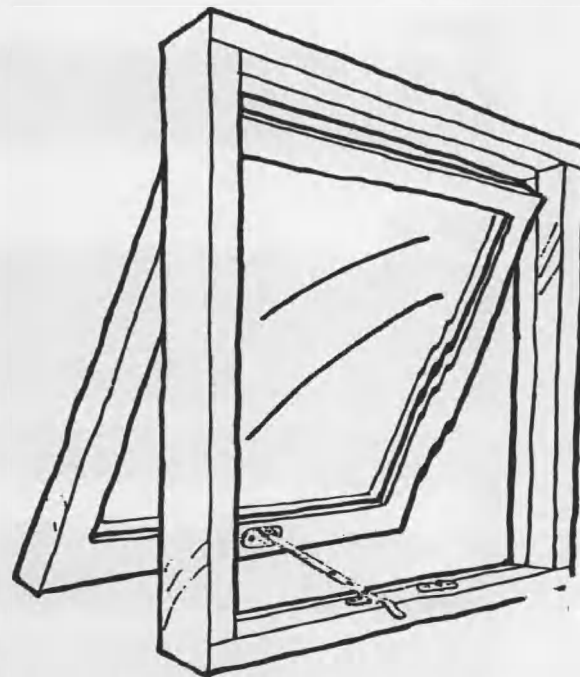
Vinduet kan være forsynet med katastrofebeslag i siderne. Når vinduet skubbes helt op, fastholder dette beslag vinduet i den åbne stilling, så det kan bruges som brandredningsåbning. Den fastlåste stilling ophæves ved at løfte midt på begge beslag og samtidig rykke lidt i rammen. Pas på ikke at få fingrene i klemme.

Adskillelse af karm og ramme

Rammen kan kun frigøres fra karmen, når den er ført til vandret stilling.

I denne stilling kan rammen løftes fri af hængslerne. Kun ved små rammer kan adskillelsen klares af én person.

Hvis vinduet er forsynet med katastrofebeslag, skal beslaget skrues af karmene, inden rammen hægtes af.

Smøring

Hængsler og katastrofebeslag samt nitteforbindelser skal smøres mindst én gang om året eller efter behov.

Justering

Hængsler og udskyderstang kræver håndværksmæssig indsigt og kunnen.

Anverfer kan strammes eller slækkes ved drejning med en skruetrækker i øskenen på rammen (se illustration under sidehængte).

I øvrigt

På vore tophængte vinduer er hængslerne fastgjort i karmfalsen og på kanten af rammen. Det hindrer afskrubning af hængslerne udefra.

Tilbehør

Der kan leveres et særligt beslag, som fungerer som børnesikring og samtidig gør det muligt at stille vinduet i en indbrudshæmmet ventilationsstilling.

Facadedøre og halvdøre

Betjening

Facadedøre leveres som standard med cylinderlås og 3-punktslukke.

Nederste og øverste lukkepunkt træder kun i funktion, når håndtaget løftes opad, ligesom aflåsning med nøgle kun kan ske, når håndtaget har været løftet opad.

Når håndtaget trykkes ned, frigøres alle tre lukkepunkter.

3-punktslukning gør døren mere tæt og sikrer bedre mod indbrud.

Facadedøre leveret som halvdøre

Betjening

De to dørhalvdele kan åbnes som én dør, når håndtaget på underdøren drejes til åben stilling før håndtaget på overdøren benyttes.

Døren kan kun aflåses med nøgle, når håndtaget på overdøren har været løftet opad.

Adskillelse af karm og ramme

Når døren er åbnet ca. 90° kan den løftes af hængslerne.

Smøring

Hængsler, håndtaget og lås smøres mindst én gang om året eller efter behov.

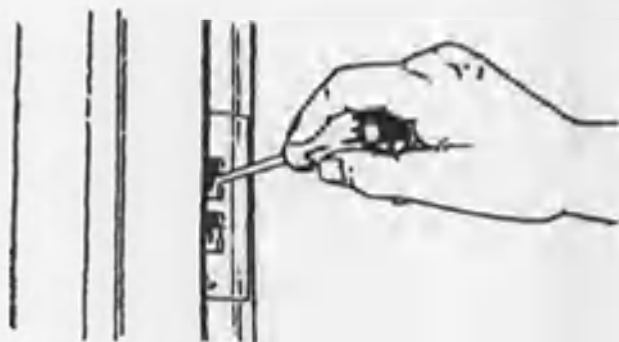
Justering

Justering af døre kræver håndværksmæssig indsigt og kunnen.

I øvrigt (tilbehør)

Døren kan være leveret med 1-punktlukker.

Halvdøren kan være leveret uden nøgleaflåsning. (Betjening: Se under terrassedøre).

Justering af låsebløkket på karmen. Tungen presses ud med en skruetrækker indtil døren lukker tæt ind til karmen

Vendbart vindue (Topturn)

Betjening

Det vendbare vindue åbnes og lukkes med håndtaget midt på underrammen.

Nederst findes en rullepaskvil, som fastholdes i låseblikket på karmen. Låseblikket har to huller. Det inderste hul er til lukning af vinduet, mens det yderste hul er til en indbrudshæmmet ventilationsstilling.

Vinduet er udstyret med børnesikring, der blokerer rammen, når den er åbnet ca. 10 cm. Yderligere åbning af vinduet sker ved at aktivere børnesikringen, og rammen kan herefter dreje 180° rundt uden for husets facade, så ydersiden kan pudses indefra.

Vinduet har indbygget friktion, så det trinløst kan fastholdes i enhver ventilationsstilling. Det kan dog ikke forventes, at rammen bliver stående i den trinløse stilling i stærk blæst eller gennemtræk.

Adskillelse af karm og ramme

Rammen kan kun frigøres fra karmen, når skruerne, der fastholder de bevægelige arme til rammen, er fjernet. Der sidder skruer både i sider og top.

Skruerne kan fjernes, når vinduet er åbnet ca. 30°. Adskillelsen kræver mindst to personer.

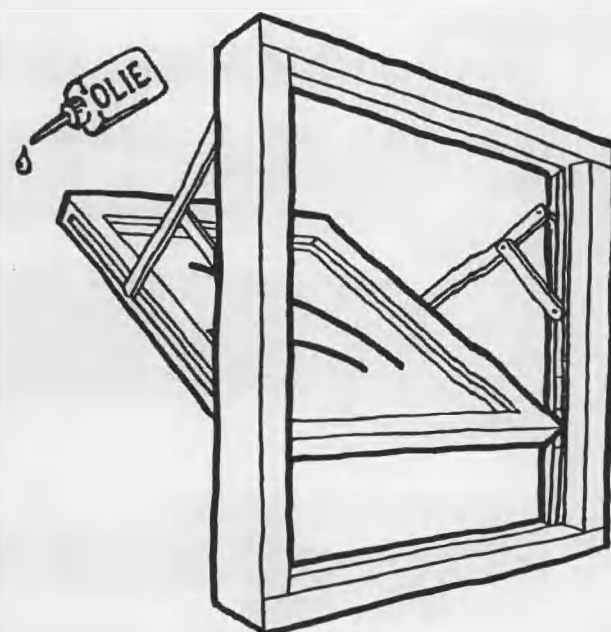
Smøring

Hængselbeslagets nitteforbindelse, håndtaget og rullepaskvil smøres mindst én gang om året eller efter behov.

Glideskinner må ikke smøres, men holdes fri for snavs og maling.

Justering

Justering af denne type kræver hårdværksmæssig indsigt og kunnen.

Hæveskydedøre

Betjening

Hæveskydedøren betjenes ved at aktivere grebet i åbningsretningen. Døren er nu hævet og kan skydes til side.

Når døren lukkes fra åben, hævet position aktiveres fjederknappen på håndtaget og døren kan herefter lukkes.

Døren kan normalt kun åbnes fra indvendig side.

Adskillelse af karm og ramme

Den gående ramme kan afmonteres ved at skrue de to skruer af, som fastholder sikringsbøjlerne foroven i hver sin ende af den gående ramme.

Nu kan rammen løftes op foroven og derefter løftes fri af køreskinnen forveden.

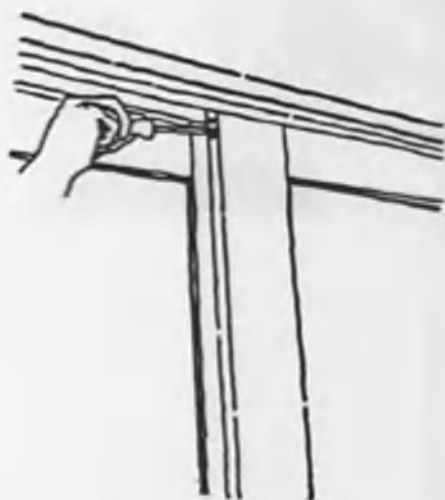
Arbejdet kræver medvirken af to personer.

Smøring

For at få døren til at gå lettere kan styreskinnen foroven grides med syrefri vaseline. Lukkebeslag og ruller smøres mindst én gang om året eller efter behov.

Justering

Hvis rammen ikke slutter tæt i forkant kan dette justeres med justerskruen i bagerste hjul (se illustrationen).

Justering

Lukket, fastholdt

Hæveskydedøre

Betjening

Hæveskydedøren betjenes ved at aktivere grebet i åbningsretningen. Døren er nu hævet og kan skydes til side.

Når døren lukkes fra åben, hævet position aktiveres fjederknappen på håndtaget og døren kan herefter lukkes.

Døren kan normalt kun åbnes fra indvendig side.

Adskillelse af karm og ramme

Den gående ramme kan afmonteres ved at skrue de to skruer af, som fastholder sikringsbøjlerne foroven i hver sin ende af den gående ramme.

Nu kan rammen løftes op foroven og derefter løftes fri af køreskinnen fornedan.

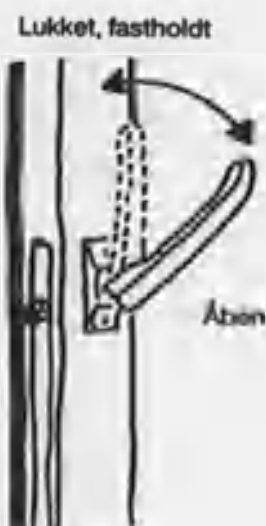
Arbejdet kræver medvirken af to personer.

Smøring

For at få døren til at gå lettere kan styreskinnen foroven gnides med syrefri vaseline. Lukkebeslag og ruller smøres mindst én gang om året eller efter behov.

Justering

Hvis rammen ikke slutter tæt i forkant kan dette justeres med justerskruen i bagerste hjul (se illustrationen).

Terrassedøre

Betjening

Håndtaget betjener et paskvilbeslag med tre lukkepunkter samt evt. en friktionsbremse på dørens overkant.

Døren kan åbnes, når håndtaget er drejet 90° opad.

Døre med friktionsbremse kan fastlåses i vilkårlig ventilationsstilling, fra ca. 5 cm åben til næsten fuld åben stilling, ved at dreje håndtaget til lukkestilling. Det må dog ikke forventes, at friktionsbremsen kan holde døren fast i stærk blæst.

2-fløjede terrassedøre har kun greb på den fløj, der åbner først. Den anden fløj er i lukket stilling fastholdt af to kantrigler, én for oven og én for neden.

Adskillelse af karm og ramme

Dørrammen kan løftes af karmen, når rammen er åbnet ca. 90°. På døre med friktionsbremse skal de to skruer, som fastholder friktionsbremsens arm, fjernes før afløftning kan finde sted.

Smøring

Hængsler, håndtaget, stanglås og nitteforbindelse i de bevægelige led, smøres mindst én gang om året eller efter behov.

Glideskinne ved friktionsbremse skal holdes fri for snavs og maling.

Justering

Justering af døre kræver håndværksmæssig indsigt og kunnen.

I øvrigt (tilbehør)

Som ekstra kan døren være forsynet med børnesikring, nøgleaf-låsning eller gennemgående greb.

Glasisætning

Termoruderne i døre og vinduer er i overensstemmelse med kravene fra Dansk Vindues Kontrol og kontrolleret i henhold til DS 1094.0. Det betyder bl.a. at der ydes 5 års garanti mod punktering.

Er termoruderne isat ved leveringen af elementerne er isætningen foretaget i overensstemmelse med monteringsforskrifterne fra Glasindustriens Samarbejdsorganisation, GS.

Vedligeholdelse

Isætningsbåndene kræver ikke nogen egentlig vedligeholdelse, men det anbefales at efterse dem én gang om året for at undersøge, om der er opstået utætheder – især ved glaslisten i bunden.

Udskiftning

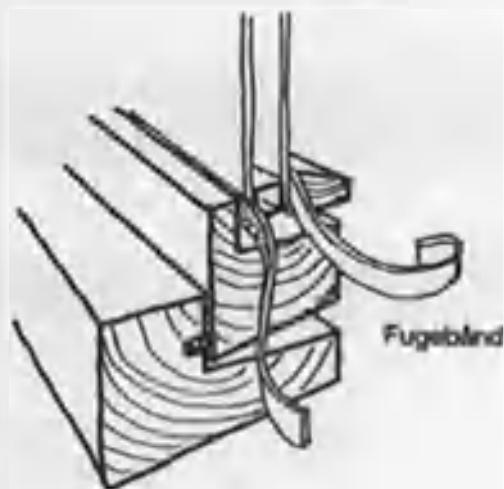
Ved omfattende utætheder bør fugebåndene udskiftes. Glaslisterne demonteres og glas og false renses for gammelt fugemateriale, hvorefter nye bånd monteres. Samtidig må det anbefales at påsætte nye glaslister.

I øvrigt

Fugebåndene må godt overstryges med maling eller træbeskyttelsesmiddel, men der kan ikke garanteres for vedhæftningen.

Tætheden mellem træ og glas har afgørende betydning for vinduets levetid, så en årlig inspektion og evt. vedligeholdelse kan spare mange ærgrelser.

Det er også vigtigt at træets overfladebehandling vedligeholdes, da en skiftevis opfugtning og udtørring af træet kan give utætheder ved fugebåndene. Dette hindres med en intakt overfladebehandling.

Tætningslister

Alle elementer er forsynet med slidstærke og vejrbestandige tætningslister.

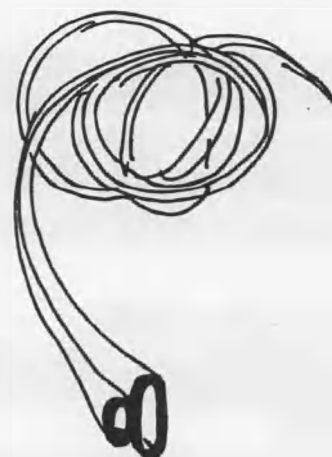
Listerne er svejset sammen i hjørnerne og fastholdes i en not i rammen.

Tætningslisterne må ikke overmales eller stryges med træbeskyttelse. Dette hindres lettest ved at afdække dem med afdækningstape, som først fjernes, når malingen eller træbeskyttelsen er helt tør.

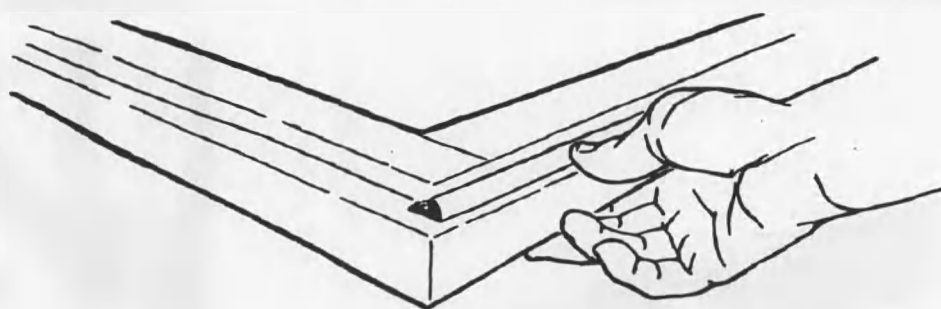
Visse typer plastmaling kan i tør tilstand klæbe fast til tætningslisterne.

De fleste klæbeproblemer med plastmalinger kan i øvrigt afhjælpes ved at påføre talkum både på tætningslister og anslagsflader.

Tætningslisterne må ikke rengøres med opløsningsmidler som benzin, fortynder og lign. Rengøring foretages med almindelige husholdningsmidler som f.eks. Ajax.

Tætningsliste

Tætningslisten sidder fast i en not på rammen.

Forventet udfald af industrielt overfladebehandlede træelementer

Virksomheder tilsluttet DVK udfører en overfladebehandling af træelementer, der ifølge »Malerfagligt Behandlings-Katalog«, TI/Overfladeteknik, siderne 4.22 og 4.25 kan give følgende udfald:

Alle flader er behandlet, men lagtykkelsen kan ikke forventes ens overalt.

	Forventet udfald	Funktionsklasse*	Kommentarer
Synlig flade v/lukket vindue/dør	DG**	III	Vejledende lagtykkelse 60 µm****
Synlig flade /åben vindue/dør	D***	III	Overfladen skal være ikke sugende
Ikke synlig flade (mod mur)	D***		Ingen særlige krav

* Funktionsklasse III

Eksempler på miljøskiftende fugtpåvirkning. Tæt bebyggelse i industriområder. Over vand ved kysten.
— Korrosionsklasse 3.

Se desuden supplerende udfaldsbeskrivelse.

** Dækket og glat flade (DG)

Flader, kanter og falske står ensartede i kuler og glans. Flader, kanter og falske er glatte at føle på.

Dvs. ujævnhed, åbne porer, huller, revner og samlinger hidrørende fra underlaget kan forekomme.

*** Dækket flade (D)

Flader, kanter og falske står ensartede i kuler og glans. Dvs. ruhed, ujævnhed, åbne porer, huller, revner og samlinger hidrørende fra underlaget kan forekomme.

**** Måle metode

Målingen skal være et gennemsnit af et antal målinger og må ikke være påvirket af træets overflade struktur.

Supplerende udfaldsbeskrivelse

Generelt må det accepteres, at træ er et naturmateriale, der ofte er meget inhomogent, og da det ofte er ønskeligt at bevare synligheden af træet, vil der forekomme struktur- og glansvariationer, vindridser og andre normale trævariationer, som fx uregelmæssigheder omkring knaster hvor partiel afskalning, opkog og rynkedannelse kan forekomme. Specielt ved lyse farver kan der med tiden forekomme farvegennemslag fra knaster. Knaster kan være proppede eller udfyldt med egnet materiale, men synligheden kan ikke undgås. Lignende kulørvariationer kan også forekomme i form af gulskjulende lameller/flader.

En anden uregelmæssighed i overfladebehandlingen kan forekomme som knopper (harpiks). Knopperne kan være tilfældigt fordelt på overfladen eller følge årtegningen i træet.

Harpiksen kan også trænge igennem malingsfilmen og danne små dråber på overfladen. Når dråberne har siddet så længe på overfladen, at de er krystalliseret, kan de ved afbørstning eller let afkræbning fjernes, uden forringelse af overfladebehandlingen.

Enkelte træemner med højt harpiksindhold forekommer. Harpiks kan i disse situationer give anledning til større udtræk.

Produktionen foregår industrielt med de fordelte, dette giver med hensyn til ensartet, høj kvalitet, behandling på alle flader, også glaslister. Såfremt ikke andet er aftalt, må det påregnes at fx glaslister er monteret ved brug af sømpistol med deraf følgende åbne huller fra de dykkede søm.

Holdbarheden af overfladebehandling på bundglaslister af træ kan ikke forventes at svare til de øvrige overfladers.

Ved sydvendte facader med særlig kraftigt sollys og havluft eller hvor der er ekstrem høj fugtpåvirkning fra rumside bør vedligeholdelsesintervallet tilpasses forholdene.

For vedligeholdelse henvises iøvrigt til »Malerfagligt Behandlings-Katalog« (MBK) eller malevareproducenterne.

Ovenstående udfaldsbeskrivelse er i december 1983 udarbejdet af en række vinduesproducenter og leverandører af malevare og vac-impregneringsvæsker. Beskrivelsen er i april 1984 optaget i DVK's Tekniske bestemmelser som et mindre krav til udfaldet af en industrielt påført malebehandling.

Tætningslister

Alle elementer er forsynet med slidstærke og vejrbestandige tætningslister.

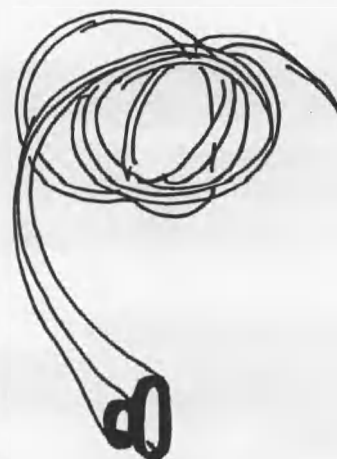
Listerne er svejset sammen i hjørnerne og fastholdes i en not i rammen.

Tætningslisterne må ikke overmales eller stryges med træbeskyttelse. Dette hindres lettest ved at afdække dem med afdækningstape, som først fjernes, når malingen eller træbeskyttelsen er helt tør.

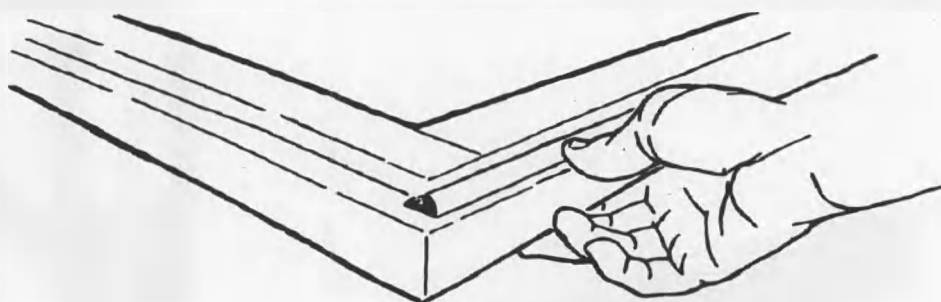
Visse typer plastmaling kan i tør tilstand klæbe fast til tætningslisterne.

De fleste klæbeproblemer med plastmalinger kan i øvrigt afhjælpes ved at påføre talkum både på tætningslister og anslagsflader.

Tætningslisterne må ikke rengøres med opløsningsmidler som benzin, fortynder og lign. Rengøring foretages med almindelige husholdningsmidler som f.eks. Ajax.

Tætningsliste

Tætningslisten sidder fast i en not på rammen.

Gode råd

- Læs altid brugsanvisningen på produktemballagen grundigt inden der startes.
- Alle flader skal være tørre og frie for snavs og støv inden arbejdet startes.
- Tætningslister og bevægelige dele i hængsler og lukkebeslag må ikke overmales.
- DKV-garantimærker må ikke overstryges.
- Der males lettest til kant, når der anvendes afdækningstape.
- Hav altid en ren klud og en plasticpose ved hånden. Kluden bruges til at aftørre evt. fejlstrøg og dryp fra penslen, mens plastposen bruges til indpakning af penslen ved korte afbrydeiser.
- Oplukkelige rammer må ikke lukkes før behandlingen er helt tør.

Yderligere oplysninger

I Malerfagligt Behandlings Katalog (MBK), er der givet tilbundsgående information for den professionelle.

MBK udgives af Overfladeteknik, Teknologisk Institut, og kan rekvireres på telefon 42 99 66 11.

Elementer med overfladebehandling

De leverede vinduer/døre har efter vacuumimpregneringen fået en industriel overfladebehandling efter de nyeste principper. Overfladebehandlingen er udført med 2 lag vandfortyndbar alkyd/acryl plastmaling af mærket Aquatop 289 i henhold til DVK's bilag 14. (Se side 17).

Harpiksknopper

Træ er et levende materiale. Derfor må det accepteres, at der selv med den bedste overfladebehandling kan dannes harpiksknopper under malingen – især omkring knaster.

Hvis harpiksen trænger gennem malingen som små dråber, kan den fjernes med sprit.

Specielt ved lyse farver kan der med tiden forekomme farvegennemslag fra knaster. Sprit fjerner også gul misfarvning i et vist omfang.

Se i øvrigt specielt datablad med »Forventet udfald af industrielt overfladebehandlede træelementer« på side 17.

Vedligeholdelse

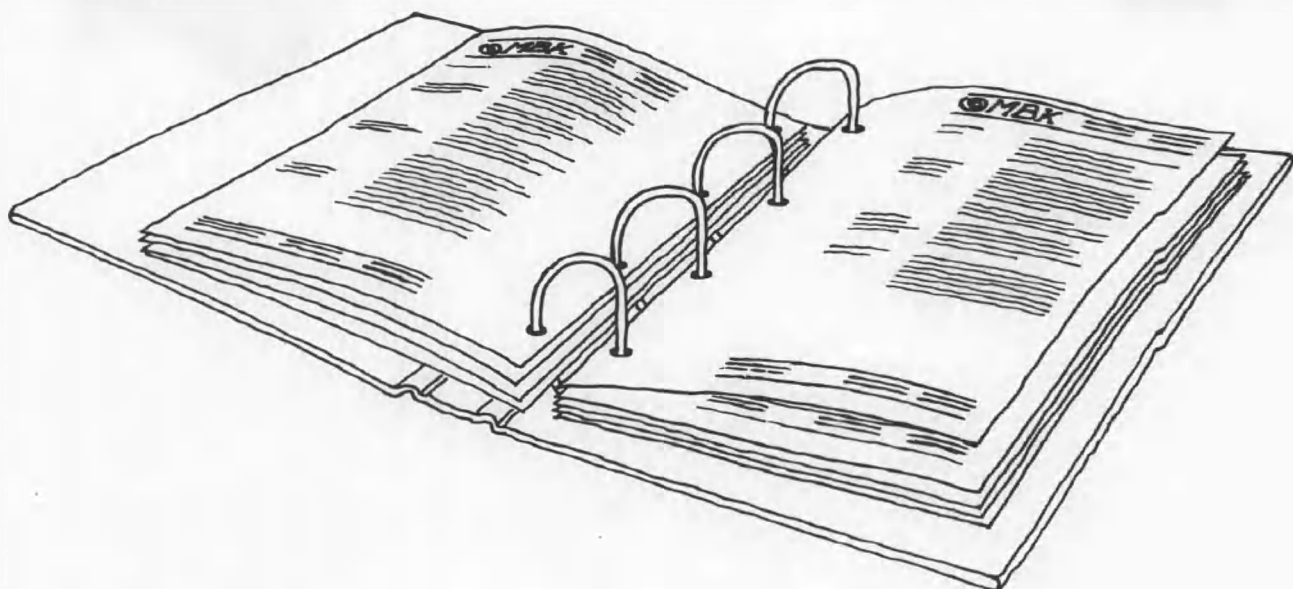
Vedligeholdelse bør finde sted når de nederste dele på syd- og vestvendte vinduer viser tegn på nedbrydning.

Afrensning

Et effektivt forarbejde er afgørende for behandlingens holdbarhed og vedhæftning. Der indledes med en grundig afvaskning med et grundrengøringsmiddel (ikke opvaskemiddel). Alt løstsiddende maling skræbes og slibes bort ned til det lyse træ.

Grundning

Afrenset træværk grundes med grundingsolie. Når den er tør, slibes let med fint sandpapir på alle flader, og slibestøvet fjernes med børste og klud.

Yderligere oplysninger

I Malerfagligt Behandlings Katalog (MBK) er der givet tilbundsgående information for den professionelle. MBK udgives af Overfladeteknik, Teknologisk Institut, og kan rekvireres på telefon 42 99 66 11.

Undgå fugtskader – luk vinduet op

Luften i en lejlighed kan hurtigt blive for fugtig som følge af f.eks. madlavning, vask, badning og vanding af pottplanter. Den fugtige luft kan være årsag til fugtskader (mugpletter) og til sundhedsskadelige påvirkninger (husstøvmider).

Mange tror, at en lejlighed «ventilerer sig selv», men det er sjældent tilfældet. Beboerne må derfor selv sørge for, at der udluftes tilstrækkeligt til at fjerne den fugt, der opstår i lejligheden.

I nyere ejendomme findes normalt et mekanisk ventilationsanlæg, som fjerner luften fra køkken og bad gennem udsugningsventiler i eller nær loftet. Disse skal være åbne og holdes rene for at virke effektivt. Ofte findes også udeluftventiler i eller nær ved vinduerne. Herfra kommer den luft, som senere suges ud gennem køkken og bad. Disse ventiler bør altid holdes åbne.

I ældre ejendomme med «trækrunder» – små ventilationsruder – kan det være nødvendigt altid at have dem på klem for at få nok friskluft.

Husk: *Luft så meget ud, at der ikke kommer dug på rudene.*

Selv om der skal spares på varmen, må spareiveren ikke føre til fugtig rumluft og dårlig luftkvalitet. Heldigvis koster opvarmning af rimelig mængder friskluft ikke de store penge.

Der opstår færrest fugtproblemer, hvis alle rum holdes nogenlunde ensartet opvarmede.

I nyopførte lejligheder kan der forekomme byggefugt. Udluft derfor særligt meget i det første års tid efter indflytning i en ny lejlighed.

Vinduesudskiftning eller anbringelse af tætningslister på døre eller vinduer kan gøre en lejlighed så tæt, at der er behov for flere udluftninger end før.

Især hvor der nytes, er det en god idé altid at holde udeluftventiler åbne eller lade «trækrunder» stå på klem.

Kontakt i øvrigt straks værvært eller inspektør, hvis der opstår fugtproblemer. Fejl er lettest at afhjælpes, hvis der gribes ind med det samme.

Husk: *Et godt indeklima forudsætter god ventilation.*

I opholdsrum

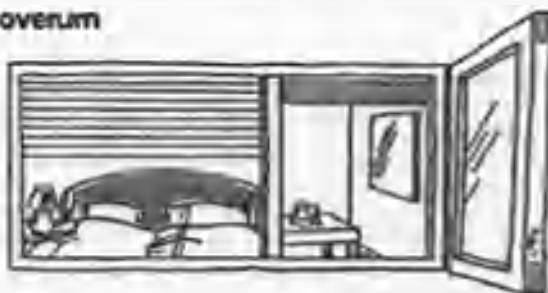
Luft ud et par gange om dagen eller benyt udeluftventiler, hvis sådanne findes.

Hvis rudene begynder at dugge, så sørg for mere udluftning.

Luk ikke helt for varmen i rum, som ikke benyttes.

Anbring ikke skabe eller større møbler helt tæt op mod en ydervæg – rumluften skal kunne cirkulere bagom, ellers kan der komme mugpletter på væggen.

I soverum

Luft ud og sørg for, at sengeløjet bliver luftet hver morgen.

Vend madrasserne af og til.

Lad ikke soverum være helt uopvarmede.

Hvis rudene dugger, så sørg for bedre udluftning til det fri eller eventuelt til boligens andre rum.

I køkken

Tilstop eller luk aldrig aftræksåbning eller udsugningsventil.

Luk helt op for udsugningsventil eller lad køkkerventilator eller emhætte køre for fuld kraft under madlavning.

Læg låg på gryder under madlavning, så kommer der ikke så megen fugtighed ud i køkkenet.

Luft godt ud under og efter madlavning.

I baderum

Tilstop eller luk aldrig aftræksåbning eller udsugningsventil.

Undgå så vidt muligt tøjvask og især tøjtørring i lejligheden – men kan det ikke undgås, så benyt baderummet og sørg for god udluftning.

Luft godt ud efter badning.

Afkast af varm og fugtig luft fra tørretumbler bør føres direkte til det fri.

Elementer uden overfladebehandling

De leverede vinduer og døre er vacuumimpregnerede. Det beskytter mod råd og svamp. For at beskytte træet mod vejrligets nedbrydning er det nødvendigt at påføre en overflade, som især skal beskytte mod sollys og regn.

Det er vigtigt, at elementerne senest i forbindelse med montagen påføres første lag overfladebehandling. Den afsluttende behandling, bestående af 2 lag, kan påføres efter montagen.

Valg af overfladebehandling

Overfladebehandling	Bindemiddel	Arbejds miljø 1)	På frisk vacuum- impregnering	Bemærkninger
Træbeskyttelse				Farveløs træbeskyttelse frarådes til udendørs anvendelse.
- Laserende	Alkyd	2-1	JA	Anvendes hvor træets åretegning og struktur ønskes bevaret. Holdbarhed 1-2 år *)
	Vandig alkyd	0-1	JA	
- Halvdækkende	Alkyd	2-1	JA	Bevarer åretegning og struktur nogenlunde. Holdbarhed 2-4 år *)
	Vandig alkyd	0.1	JA	
	Plastalkyd	0-1, 00-1	JA	
- Dækkende	Alkyd	2-1	JA	Karakter som maling hvor åretegning skjules, men strukturen kan bevares nogenlunde. Holdbarhed 4-6 år *)
	Plastalkyd	0-1, 00-1	JA	
	Acrylplast	00-1	NEJ	
Maling	Alkyd	2-1	JA	Åretegning og struktur skjules. Holdbarhed 6-8 år *)
	Plastalkyd	0-1, 00-1	JA	
	Acrylplast	00-1	NEJ	

1) Kodenummer efter Arbejdstilsynets vejledning om foranstaltninger mod sundhedsfare ved bygningsmalerarbejde, 360/1, 1982.

*) Holdbarheden afhænger af produktet, udførelsen og de klimatiske påvirkninger. Angivelserne er derfor kun retningsgivende.

10/02A

Håndva
Monitoring at
Almindelig

Udluftning af boligen

Hvis der i dag- og aften timerne ved en udetemperatur på 0 °C dannes dug på den indvendige side af en 2-lags termorude i almindelige opholdsrum, er det tegn på, at luften i boligen er for fugtig.

På næste side bringes en række gode råd om udluftning og begrænsning af den daglige fugtproduktion i boligen.

Vær desuden opmærksom på:

- Nye vinduer er betydeligt mere lufttætte end gamle. Efter en vinduesudskiftning er der derfor større behov for udluftning end tidligere.
- Nybyggede huse skal udluftes mere end ældre huse. Udtørningsfasen kan ofte strække sig over mere end et år. Dette gælder også ved om- og tilbygning.
- Et voksent menneske – eller en middelstor hund – afgiver ca. 2 liter vand i døgnet.
- Fugtproblemerne vokser, når rumtemperaturen sænkes, og svinder, når den hæves. Selv en kortvarig sænkning af temperaturen om natten kan give kondensvand på ruderne.
- Det er en balanceakt at finde det optimale punkt for energibesparelse og minimering af fugtproblemer.
- Tætte gardiner og brede vinduesplader kan gøre luften stillestående ved ruderne, så luften bliver kold og fugtig og danner kondens på glasset.
- På dage med roligt vejr vil solen tilføre mere gratis varme end den, der forsvinder ved normal udluftning.
- Hvis en bolig i 8-14 dage eller mere har været udsat for høj luftfugtighed, kan dette kun afhjælpes ved at åbne 2-3 vinduer i ventilationsstilling døgnet rundt og hæve temperaturen 4-5 °C over det normale i en periode på 8-10 dage. Ventileringen kan også frembringes ved at lade emhætten i køkkenet køre døgnet rundt.
- Utilstrækkelig udluftning giver dårlig indeklimate. Det kan give sig udslag i hoste, hovedpine, svien i øjnene, udslet og luftvejsallergi.

Yderligere oplysning

På bibliotekerne kan pjecen »Luft ud« fås gratis. Den giver sammen med SBI-anvisning nr. 152 »Indeklimaet i boligen«, som kan lånes på bibliotekerne, en udtømmende beskrivelse af de forhold, der indvirker på indeklimaet.

Beboerforeninger, grundejerforeninger og andre bruger- og interessegrupper kan gratis låne videofilmen »Luft ud«. Filmen fortæller populært om indeklimaet og kan rekvireres hos Energikonsulentsekretariatet, tlf. 44 52 86 11 eller Byggestyrelsen, Energikontoret, tlf. 42 92 61 00.

som vinduerne er købt hos.

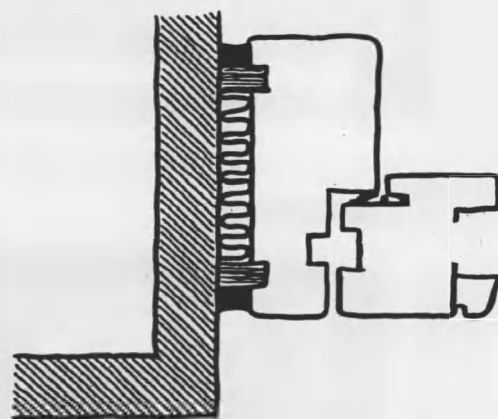
Fuger mellem karm og mur

Der findes en række produkter til fugerne mellem karm og ydervæg.

De 3 mest anvendte typer er:

- Plastisk eller elastisk fugemasse
- Asfaltimpregneret skumplast
- Kalk/cementmørtel

Det er væsentligt for træværkets bevarelse, og et lavt varmeforbrug, at fugerne er intakte. Fugerne bør derfor inspiceres mindst én gang om året, og evt. utætheder udbedres med samme type materiale som det bestående. Ved større utætheder bør hele fugen udskiftes. I denne situation må det vurderes, om en anden fugetype ville være bedre egnet end den bestående.

Fugemasse
Bundstopning
Mineraluldsstopning

Rengøring

Den første rengøring efter byggeriets afslutning skal altid udføres med rigelige mængder vand.

Den normale vinduespudsning udføres nemmest med klud eller børste og gummiskrabere. Vask af med lunkent vand tilsat en teskefuld Ajax eller lignende pr. liter vand og træk af med gummiskraberen. Kanter og de nederste flader aftørres med vaskeskind eller en tør klud.

Den udvendige afvaskning bør også omfatte karm og ramme.

Hvis forholdene under den normale vinduespudsning ikke tillader, at der spildes vand, eller hvis glasfladerne er meget små, kan glasset rengøres med et almindeligt vinduespolermiddel, mens karm og ramme aftørres med en klud opvredet i vand tilsat rengøringsmiddel.

OBS

Rudemærkater på nye ruder fjernes ved at opløse dem i vand. Evt. limrester opløses med benzin.

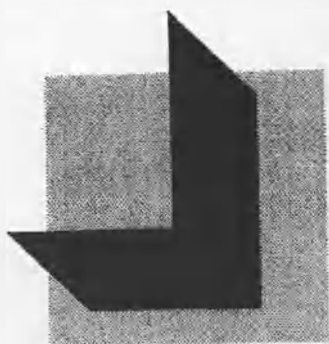
STEFF-BYG

STEFFENSENS BYGNINGSARTIKLER A/S
TEL. 75 16 75 55 · Østre Gjøsevej 11-20
Postboks 4002 · 8715 Esbjerg N.

mira

flise- og klinkepleje

Combi Frame

CombiFrame AS Nørre Allé 51 7760 Hurup
Telefon 97 95 33 11 Telefax 97 95 33 51

Forbehandling

Underlaget fugles med vand og påføres rensningsmiddel.

Revsningsmidlet arbejdes godt ind i overfladen, således at både flisen og fugens overflade bearbejdes.

Når rensningsmidlet har færdiggjort er det tørret bort og der efterskylles grundigt med vand. Således sikres at rester af løst slam, snavs og rensningsmiddel fjernes helt fra overfladen.

Grundbehandling

Det gennemførte underlag påføres grundvoks, olie eller klinkeforsegler med en tæt blød pensel eller frugfri gulvklud i et jævnt mættende lag.

Tegl og terracottafilser påføres voksfinish med en frugfri gulvklud, når grundvoksen er gennemført. Marmor og natursten påføres voksfinish direkte uden forbehandling med grundvoks. Voksen er lettere at påføre og fordele, når den er opvarmet til 30-40°C.

Når voksfinish er blevet fast uden at være hård, færdigpoleres overfladen. Hvis voksen er påført uensartet og svært at gøre blank, kan den afblødes op med rensket benzol, hvorefter den hurtigt skal bearbejdes og færdigpoleres.

Vedligeholdelse

Alle former for uglaserede fliser, klinker, natursten o lign. på gulv vaskes

Glaserede fliser, poleret marmor o lign. på vægflader i tørre og våde rum vaskes

Såberensmiddel er også meget velegnet til rengøring af badekar, færdigvoks, toilet o lign. såberensmiddel

mira7110 grundrens

Effektivt rensmiddel til at fjerne snavs, olie, sæberester, fedt, voks o lign. på alle typer underlag. Anvendes til afrensning af alle typer overflader, der skal være rene-gjorte før evt. videre behandling f.eks. opløbning af fliser, maling eller anden overfladebehandling. Anvendes også til rengøring af flise/klinkeoverflader, der skal grundrengøres før ny plejehandling. Grundrens er stærkt affedtende og kan gøre blanke/lakerede overflader matte, derfor må den aldrig anvendes til rengøring af blanke flader, der skal forblive blanke.

Grundrens er vandbaseret og giver ingen gener under arbejdet, men på grund af den stærkt affedtende effekt anbefales det at anvende gummihandsker under arbejdet. Mærkningspligtig som lokalirriterende.

mira7120 klinke- rens

Rensmiddel til at fjerne fugt/cementslam, kalk, rust m.m. på fliser/klinker, murværk, forromede armaturer, sanitetsgenstande m.m. Klinkerens er meget skånsom at arbejde med, fordi den ikke afgiver generende dampe og kan derfor også bruges i lukkede rum uden at genere interiørgenstande som ubehandlet træværk, beslag m.m.

Klinkerens er vandbaseret og giver ingen ubehag ved brug, men på grund af syreindholdet anbefales det at anvende gummihandsker under arbejdet. Mærkningspligtig som lokalirriterende.

mira7130 klinkeolie

Klar lugtfri olie til overfladebehandling af uglaserede klinker, natursten m.m. Klinkolie mætter overfladen og fremhæver materialets naturlige karakter og giver en beskyttende overflade mod opslug af snavs. Klinkolie er kemisk meget ren og kan anvendes på overflader, der kommer i berøring med madvarer.

Klinkolie kræver ingen forholdsregler ved brug og er ikke mærkningspligtig.

mira7125 grundvoks

Er en flydende vandbaseret voks til bundforsegling af stærkt sugende gulvfliser som teglfliser og terracotta. Behandlingen afsluttes med voksfinish eller som direkte afslutning før daglig vedligeholdelse med klinkevask afhængig af kravet til den færdige overflades modstandsdygtighed.

Grundvoks er helt ufarlig at arbejde med og kræver ingen forholdsregler ved brug. Grundvoks er ikke mærkningspligtig.

mira7135 voksfinish

Overfladebeskytter til teglfliser, terracotta, marmor og skifer hvor der ønskes en matpoleret smudsafvisende overflade. Voksen er pastaagtig i konsistens og er let at påføre og fordele på overfladen. Efter nogen tørretid færdigpoleres overfladen og er klar til brug. Farverne gul og brun bruges til tegl og terracotta og transparent bruges til marmor og skifer. Voks, der er tørret op i uensartet lagtykkelse, kan (arbejdes op), gøres bearbejdelig ved at påføre overfladen rensed benzol, og straks derefter færdigpoleres.

Voksfinish er helt ufarlig at arbejde med og kræver ingen forholdsregler ved brug.

mira7145 klinke- forsegler

mira klinkeforsegler er en letflydende totalt dækkende overfladeforsegler til alle typer sugende fliser og natursten, hvor der ønskes en fuldt dækkende og afvisende overflade afhængig af påført mængde og materialets sugsevne. Klinkeforsegler må kun påføres helt rene og gennemtørrede overflader, da fugt og dermed evt. alkaliske udslag i underlaget ikke kan trække igennem den forseglede overflade, men vil lægge sig som et mælkehvidt slør under forseglingen.

Klinkeforsegler er brandfarlig i flydende form, og der bør derfor være nogen ventilation i rummet under påføringen. Mærkningspligtig som brandfarlig.

mira7210 klinke- vask

Er et specielt vaskemiddel til uglaserede gulvfliser, klinker, marmor og skifer på gulv. Klinkevask består af flere komponenter bl.a. kokusolie, vaskeraktive stoffer, kalkbinder og afspændingsmidler, der sikrer, at snavs, kalk, kalksæber m.m. bindes i vaskendet, således at den vaskede overflade renses og tilføres en beskyttende overflade samtidig med, at materialets naturlige farvekarakter fremhæves.

mira klinkevask er helt ufarlig at arbejde med og kræver ingen forholdsregler ved brug. Klinkevask er ikke mærkningspligtig.

mira7220 sanitets- vask

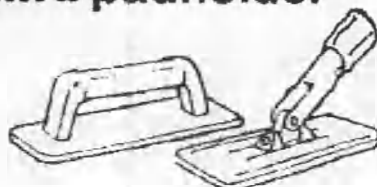
Er et neutralt vaskemiddel specielt til rengøring af glaserede fliser samt poleret marmor på vægge i tørre og våde rum og alle former for sanitetsinventar. Sanitetsvask fjerner snavs og kalkpletter på overfladen og modvirker jordstæthed på flise- og fugueoverfladen. Sanitetsvask kan bruges til rengøring af alle typer ikke sugende overflader og er helt ufarlig at arbejde med og kræver ingen forholdsregler ved brug. Sanitetsvask er ikke mærkningspligtig.

mira padmaster

mira padmaster anvendes til påføring og gennemarbejdning af grundrens og klinkerens på fliseoverfladen. Padmaster sikrer, at rensedmidlet bearbejdes godt ind i alle overflader. Padmaster

mira padholder

Til padmaster fås en praktisk selvgrubende holder, der bl.a. kan bruges til

mira gulvklud

mira gulvklud er en blød viskoseklud (virker som vaskeskind). Den er slidstærk og fnugfri, hvilket er af stor betydning for rengøring af overflader.

IVORLAND holder jeg mit tæppe smukt?

Støvsugning eller bankning?

For alle tæpper gælder det, at støvsugning stort set er den eneste - og mest rigtige - måde at holde sit tæppe rent på.

Husk altid at anvende et hårdt mundstykke. Bruger du et mundstykke med børste, slider det unødigt på tæppet, samtidig med at rengøringen bliver meget mere besværlig.

I "gamle dage" bankede man sine tæpper. Det bør i videst mulig omfang undgås, da det slider meget og man risikere, at tæppet bliver slået "skævt."

Pletfjerning eller totalrensning?

Totalrensning bør kun foretages, når det er absolut nødvendigt. Pletter fjernes faktisk bedst ved pletterensning - hvis det vel at mærke sker straks.

Selv skræppe pletter kan fjernes ved hurtig indsats, og omvendt kan ellers nemme pletter vanskeligt fjernes, hvis de får lov at sidde en tid.

Brug de rensningsmidler, der er anvist i skemaet på modstående side - men brug så lidt rensningsmiddel som muligt (på stærkt farvede tæpper bør rensningsmidlet først prøves på et mindre synligt sted). Efterrens med en smule lunkent vand og sug den sidste væske op med køkkenrulle eller kartoffelmel.

Har du ikke det anviste rensningsmiddel i huset, så brug en blanding af én liter varmt vand, en teskefuld sæbe og en teskefuld eddike.

Vi fører både effektive rensningsmidler og en speciel tæppeshampoo.

"Gør-det-selv" rensning eller tilkald fagmand?

Sommetider kan et tæppe - uanset hvor omhyggelig man er med den daglige eller ugentlige rengøring - blive lidt trist og træet at se på.

Når det drejer sig om væg til-væg tæppet, må en rensning jo foregå i hjemmet.

Spørgsmålet er så, om man selv skal give sig i kast med projektet - eller tilkalde en fagmand.

Da det er umuligt for os her at give et entydigt svar - hvor slidt er tæppet? - hvor snævet er tæppet? - har det gangbæret? - synes vi, at du skulle kontakte os, så du kan få det helt rigtige råd.

Afpassede tæpper kan jo "sendes ud af huset" til specialister - men igen, spørg først os.

Generelt kan siges, at tæpper ikke bør renses for tit, og at man ikke skal forvente, at tæppet fremtræder som nyt efter endt rensning.

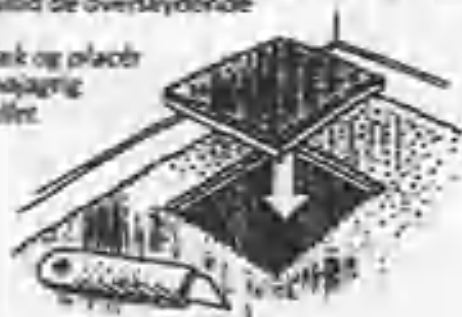
Slidte steder vil træde tydeligere frem, og der kan være gamle pletter, som ikke kan fjernes, og som bliver mere synlige på det rensede tæppe.

Kan skaden repareres eller er et nyt tæppe påkrævet?

Jå, det er jo et spørgsmål om, hvad "man kan leve med". Men er det kun en lille skade - f.eks. i et hjørne af stuen - kan man bruge en rest fra dengang, man lagde tæppet på. Så giv os altid de overskydende tæppemåter.

Skær pletten væk og placér et stykke tæppe af nøjagtig samme omfang i hullet.

Forsikringserstatning eller betal selv?

Reglerne for erstatning i forbindelse med uheld i hjemmet - eller uheld man forårsager hos andre - er forholdsvis udviklede, og det er ikke muligt at give generelle regler for hvilke skader der dækkes.

Men da det ofte kan være store beløb, vi taler om i forbindelse med tæppet, kan vi kun anbefale, at du i hvert enkelt tilfælde taler med din assurances eller direkte med dit forsikringselskab.

Nøgle for flise- og klinkepleje

Produkt		Forbehandling		Grundbehandling			Vedligeholdelse		
		mira 7110 grundrens	mira 7120 klinkerens	mira 7130 klinkeolie	mira 7125 grundvoks	mira 7135 voksfinish	mira 7145 klinkeforsegler	mira 7210 klinkevask	mira 7220 sanitetsvask
Underlag									
Glaserede fliser, klinker og mosaik		Ibrugtagne arealer afrenses for fedt, sæbe, voks o.l.	Fjerner cement- og fugeslam	Anvendes ikke	Anvendes ikke	Anvendes ikke	Må ikke anvendes	Bør ikke anvendes	Alm. rengøring. Fjerner kalkpletter, sæberester og smuds.
Uglaserede fliser, klinker, mosaik, teglfliser og natursten (dog ikke kalkholdige)	Svagt sugende	Ibrugtagne arealer afrenses for fedt, sæbe, voks o.l.	Fjerner cement- og fugeslam	Påføres når overfladen er tør	Anvendes normalt ikke	Kan anvendes	Uden anden grundbehandling. Hæmmer opsug af snavs og fedtstof	Alm. rengøring. Smudsafvisende. Overflademættende uden slør	Anvendes normalt ikke
	Stærkt sugende	Ibrugtagne arealer afrenses for fedt, sæbe, voks o.l.	Fjerner cement- og fugeslam	Kan anvendes i tørre rum. Uden anden grundbehandling	Kan anvendes i tørre rum. Uden anden grundbehandling. Forbehandling for voksfinish	Kun efter grundvoks. Hæmmer smudsopsug. Mat overflade	Uden anden grundbehandling. Hæmmer opsug af snavs og fedtstof	Alm. rengøring. Smudsafvisende. Overflademættende uden slør	Anvendes normalt ikke
Marmor og øvrige kalkholdige natursten	Ru upoleret	Må kun anvendes efter aftale	Må ikke anvendes	Anvendes som overfladebeskytter under fugning	Anvendes normalt ikke	Bør ikke anvendes	Uden anden grundbehandling. Hæmmer opsug af snavs og fedtstof	Som ovenfor, dog kun i tørre rum	Alm. rengøring i våde rum. Fjerner kalkpletter og sæberester.
	Glat	Må kun anvendes efter aftale	Må ikke anvendes	Anvendes som overfladebeskytter under fugning	Anvendes normalt ikke	I våde rum. Beskytter mod sæberester	Bør ikke anvendes	Som ovenfor, dog kun i tørre rum	Alm. rengøring i våde rum. Fjerner kalkpletter og sæberester
Malede flader, vinylbelægning, gamle fliser hvorpå der skal viderebehandles med anden overflade f.eks. fliseopsætning		Fjerner sæberester, fedt, olie, tjære og andet	Kan anvendes til fjernelse af kalk og alkaliske materialer	Må ikke anvendes	Må ikke anvendes	Må ikke anvendes	Må ikke anvendes	Må ikke anvendes	Må ikke anvendes
Badeværelsessanitet og forchromede dele		Anvendes ikke	Fjerner kalk	Anvendes ikke	Anvendes ikke	Anvendes ikke	Må ikke anvendes	Anvendes ikke	Alm. vedligeholdelse
Forbrug		¼-½ l. pr. 10 l vand	1 l rækker til 5-15 m ²	1 l rækker til 8-20 m ²	1 l rækker til 6-10 m ²	1 l rækker til 20-40 m ² marmor og 8-12 m ² på øvrige materialer	1 l rækker til 6-30 m ² overflade	1/10-1/2 l til 10 l vand	1/10-1/4 l til 10 l vand
Særlige forhold		Stærkt affedtende. Matlerende på blanke flader	Må kun anvendes stærkt fortyndet på emalje	Ren klar =lugtfri= olie		Farver: Transparent, gul og brun	Underlaget skal være 100% tørt og rent. Alkalisk udslag skal være ophørt. Klinkeforsegler kan ikke senere fjernes		Velegnet til alm. rengøring af vinyl, plastlaminat, malede flader o.l.

Det vigtigste grundlag er forarbejdet

Tarkett Vinyl kan monteres på alle former for gulve. Men det er en forudsætning, at underlaget er plant, hårdt, tørt og rent. Hvis resultatet skal være perfekt og holde i årevis.

Begynd derfor med at kigge på underlaget. Er det ujævnt, beskidt eller lign., må der rettes op på det.

Er der tale om gammelt vinylgulv med mønster eller farve, bør det fjernes, da både mønstre og farver kan trænge igennem og misfarve den nye vinylbelægning. Det samme gælder for olie og imprægneringsvæske fra underlaget.

Ujævne trægulve

skal opspartles til plan overflade. Herefter sømmes hårde træfiberplader i forbandt (forskudt) med 10 cm søm afstand. Evt. spring og samlinger i pladerne udjævnes med spartelmasse.

Ujævne betongulve

spartles og slibes så overfladen er plan.

Asfalt- og andre sugende underlag

primers (støvbindes) inden spartling.

Værktøj, der er godt at have ved hånden

Det rigtige værktøj er det halve arbejde. Inden du begynder, bør du derfor have følgende materialer indenfor rækkevidde:

1. Hobbykniv med skarpe klinger.
2. Lineal - enten af stål eller masonit.
3. Tandspartel til brug ved fuldklæbning. Plus vinyllim (1 kg rækker til ca. 3-4 m²).
4. Dobbeltklæbende vinyltape til samlinger samt svejsevæske, enten på tube eller flaske. Disse ting skal kun anvendes, hvis der skal samles baner.
5. Sandlister til montering langs væggene.

Sådan kan pletterne fjernes!

Asfalttjære og olie fra badestrande.

Indtørrede pletter indgnides først forsigtigt med smør. Efter et par timer forsøges den blodgjorte tjære fjernet forsigtigt med rensbenzin. Anvend så lidt benzin som muligt for at undgå skjolder.

Blod.

Afvaskes omgående med koldt vand. Hvis pletten er tørret ind, lægges et stykke stof, der er gennemvædet med koldt vand, over pletten. Når denne er blodgjort, vaskes den af med en neglebørste og koldt vand.

Blæk.

Pletten duppes med ufortyndet salmiakspiritus, der øjeblikkeligt blegger pletten. Vask godt efter med koldt vand. Blæk fra kuglepen fjernes med sprit på vat ved kraftig og vedvarende gnidning.

Bonevoks.

En af gulvtæppets værste fjender - får luven til at klistre sammen og til at lægge sig. Bonevoks fjernes straks med mineralsk terpentinsolvent. Får bonevoksen lov til at sidde i længere tid, antager luven forkerte drejninger, som ikke kan rettes op igen - heller ikke ved rensning.

Brun sovs.

Behandles først med fedtpletrensningemiddel (trikloræthylbenzen, rensbenzin m.m.). Efterrens med koldt vand, evt. på en neglebørste.

Cacao- og chokoladedrikke.

Friske endnu våde pletter kan afvaskes 99% med en svamp

og lunkent vand. Indtørrede pletter fugtes først med lunkent vand og behandles med fortyndet salmiakspiritus. Vask efter med lunkent vand.

Celluloselim.

Fjernes nemt med acetone.

Chokolade.

Fjernes på samme måde som fedtpletter.

Fedt, olie, smør o.lign.

Fjernes med rensbenzin. Brug det sparsomt - og gnid med vat til stedet er tørt. Pas på åben ild og luft godt ud bagefter.

Fløde.

Tørres op hurtigst muligt. Er pletten tørret ind eller trådt ud, behandles den som en fedtplet. Er pletten helt indtørret, fugtes den med lunkent vand og behandles med fortyndet salmiakspiritus. Vask efter med lunkent vand.

Frugt og juice.

Handl hurtigt. Sug op og rens efter med lunkent sulfvand.

Gadesnavs.

Består nærmest af støv, ælter op med vand. Lad det tørre helt og støvsug eller børst det op.

Hunde høm-høm og fugleklatter.

Tør op med køkkenrulle. Vask med blød børste eller svamp med sæbevand. Sug evt. op med kartoffelmel.

Is.

Behandles som pletter af fløde eller saft.

Kaffe og te.

Suges straks op med en svamp el. lign. Derefter renses på langs med væveretningen med en blød neglebørste, dyppet i lunkent sulfo- eller sæbevand. Indtørrede pletter indgnides inden afrensningen først med glycerin, som skal sidde natten over. Kaffe- og tepletter af ældre dato bør behandles af en fagmand.

Likør.

Fjernes med lunkent vand.

Margarine.

Fjernes på samme måde som fedtpletter.

Mayonnaise.

Fjernes først på samme måde som fedtpletter, og når pletten er tør, vaskes ægindholdet ud med koldt vand.

Mælk.

Tørres hurtigt op. Er pletten synlig efter tørring, fugtes først med lunkent vand og behandles med fortyndet salmiakspiritus og eftervaskes med vand.

Opkast.

Fjernes med 1 del salmiakspiritus til 6-7 dele vand. Evt. lugt fjernes med et lugtfjernerende middel, f.eks. Rodalon eller Germidin.

Rust.

Fjernes med rustfjerner i tube (Magica), som fås hos materialisten og benyttes efter brugsanvisningen. Skyl med vand.

Rødvin.

Våde pletter vaskes med koldt vand på en svamp. Tør efter

med en tør klud. Indtørrede pletter indgnides med glycerin, som skal sidde nogle timer. Renses derefter med et sulfoneret tæpperense- eller vaskemiddel.

Saftpletter (rød frugtsaft og rødbedesaft).

En teskefuld natriumdithionit opløses i en stor kop lunkent vand. Dup pletten og skyl efter. Alternativt kan behandles med 1% opløsning af natriumhypoklorit (dog ikke på uld).

Skocremer.

Gnid med kemisk rensesvæske og rens sparsomt efter med lunkent vand.

Smør.

Behandles som fedtpletter.

Stearin.

Forsigtigt skræbes så meget som muligt af med en kniv - herefter renses stedet på samme måde som fedtpletter.

Syltetøj.

Fjernes med lunkent vand. Rødt farvestof etc. fjernes med natriumdithionit (alternativt 1% natriumhypokloritopløsning - dog ikke på uld).

Urin.

Suges straks op med en svamp el. lign. Resterne fjernes med kemisk tæpperense eller kartoffelmel.

Vine (sherry, portvin og lignende).

Vaskes med lunkent vand. Om nødvendigt kan vandet tilsættes sulfoneret tæpperense- eller vaskemiddel.

Sådan monteres Tarkett Vinyl - trin for trin

Efter rengøring af underlaget kan Tarkett Vinyl ofte lægges direkte på gulvet. Vinylens tyngde gør, at det bliver helt plant.

Hvis hele gulvfladen er over 20 m² - eller der er mange udskæringer - anbefales det dog, at vinylen fuldklæbes. Det samme gælder i forretninger, kontorer, kantiner o.a. lokaler med "stor trafik".

Følger du vejledningen herunder, er du sikker på et professionelt og holdbart resultat.

1. Fjern lister langs vægge og fodpaneler - og rengør underlaget. Inden vinylen udlægges, skal den have stuetemperatur. Det får Tarkett Vinyl ved min. 12 timers opbevaring i det rum, hvor vinylen skal lægges.
Rul nu banen ud og skær til langs alle vægge med 2 mm luft - og afslut med sandlister.
2. Skal der monteres flere baner, rulles disse ud i lysretningen. Lad dem overlappe hinanden - og tilpas eventuelt mønster.
3. Gennemskær begge vinylslag med hobbykniven (efter lineal). Og husk, at der skal være 2 mm luft langs væggene.
4. Alle samlinger skal svejses på denne måde: Læg en 5 cm bred dobbeltklæbende vinyltape ned langs samlingerne. Pres derefter svejsetubens dyse ned i samlingen og fordel indholdet jævnt langs samlingen.
5. Fuldklæbning - eller fiksering med Casco 3453 - sker lettest ved at halvdelen af banelængderne slås tilbage, hvorefter limen smøres på underlaget med en tandspatel.
Lad limens fugtindhold fordampe i den tid, der er anført på spanden (evt. nævnt som åben tid). Herefter rulles banelængden på plads - og trykkes ned i limen.
Denne fremgangsmåde anvendes med den anden halvdel af banelængden osv. Til sidst afsluttes med sandlister.

Ved eventuelle problemer omfattet af garantien rettes henvendelse til forhandleren eller skriftligt til Tarkett, Lunikvej 2, 2670 Greve.

Plet væk

Tarkett Vinyl er til rum, hvor der handles - og spildes. Men som det gamle ordsprog siger: Man skal ikke græde over spildt mælk. For langt de fleste pletter fjernes let med lunkent vand tilsat rengøringsmiddel. Omvendt er der pletter, som skal behandles anderledes:

Asfalt og tjære

Fjernes med rensebenzin.

Blod

Fjernes med Bio-tex.

Chokolade

Fjernes med Bio-tex.

Fedt, marmelade og friture

Fjernes med Tarkett Grundrens.

Græs

Fjernes med Bio-tex - efterfulgt af sprit.

Gummi - afsmitning fra fodtøj

Fjernes med rensebenzin eller håndrensemiddel.

Kuglepennestreger

Fjernes med håndrensemiddel.

Mælk

Fjernes med lunkent vand eller Bio-tex.

Olie

Fjernes med rensebenzin - efterfulgt af Bio-tex.

Opkastning

Fjernes med Tarkett Grundrens.

Rødvin

Fjernes med citronsaft fortyndet med koldt vand.

Sauce

Fjernes med Bio-tex.

Spiritus og te

Fjernes med Bio-tex.

Stearin

Fjernes med nænsom afskrabning.

Urin

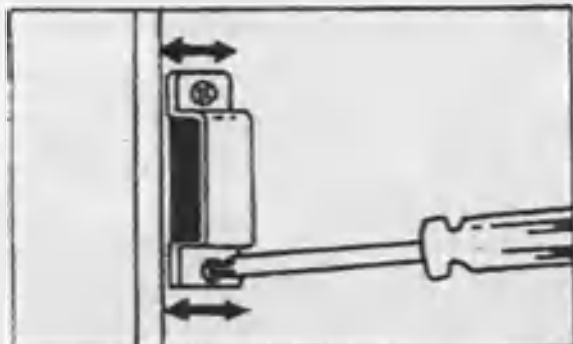
Fjernes med Tarkett Grundrens - efterfulgt af eddikevand.

Vigtigt: Pletter som olie, blæk, asfalt, gummi og spritpen bør fjernes omgående, da de kan misfarve gulvet. Ekstra softede vinyltyper (eksempelvis Comfort) eller meget bløde vinylgulve bør fikseres med Casco 3453. Hvis gulvet monteres i rum med stole som har meget skarpe eller spidse bord- og stoleben monteres med filtdupper under, så de ikke ridser overfladen. Brug aldrig læredstape, da det kan misfarve vinyltylen.

Det er lettest at skrue på hængslerne, hvis De stikker et søm eller lignende ind i hængslets stabelhul.

Justering af magnetlåse

Hvis magnetlåsen binder enten for meget eller for lidt, kan den justeres ved at løsne de to skruer og flytte låsen lidt frem eller tilbage. Husk at spænde skruerne igen.

Ændring af skabsindretningen

Hvis De ønsker at ændre på skabsindretningen, sker det let, da alle indretningsdele kan placeres hvor som helst i de forborede huller i skabssiderne. De kan således flytte delene rundt i det enkelte skab, eller flytte dele til et andet skab, blot det har samme dybde og bredde.

De kan også til en hver tid anskaffe ekstra udstyr til Deres skabe. Henvend Dem blot til den nærmeste HTH forhandler.

VAREFAKTA

VEDLIGEHOLDELSE

HTH

Lunikvej 2
2670 Greve

Tarkett

Frankeres
som
drev.

Få fod på rengøringen

Den daglige gang sætter naturligvis sine spor på gulvet. Men følger du vejledningen her, vil dit nye Tarkett-gulv bevare det smukke og glansfulde udseende.

Rengøring i private hjem

Sand og grus fjernes lettest ved støvsugning, fejning eller med en fugtig klud. Helst med det samme, da sandet og gruset ridser overfladen.

Evt. pletter og fedtstoffer fjernes hurtigst muligt, da de kan misfarve vinylen.

Ugentlig vask med Tarkett Gulvvaske-middel vil ofte være tilstrækkeligt. Dette vaskemiddel er specielt udviklet til rengøring af Tarkett Vinylgulve. Alm. mildt opvaskemiddel kan også bruges, men det har ikke nogen plejeeffekt (overfladebeskyttelse), som Tarkett Gulvvaskemiddel har det.

Advarsel: Brug aldrig kraftigt virkende rengøringsmidler med salmiak. Det skader overfladen og gør gulvet mat. Brun sæbe og sæbespånér må heller aldrig bruges.

Hovedrengøring og rengøring i erhvervslokaler

Kraftigt slid sætter naturligvis sit præg på gulvet, og det kan komme til at se mat og kedeligt ud - også selvom det vaskes jævnligt. Men en overfaldebehandling som denne gør underværker:

1. Vask først gulvet med Tarkett Grundrens. Det fjerner gammelt snavs eller polish.
2. Efterskyl flere gange med lunkent vand.
3. Påfør gulvet 2 gange med Tarkett Vinylpolish. Så står gulvet igen smukt og skinnende blankt. Tarkett Vinyl med Projectoverflade (PUR) bør Polish ikke benyttes før efter flere års brug.
4. Vask gulvet med Tarkett Gulvvaskemiddel. Hver gang.

DDK-mærkede døre i
frerstillet af udvalgte
materialer, der under
hele produktions-
processen er underlagt
en tæje kontrol, således
at forbrugeren er sikret et godt,
holdbart produkt.

For at bevare produktets kvaliteter skal der drages omsorg for, at døren behandles på en sådan måde, at optagelse af fugt i træmaterialet er reduceret til et absolut minimum. I modsat fald kan der opstå skader som f.eks. revner, kassning og krumning.

Derfor må ingen døre:

- Opmagasineres i lokaler med høj luftfugtighed.
- Monteres i bygninger der ikke er udtørrede.
- Henstå ubehandlede i ikke tørre rum.
- Lagres på anden måde end den af fabrikken foreskrevne.

Vedligeholdelse af døren

Ved eftersyn af døren skal følgende punkter kontrolleres mindst én gang årligt:

1. Kontrol af hængsler

Hvis hængslernes tappe viser tegn på tørhed, skal de smøres. Smøremiddel efter fabrikens anvisninger eller syntetisk olie.

2. Kontrol af låse- og grebsfunktionen

Hvis døren klapper, når den er lukket, skal låseblikket justeres, således at døren, når den er lukket, holdes tæt til karmen. Selvs låsekassens dele bør kun smøres, hvis det sker efter fabrikens anvisninger.

3. Kontrol af overfladebehandlingen

Overfladebehandlingen slides især ved dørgrebet, hvorfor det kan blive nødvendigt at reparere overfladebehandlingen. Enhver reparation af en industriel påført overfladebehandling bør kun foretages efter fabrikens anvisninger.

Hvis der er monteret anslagsdæmpende kister, må disse ikke overmales, ligesom kontrolmærket heller ikke må overmales.

Garanti-erklæring

1. Garantens omfang

Den enkelte producent forpligter sig til at udbedre skader eller til at levere en ny, fejlfri dør på køberens adresse i Danmark under forudsætning af rettidig reklamation ved konstatering af fabrikations- og/eller materialefej.

2. Garantiperiode

Denne garanti er gældende i 5 år fra den af køberen dokumenterede købsdato.

3. Garantien omfatter ikke

- 3.1. Fejl eller skader, der kan henføres til fejlagtig eller uregelmæssig montage, manglende eller utilstrækkelig vedligeholdelse, usædvanlig eller fejlagtig brug og betjening.
- 3.2. Fejl eller skader, der er eller burde være konstateret før montage.
- 3.3. Fejl eller skader køberen selv har forsøgt at udbedre eller anmelder senere end 8 dage fra fejlen er konstateret eller burde være konstateret.
- 3.4. Omkostninger i forbindelse med udskiftning af den gamle dør med en erstæringsdør, inklusive følgeskostninger og følgeskader.
- 3.5. Leveringsomkostninger til Grønland eller Færøerne, men alene levering til Aalborg Havn eller anden af køberen bestemt dansk udskibningshavn.

4. Transportskader

Skulle døren have fået en skade under en transport, producenten ikke er ansvarlig for, kan der ikke gøres krav i medfør af nærværende garanti-erklæring, idet sådanne krav må rettes mod den ansvarlige for transporten.

5. Købeloven

Denne garanti fratager ikke køberen adgang til at gøre et eventuelt ansvar efter købeloven gældende overfor den forhandler eller entreprenør, hvorfra døren er købt.

Vejledning
for vedligeholdelse
og garantierklæring
or indvendige døre leveret
af dørproducenter der er
medlem af
Dansk Dør Kontrol

Naturmaterialer

Træ er et levende materiale med farvespil, åretegninger og andre naturlige variationer i udseendet. Da HTH's låger er fremstillet af materialer af træ, findes der ikke to låger, som ser helt ens ud, hverken blandt de finerede eller de massive låger.

Når træet udsættes for dagslys, får det med tiden en mere mørk og varm farve, hvilket kun giver Deres køkken mere karakter.

Daglig vedligeholdelse

De kan forlænge Deres HTH køkkens levetid, hvis De vedligeholder det efter de følgende anvisninger.

Låger

Alle HTH's låger, skuffer m.v. er behandlet med en syrehærdende lak, hvilket giver dem en modstandsdygtig og glat overflade.

Den daglige rengøring foretages ved aftøring med en ren klud, hårdt opvredet i lunkent vand. Tør efter med en tør klud. Fedtpletter, som ikke kan fjernes på denne måde, aftørres med en klud, hårdt opvredet i vand, tilsat et almindeligt, mildt opvaskemiddel (1 teskefuld pr. liter vand). Tør efter med en tør klud.

Farvede mærker fra sko eller lignende kan forsigtigt fjernes med rensbenzin. Sørg for udluftning, og tør efter med en fugtig klud. *Hvide skabslåger tåler dog ikke rensbenzin.*

Det er bedst at undgå at behandle Deres HTH skabe med nogle af de forskellige plejemidler til møbler, som findes i handelen. Det skyldes, at visse af disse midler ændrer overfladernes karakter.

Salmiakholdige rengøringsmidler samt brun sæbe må kun anvendes efter fortynding med vand.

Hyder

Overfladen på HTH's hylder består af melamin, som er meget slidstærkt. Rengøringen foretages med en klud, opvredet i vand, tilsat et almindeligt, mildt opvaskemiddel (1 teskefuld pr.

liter vand). Særligt vanskelige pletter kan forsigtigt fjernes med sprit.

Bordplader

I HTH's sortiment findes to typer bordplader, nemlig laminatbordplader og bordplader af massivt træ.

Laminatbordplader

Laminatbordplader har en meget slidstærk overflade, som dog kan blive ridset, hvis man f.eks. skærer direkte på pladen i stedet for at benytte skærebørst.

HTH's garanti gælder ikke, hvis der er opstået skader fra knive eller andre ridsende genstande, f.eks. keramik. Ligeledes vil garantien ikke gælde, hvis der er brugt skurepulver til rengøring af bordpladen.

Den daglige rengøring foretages ved aftøring med en klud, hårdt opvredet i vand tilsat et almindeligt mildt opvaskemiddel (1 teskefuld pr. liter vand). Eventuelle vanskelige pletter kan forsøges fjernet med klorinvand, i forholdet 1 del klorin til 1 del vand, eller sprit.

Bordplader af massivt træ

Lakbehandlede bordplader skal behandles på samme måde som HTH's låger (se under vedligeholdelse af låger).

Oliebehandlede bordplader kræver en jævnlig behandling med rustikolie i den første tid efter monteringen. Forsæt med behandlingen, indtil bordpladen er helt mættet. Herefter vil det kun være nødvendigt, at give bordpladen olie ca. en gang om måneden.

Husk, ca. 10 min. efter hver behandling, at aftørre overskydende olie.

Rengøring af oliebehandlede bordplader foretages med en klud, vredet hårdt op i vand, tilsat et almindeligt, mildt opvaskemiddel (1 teskefuld pr. liter vand) efterfulgt af en grundig afgnidning i træets længderetning med en tør blød klud.

Frasætningsplade

Pladen rengøres med et almindeligt opvaskemiddel. For at bevare en blank overflade, kan pladen påføres et tyndt lag paraffinolie eller vaselinolie. Herefter aftørres pladen med en tør klud.

Vaske

I HTH's sortiment findes to typer vaske, nemlig stålvaske og emaljevaske.

Stålvaske aftørres normalt med en opvredet klud. Hvis der opstår misfarvninger, kan vasken rengøres med skurepulver. Der kan også i handlen fås udmærkede specialpræparater til rengøring af stålvaske.

Emaljerede vaske må ikke rengøres med skurepulver, da det ridser emaljen. Hvis der er opstået misfarvning, anbefales rengøring med klorinvand, i forholdet 1 del klorin til 1 del vand.

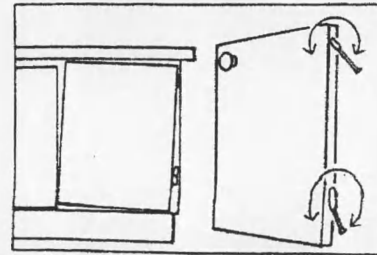
Justering

Normalt er det ikke nødvendigt at justere funktionerne i et HTH køkken. Der kan dog i visse tilfælde blive tale om mindre justeringer, f.eks. på grund af ændring i luftfugtigheden.

Justering af hængslerne

HTH hængslerne er meget nemme at justere. Det sker på følgende måde:

Hvis lågens overkant ikke er parallel med skabets overkant, skrues hængslet en omgang ind eller ud, afhængigt af om lågens modsatte side skal hæves eller sænkes.

Belægninger af fliser og belægningssten m.v. er næsten vedligeholdelsesfrie, fordi betonen kun ødelægges af uforholdsmæssig store kemiske og mekaniske påvirkninger.

I tørre perioder fejes - på større arealer med roterende koste eller støvsugere. Anvendes sugemaskine, må den ikke suge så kraftigt, at udfugningsmaterialet fjernes. Evt. sætninger kan let udbedres ved at optage stenene, udtrække nyt grusunderlag og genanvende stenene.

I fugtige perioder kan der - især hvis belægningen ikke har rimeligt fald til afløb - dannes alger eller mos. Det misklæder, men påvirker ikke belægningens styrke. Alger og mos forsvinder normalt, når belægningen bliver gennemtør. Sker det ikke, kan plantegift anvendes, f.eks. »M 20« fortyndet i forholdet 1:15. Salmiak fortyndet i forholdet 1:15 kan også bruges. Efterskyl grundigt med rent vand og tag hensyn til græs og beplantning.

I kolde perioder fjernes sne og is, og der udstrøs skarpt grus. Afisning med salt er mest effektiv, men skadelig. Kræver færdselssikkerheden saltning, bør der anvendes natriumklorid (kogesalt) og aldrig kalciumklorid, der direkte nedbryder betonen.

OPHÆNG PÅ DANOGIPS

Ophængning i lofter og på vægge med gipsplader

X-krog

X-kroge fås med 1, 2 og 3 stifter. Den er god til de lette ophæng på vægge.

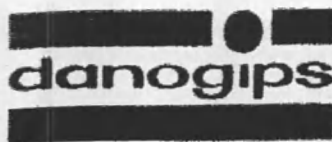
Expandet let rosett

Expandet let rosett har kapacitet til at løse en lang række opgaver i lofter og vægge med 1 eller 2 lag plader.

Hultagning udføres med 6 mm bor for den røde type og 8 mm bor for den blå. Til den røde type bruges træskrue nr. 6-8 og til den blå bruges træskrue nr. 10-12.

Begge typer findes i to længder til henholdsvis 1 og 2 lag plader. Træskrue skal være galvaniserede eller korrosionsbeskyttede på anden måde. Skruen skal være mindst 3 mm længere end pløkken + selve ophænget. Skruen spændes hårdt til og må ikke løsnes igen.

DANOGIPS A/S

ANTOINETTEVEJ 3
2500 VALBY

TELEFON 01. 30 40 44

Nummer 94.01

Side 2

Dato 06/85

SIB (21) (22) (35)

Expandet Rosett

Expandet Rosett er beregnet til de svære ophæng. Den findes i blå type til lofter og vægge med 1 lag plader og i rød type til 2 lag.

Rosett'en leveres med forskellige skruehoveder. Med almindeligt panhoved og med krog, øje eller vinkel samt med UHJ-skrue. Til opsætning af U-skinner fås den med teleskopstykke.

Skruen, 5 mm maskinskrue, kan klare emner med godstykkelse op til 15 mm. Ved større godstykkelse benyttes længere skrue af samme type. Til Rosett'en bores hul med 10 mm bor. Skruen spændes hårdt til og må ikke løsnes igen.

Vigtigt

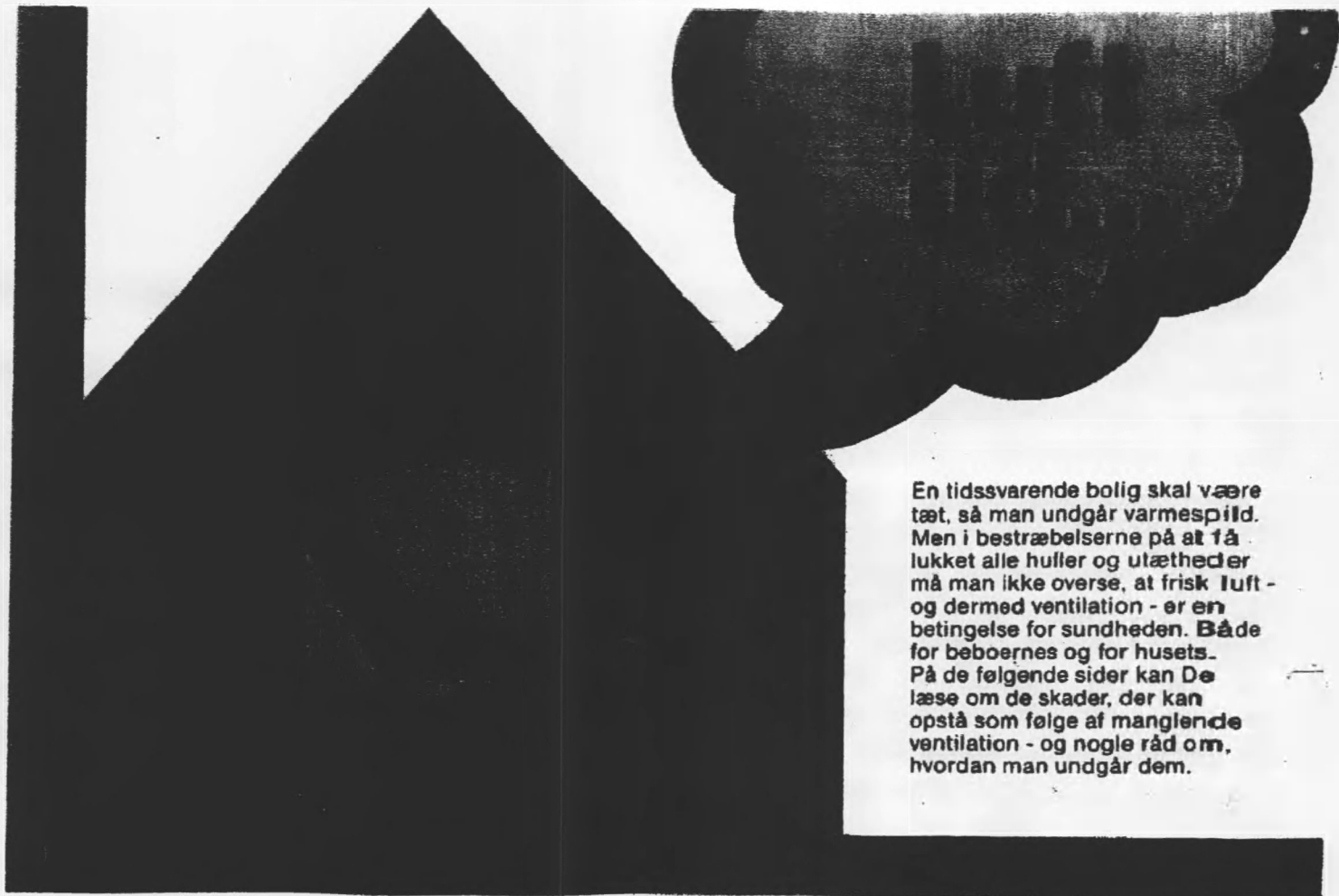
For både Expandet let rosett og Expandet Rosett er det vigtigt, at der benyttes den rigtige bor- og skrue dimension. Huller udføres med skarpslebent metalbor.

Demontage

Når skruen er fjernet, klippes plugkraven af, f. eks. med bidetang. Pluggen stødes tilbage i hullet, som udbedres med Danogips-spartelmasse eller -mørtel på sædvanlig måde.

Saltafising af belægninger det første år bør ikke foretages.

Kalkudblomstring kan forekomme, når nystøbte betonbelægninger udlægges forår og efterår. Denne skader ikke belægningens styrke og forsvinder normalt efter kort tids vejrpåvirkning og slid. Er rensning nødvendig, kan det klares ved at udstrø græs og havsand og feje over belægningerne nogle gange. I ekstreme tilfælde kan der fejes eller børstes med saltsyre fortyndet i forholdet 1:20. Skyl grundigt efter med rent vand og tag hensyn til græs og beplantning.

En tidssvarende bolig skal være tæt, så man undgår varmespild. Men i bestræbelserne på at få lukket alle huller og utætheder må man ikke overse, at frisk luft - og dermed ventilation - er en betingelse for sundheden. Både for beboernes og for husets. På de følgende sider kan De læse om de skader, der kan opstå som følge af manglende ventilation - og nogle råd om, hvordan man undgår dem.

Vand kan være skadeligt

Hvis man ikke sørger for ordentlig ventilation, vil fugtigheden snart give problemer.

Fugtigt træværk bliver nemt angrebet af råd og svamp.

Fugt på ydervægge kan give mug-dannelser og jordslåethed.

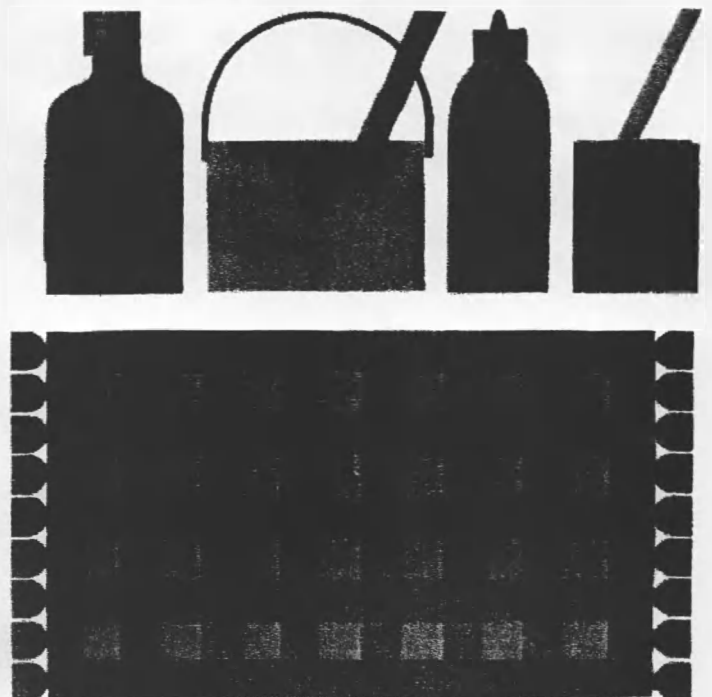
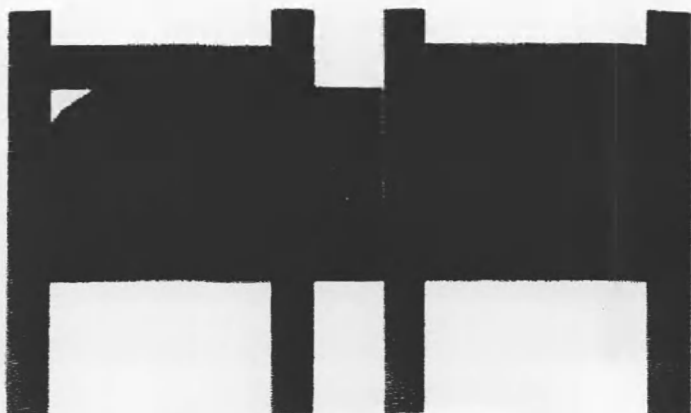
Begge dele kan give allergi og luftvejslidelser.

Er fugtigheden for høj, lever de små husstøvmider særdeles godt - specielt i og omkring sengene. Husstøvmiden er så lille og gennemsigtig, at den ikke kan ses - selv ikke under lup. Men De kan være sikre på, at hvert gram støv indeholder i tusindvis af husstøvmider. Disse mider eller miderester kan give allergi.

Luft kan være farlig

Dårlig ventilation kan også medføre andre gener end dem, der skyldes fugt. Der kan i boligen være luftarter, der er generende, allergifremkaldende og på

anden måde skadelige. Bygningsmaterialer, inventar, tekstiler, lim og rengøringsmidler kan afgive sådanne luftarter. Formaldehyd er et eksempel på en luftart, som kan genere slimhinderne, give hovedpine og måske endog risiko for kræft.

Sådan kan man se, om boligen er for tæt

Hvis boligen er meget tæt, bliver luftfugtigheden for høj. En høj luftfugtighed kan ikke altid ses eller mærkes direkte. De stør-

ste tegn er for høj luftfugtighed er følgende:

- Dug på den indvendige side af termoruder og forseesvinduer.

NB! Selv om fugtigheden ikke er for høj, kan vinduer godt drøge bag tætte garnslør. Man må så placere gardinerne, så varm luft kan strømme op langs vinduerne som vist på tegningen.

- Skuffer og døre blinder. Hvis skuffer og døre som før på et pludselig bebyrder at blinde er det et sikkert tegn på, at luften er for fugtig inden døre.

- Sur og smagges lugt. - Mugg og jordslåede pletter på kolde ydervægge. - Råd og svamp i træværk. - Udslag på hygrometret.

NB! Et hygrometer (luftfugtighedsmåler) er et måleinstrument, der viser luftens fugtighedsprocent. De fleste hygrometre er upålidelige, hvis de ikke justeres. Man justerer et hygro-

metret ved at måle det midlertidige klude og stille det på 50%. Det skal gå ret en gang om måneden. Fugtigheden inden døre bør helst ikke være højere end 45-50% om vinteren, og 60-65% om sommeren. Om sommeren kan det dog være svært at holde fugtigheden nede, når det er varmt og fugtigt udenfor.

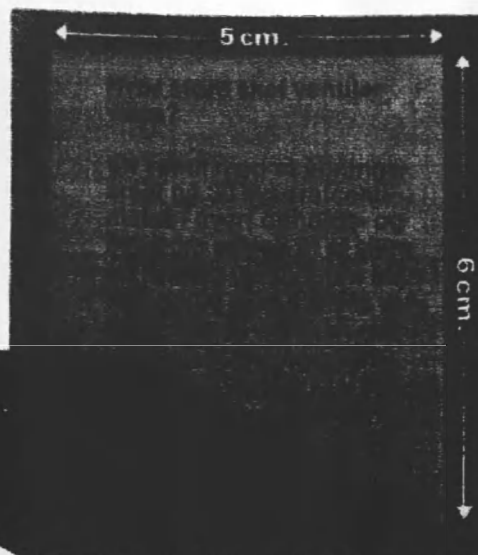
Luft ud!

I mange boliger er det nok med en kraftig udluftning med gennemtræk i 5-10 min. 2-3 gange i døgnet – foruden jævnlig udluftning af badeværelse og køkken. I nye tætte boliger eller boliger, hvor der er sat nye vinduer i og udført tætningsarbejder, skal der mere til. Her bør der etableres permanent udluftning f.eks. ved ventiler i ydervægge eller vinduer. Ventilen skal kunne reguleres. Når der er stærk blæst, er en ganske lille åbning tilstrækkelig.

Selv om man ventilerer sin bolig som foreslået her, vil varmeforbruget dog være væsentligt mindre end i en tilsvarende utæt bolig.

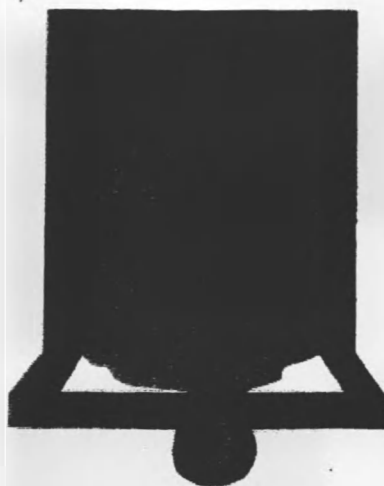
Hvad med gadestøj?

Vender facaden ud mod en gade med trafikstøj, bør ventilerne være støjsolerede, spørg f.eks. energikonsulenten til råds.

Undgå alvorlige fugtskader

Vand i vindueskarmen
Hvis man ikke kan undgå dug på den indvendige

side af ruderne, må vandet tørres op med jævne mellemrum. Brug en gang imellem et svampedræbende middel f.eks. Klorin (1 del 4,5% Klorin og 10 dele vand) eller Rodalon (1 del 10% Rodalon og 10

dele vand). Det er stærkere opløsninger end anbefalet på emballagerne, og disse koncentrationer må kun anvendes til dette formål.

Mug på ydervægge

Mugdannelser og jordslåethed på kolde ydervægge kan imødegås ved udluftning. Men hvis det ikke er tilstrækkeligt, må væggen isoleres, f.eks. ved hulmursisolering.

Grundfugt

I mange huse siver der vand ind i kælderen. Fugten kan her fjernes ved dræning, eventuelt suppleret med en udvendig kælderisolering. Sørg også for grundig udluftning.

Råd og svamp

Råd og svampeangreb kan undgås ved, at fugtigheden bringes ned og træværket vedligeholdes. Råd og svampeangreb udvikler sig, når træ udsættes for fugt. Svampeangreb kan brede sig til andet træ, også hvor fugtigheden ikke er for høj. Hvis luftfugtigheden i en bygning holdes nede ved rimelig udluftning, er der ingen

risiko, med mindre der er byggetekniske fejl og mangler ved huset.

Forkert udført isoleringsarbejde kan blive årsag til råd og svampeskader. Lad derfor en fagmand udføre arbejdet eller spørg en energikonsulent til råds.

Kan luften ikke blive for tør?

Nej. Men luften kan godt føles »tør«, og man kan have »tørre slimhinder«, selv om luftens fugtighed er høj. Fornemmelsen af tørhed kan skyldes støv, høj rumtemperatur eller sygdom. En del medicin f.eks. øjendråber og visse midler mod mavesår og tyktarmskatar kan give samme symptomer.

Vandfordamper?

I vores klima er det normalt ikke nødvendigt at installere vandfordampere (luftbefugtere) medmindre det er ordineret af lægen. En luftbefugter kan være årsag til, at bakterier og allergifremkaldende svampe spredes ud i huset, hvis den ikke passes og holdes oprenset.

Vi damper

En gennemsnitsfamilie producerer hver dag ca. 15 l vand i form af vanddamp. Vanddampen kommer dels fra badekarne selv (tørstespisning og vaskning), dels

fra brugen af køkken og badeværelset.

Vanddampen skal ud af huset igen - hver dag. I en uslået bolig svarer det til sig selv, men hvis boligen er meget tæt, må man selv gøre en indsats - og her hjælper og hjælper

Damp kan blive til vand

Luft kan indeholde både til lidt vanddamp, sådan at den kan bide eller smage. Jo koldere luften er, jo

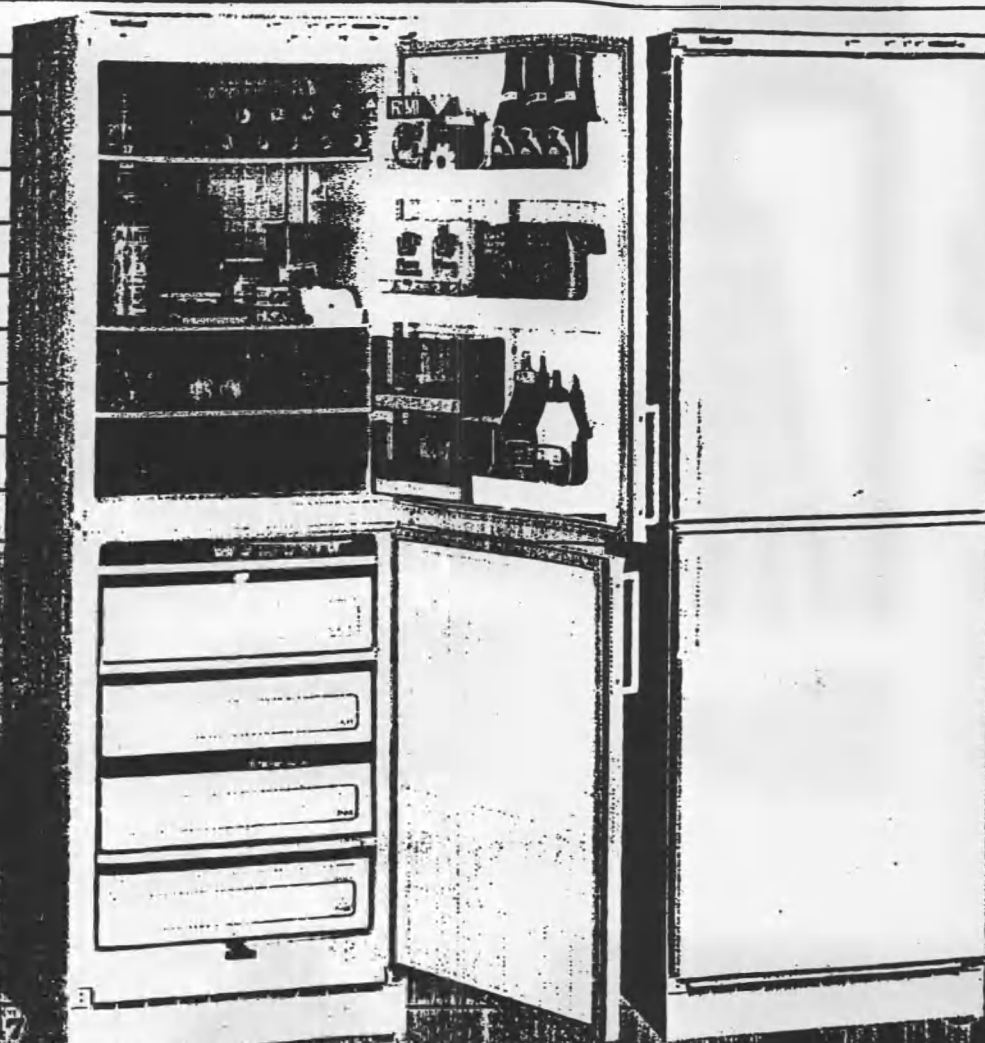
langs kolde vinduer eller ydervægge. Hvis der står store møbler, f.eks. sofaer og reoler, op ad en væg, kan temperaturen inde ved væggen blive så lav, at der dannes dug på væggen. Møblerne kan - skygge- for varmen.

mindre vanddamp kan den indeholde. Når varm luft bliver afkølet, vil noget af den vanddamp, den indeholder derfor blive til små vanddråber - dug eller tåge. Det sker f.eks. når

af J. P. Andersen 20

KF 350-47

KF 350-47

Masser af køle- og fryseplads lige ved hånden i køkkenet

KF 350 - 47 helvid. Er et virkelig godt køle/fryseskab, som kapacitetsmæssigt dækker de fleste familiers behov. De får både et stort køleskab og et stort fryseskab.

Dette skab er en økonomisk og pladsbesparende løsning på Deres søske om et køle/fryseskab.

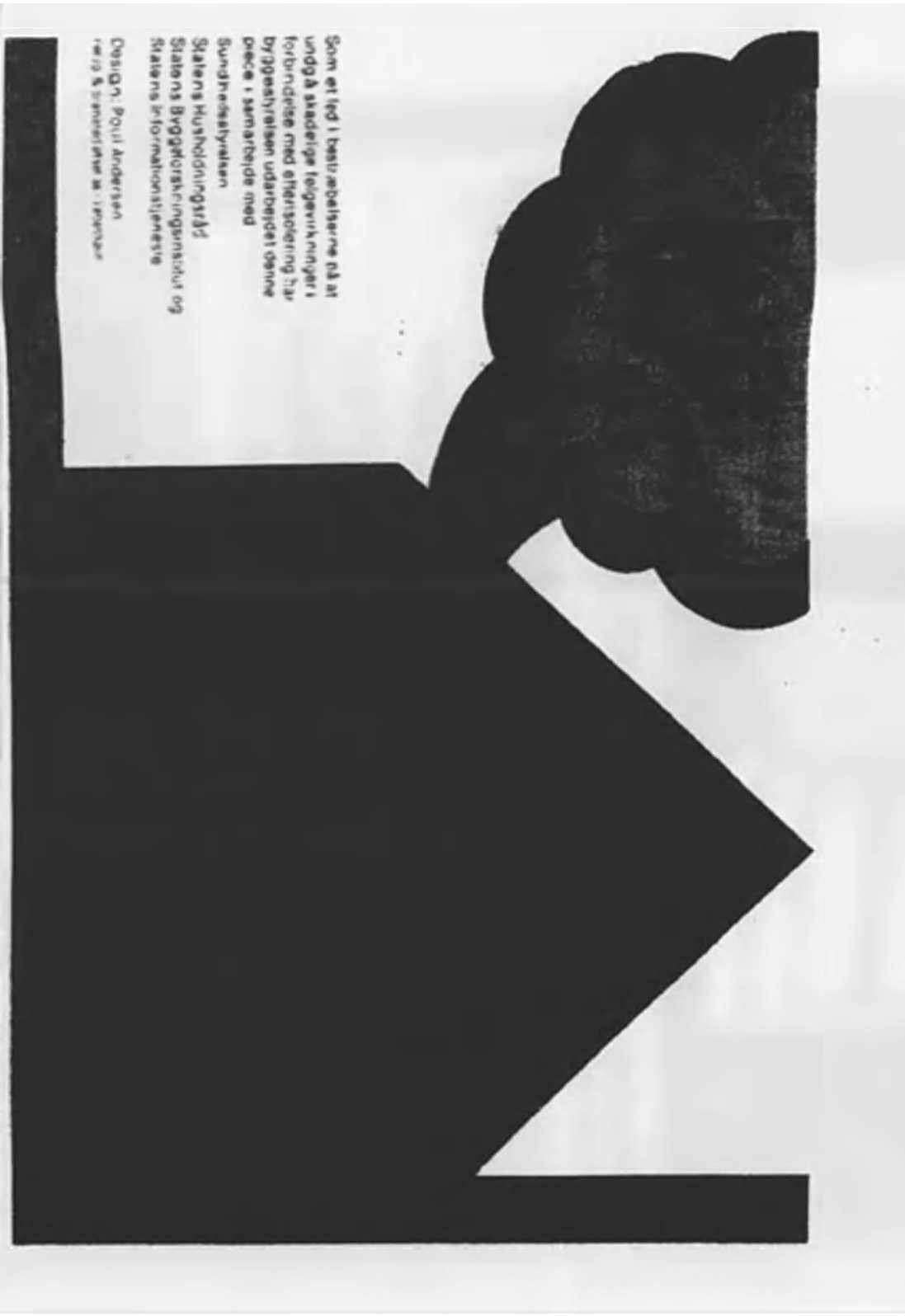
Skabet er praktisk indrettet, hylderne og bokse i køleskabsdelen er flytbare, der er fuldautomatisk afrimning i køleskabsdelen, samt et praktisk afløb for tørvand i fryseafdelingen. Der er naturligvis to kompressorer i et Vestfrost skab, som er en fordel for Dem, fordi temperaturen i køleskabsdelen og fryseafdelingen kan indstilles uafhængig af hinanden.

- Termometer i betjeningspanel
- Børnesikkert betjeningspanel - som er placeret i toppen af skabet
- Udskiftlige dørplader
- Indbygningsvenligt, kræver ingen ekstra plads
- Indbygget kondensator = et lavt lydniveau, samt et meget lavt energiforbrug

FORBRUGER OPLYSNINGER

KØLEFRYSESKAB	KF 350-47
Bruttovolumen i køleskabsdeling liter	197
Fuldautomatisk afrimning i køleskabsdelen	
2 flytbare hylder, 2 grønagsskuffer, indbygget lys i toppanel	
Bruttovolumen i fryseafdeling liter	153
4 stjernede fryse, 3 frysekompartimenter, 1 hyld med kuldefang, 1 interninghyld	
Indfrysningkapacitet kg pr. døgn	15
Vendbare dør, udvendigt kontrolpanel med termometer	
Strømforsbrug kWh pr. døgn	1,6
Højde	185
Mål cm Bredde	59,5
Dybde	59,5
Farve	Helvid

Som et led i bestrebelserne på at undgå skadelige følger af miljøforurening i forbindelse med etablering har byggeselskabet samarbejdet om projekter i samarbejde med Sundhedsstyrelsen
Statens Husboldningsråd
Statens Byggeforskningsinstitut og
Statens Informationsstyrelse

Dagfinn Poull Andersen
chef og direktør for Ikon

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Igangsætning første gang.
2. Anvendelse af apparatet.
3. Almindelige råd ved anvendelsen af apparatet.
4. Vedligeholdelse.
5. Hvis apparatet ikke virker.
6. Garanti og service.
7. Sikkerhed.
8. Tilbehør.
9. Tekniske data.
10. Installation.
- 10a. Ekstra beskyttelse
11. Ændring af hængselside.

1. IGANGSÆTNING FØRSTE GANG

Undersøg skabet for evt. transportskader. Transportskader bedes meddelt forhandleren omgående.

Afvask skab og døre ud- og indvendig med mildt uparfumeret opvaskemiddel og aftør det. Benyt ikke ridsende skuremidler, ståluld el. lign. Vedrørende EI-tilslutning: Se pkt. 9 og 10.

2. ANVENDELSE AF APPARATET

Betjeningspanel (fig. ① side ④).

1. Lampe.
 - Termostatknop for kølesektion (kun for KS og KF).
 3. Termostatknop for frysektion (kun for FS og KF).
 4. Lampe for nettilslutning (grøn).
 5. Lampe for indfrysning (gul) (kun for FS og KF).
 6. Indfrysingsknop (kun for FS og KF).
 7. Termometer for frysektion (kun for FS og KF).
 8. Alarmlampe (kun for SFS fig. ⑩).
- Termostatknappen er indstillelig fra 0 (stop) til 7 (koldest). Prøv Dem frem til den termostatindstilling, som giver den temperatur, De ønsker. Start ved pos. 4. Det er som regel tilstrækkeligt, at temperaturen er i det grønne felt på frysetermometeret (8).

Kølesektionen

Anbring altid varme madvarer i skabet og pak altid varerne ind. Kølesektionens fordampner afrimes automatisk. Tø vandet ledes ud til fordampning i en skål, der er placeret oven på kompressoren.

Frysektionen

Betjeningspanel - se fig. ① side ④.
Indfrysning: Tryk på knappen (6). Kontrollampen (5) lyser da og slukker først ved nyt tryk. Ved indfrysingsmængder større end 3 kg trykkes indfrysingsknappen (6) ind ca. 10 timer før indfrysning ønskes. Knappen trykkes atter ind, når varerne er indfrosset (efter 1 døgn). Det er vigtigt, at indfrysningen sker så hurtigt som muligt. Varerne bør derfor højst have stuetemperatur.

Følg i øvrigt anvisninger fra håndbøger om dybfrysning og valg af indpakningsmateriale. Indfrysning sker hurtigst på hylden med klap. Anbring varerne så de får bedst mulig kontakt med frysehylden. Døren bør kun åbnes, når det er nødvendigt.

Afrimning

Varerne forårsager rimdannelse. Et tyndt rim eller islag nedsætter ikke fryserens funktion. Løst rim kan med forsigtighed skrubes af med en plastik- eller træskraber. Benyt aldrig kniv eller andet skarpt værktøj. Når rimlaget er blevet 5-10 mm tykt på en af hylderne, bør fryseren afrimes. OBS: Forreste kant på øverste frysehyde kan få lidt kraftigere rimbelægning.

Gør således:

Afbryd fryseren.

Tag varerne ud og pak dem ind i avispapir, et tæppe eller lignende og opbevar dem så koldt som muligt.

Stil en skål med varmt vand (ikke kogende) ind i fryseren.

Vip dræningstuden ud og stil en skål under (fig. ⑥ side ④).

Når rimen er fjernet, aftørres skabet.

3. ALMINDELIGE RÅD VED ANVENDELSEN AF APPARATET

Hylderne i skabet kan flyttes (fig. ② side ④).

Dørholder, smør- og osteholdere kan også flyttes (fig. ③ side ④).

Den gennemsligtede flaskeholder i dørhylden kan vendes (fig. ⑤ side ④).

Udskiftning af lyspære på toppanel: 13 W E 14 (Se skitse nr. ① og ② side ⑥).

1. Dæksel for toppanel fjernes.
 2. Pæren udskiftes (se fig. ④ side ⑥).
- Klappen til indfrysingshylden bør være lukket. Klapperne åbnes (2) ved tryk opåfter på snappen (1) (fig. ⑦ side ④).

Kurvne skal løftes over sloptappen for udtagning (fig. ⑧ side ④).

Under stilstand i længere tid end 2 døgn bør dørene stå åbne for at undgå lideugt.

Dørpladen kan skiftes, hvis der forekommer ridser eller der ønskes anden farve. (Se fig. ④ side ③).

Dette gøres således:

1. Skruerne afmonteres på det øverste endestykke.
2. Endestykket løftes op og drejes til side.
3. Pladen bøjes ud og den glider ud af aluminiumslisterne.
4. Monter i modsat rækkefølge.

Apparatet er forsynet med en svøbskondensator af høj kvalitet. Dette bevirker, at den fra inderbeholderen og frostvarerne afgivne varme føres ud gennem apparatets sidevægge.

En opvarmning af sidevæggene er altså en ganske naturlig ting.

4. VEDLIGEHOLDELSE

Indvendig rengøring bør foretages med uparfumeret opvaskemiddel.

Tag evt. toppanelet af og vask det samtidig med indvendig rengøring. Støpartikler kan lukke for luftgennemgangen.

Under rengøring afbrydes apparatet, og stikket tages ud.

Bundpanelet kan aftages, (fig. ① side ②) hvorefter underlaget kan støvsuges.

Husk også at rengøre afløbsrenden i kølesektionen.

5. HVIS APPARATET IKKE VIRKER

Før De tilkalder servicemand, undersøg da følgende:

1. At stikket sidder rigtigt i stikkåsen.
2. At sikringen er intakt.
3. At strømmen ikke er afbrudt af f.eks. HFI-relæ.
4. At betjeningspanelet er korrekt indstillet.
5. At der ikke indfryses for stor varermængde.
6. Sluk for skabet evt. på termostaten i 15 min. Tænd igen og efter yderligere 5 min. se da efter om der er rimdannelse på fordamperen.
7. Åben ikke unødvendigt for skabet. Hvis afbrydelsen ser ud til at blive langvarig (over 12 timer), flyt da om muligt varerne til en anden fryser. De fleste varer, som er tøet op på overfladen, men i øvrigt er hårde, kan genfryses.

6. GARANTI OG SERVICE

Garanti og oversigt over VESTFROST-Servicecentre - se side ⑥.

7. SIKKERHED

Opbevar ikke eksplosionsfarlige stoffer, f.eks. gas, cigartændere, benzin, æter og lignende. Kasserede apparater kan være farlige ved børns leg. Fjern derfor dørene eller anbring det kasserede skab, så børn ikke kan komme ind i det.

8. TILBEHØR

Evt. ekstra dele kan købes hos Deres forhandler eller hos VESTFROST-service.

9. TEKNISKE DATA

Se skema side ④.

Ⓜ Dette apparat overholder bestemmelserne i EF-direktiv nr. 82/499 om foranstaltninger mod radiostøj.

Typeskiltet, som enten er placeret på bagsiden eller inde i apparatet (se fig. ⑦ side ④), indeholder forskellige tekniske oplysninger samt type- og serienummer.

10. INSTALLATION

Se skitserne fig. ①, ② og ③ side ⑤.

Apparatet skal anbringes på et tørt sted og således, at det ikke udsættes for direkte sol eller anden varme.

VIGTIGT - Skabet skal stå lige ved opstillingen, hvilket let ordnes ved hjælp af de stillbare fødder i soklens forkant. Skabet bør ikke hvile mod væg i hængselsiden.

Hvis skabet bliver monteret på et tæppe eller et trægulv, bør skabet justeres igen efter et stykke tid, da der er mulighed for sætning i blødt underlag.

Skabet kan indbygges eller sammenbygges med et andet køleskab eller et fryseskab (se fig. ② side ⑤). Målene for indbygning fremgår af skitserne.

Stikkontakten med jord anbringes bedst oven over apparatet 2,0 m over gulvet.

Eventuelle lokale forskrifter for installation af apparatet skal overholdes.

Under tordenvejr kan der opstå strømafbrydelse. Vær opmærksom på dette forhold, når skabet opstilles i sommerhuse eller andre steder, hvor man ikke umiddelbart vil bemærke en afbrydelse af strømmen.

Ret til ændringer i konstruktion og udstyrsdetaljer forbeholdes uden forudgående meddelelse.

10a. EKSTRA BESKYTTELSE

Dette apparat skal ekstra beskyttes ifølge stærkstrømsreglementet. Dette gælder også, hvis der er tale om udskiftning af et eksisterende apparat, der ikke har været ekstra beskyttet. Formålet med ekstra beskyttelsen er at beskytte brugeren mod farlige elektriske stød i tilfælde af fejl.

I boliger opført efter 1. april 1975 vil alle stikkontakter i køkken og eventuelt bryggers være omfattet af en ekstra beskyttelse.

I boliger opført før 1. april 1975 er ekstra beskyttelsen i orden, hvis der er installeret HFI-afbryder, som omfatter den stikkontakt, apparatet skal forbindes til.

I begge disse tilfælde skal der:

- hvis stikkontakten er for tålbænet stikprop, benyttes en tålbænet stikprop, og ledningen med grøn/gul isolation skal tilsluttes jordklemmen (mærket)
- hvis stikkontakten kun er for tålbænet stikprop, benyttes en tålbænet stikprop. Hvis brugeren selv monterer denne, skal ledningen med grøn/gul isolation klippes af så tæt som muligt på det sted, hvor ledningen går ind i stikproppen.

I alle andre tilfælde bør De lade en autoriseret el-installatør undersøge, hvordan De nemmest får ekstra beskyttet apparatet. Elektricitetsrådet anbefaler, at den krævede ekstra beskyttelse udføres med HFI-afbryder.

Man kan selv begrænse luftfugtigheden

Madlavning
Tag låg på gryderne. Sørg for, at dampen kommer ud af boligen, f.eks. ved at emhætte eller køkkenventilator bruges under og efter madlavningen. Har Du ikke emhætte eller køkkenventilator, bør vinduer eller ventilationsåbninger være åbne.

Trædning
Trædning i rum, hvor der er mange mennesker, kan bidrage til, at rumfugtigheden forøges ude af sig selv.

udånding. Det er særlig vigtigt, at søvnmændene er godt ventilerede, og at sengeløjet lukkes om natten. Opvarmning kan være nødvendig.

Badning
Sørg for god udluftning under og efter badning. Hold døren lukket til boligens andre rum.

Tørretumblere og tørretæpper
Tørretumblere og tørretæpper skal have aftræk til gaden.

Soveværelser
Soverum er særlig udsat for fugt. Mange mennesker forsøger at kigge sig selv i søvnrum, og hver person afgiver indtil 1/2 liter vand på en nat ved transpiration og

Aftugtningssænkning?
Et aftugtningssænkning er normalt ikke nogen god investering i en almindelig bolig. Der skal altså sættes luft ud af rummet til sundheden, og den daglige udluftning er tilstrækkelig til at fjerne både fugt og skadelige luftarter.

TEKNISKE DATA

	KS 385	KS 315	KS 250	FS 345	FS 275	FS 205	KF 355	KF 350	KF 340	SFS 230	MC 2
Bruttovolumen	385l	315l	250l	345l	275l	205l	355l	350l	340l	230l	220l
Nettovolumen - køl	370l	305l	240l				248l	188l	127l		127l
Nettovolumen - frys				308l	235l	173l	79l	133l	173l	200l	79l
Indfrys. kapacitet				25 kg	28 kg	17 kg	9 kg	15 kg	17 kg	20 kg	9 kg
Effekt	90 W	90 W	75 W	160 W	145 W	120 W	145 W	140 W	160 W	120 W	135 W
Energiforbrug pr. døgn	0,9 kWh	0,8 kWh	0,7 kWh	1,9 kWh	1,5 kWh	1,4 kWh	1,4 kWh	1,6 kWh	1,8 kWh	0,95 kWh	1,3 kWh
Højde	1850 mm	1550 mm	1250 mm	1850 mm	1550 mm	1250 mm	1850 mm	1850 mm	1850 mm	1550 mm	1850 mm
Bredde	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm
Dybde	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm	595 mm
Vægt	68 kg	59 kg	52 kg	81 kg	68 kg	52 kg	75 kg	80 kg	85 kg	62 kg	100 kg
Spænding	220 V	220 V	220 V	220 V	220 V	220 V	220 V	220 V	220 V	220 V	220 V
Sikring	10 A	10 A	10 A	10 A	10 A	10 A	10 A	10 A	10 A	10 A	10 A

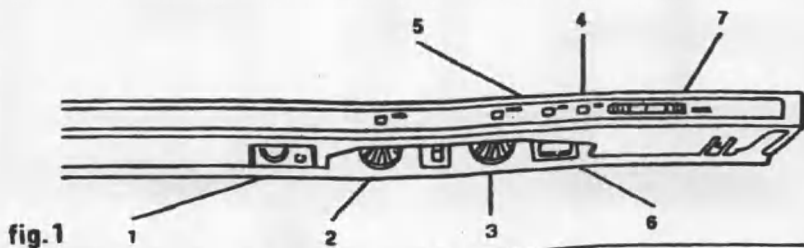

fig. 1

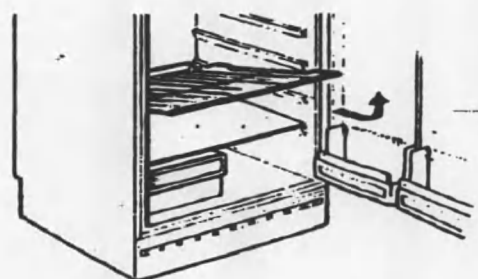

fig. 2

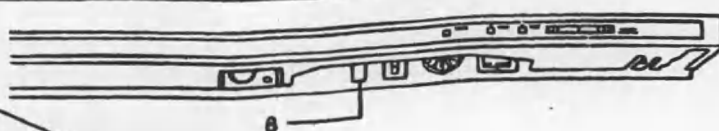

fig. 1a

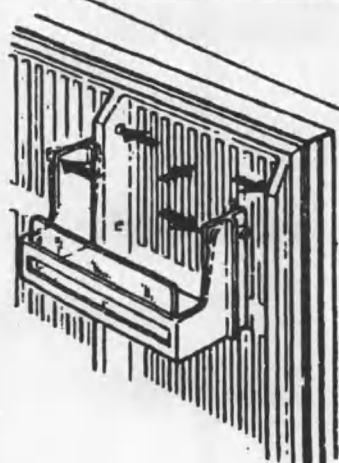

fig. 3

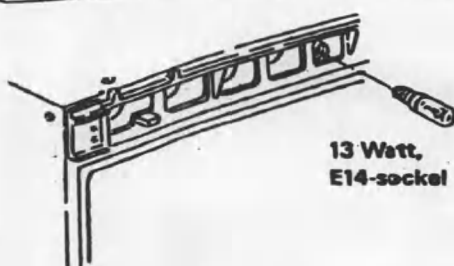

fig. 4

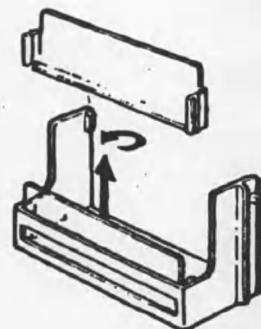

fig. 5

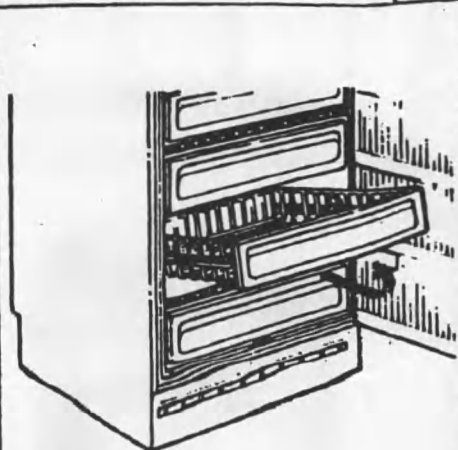

fig. 8

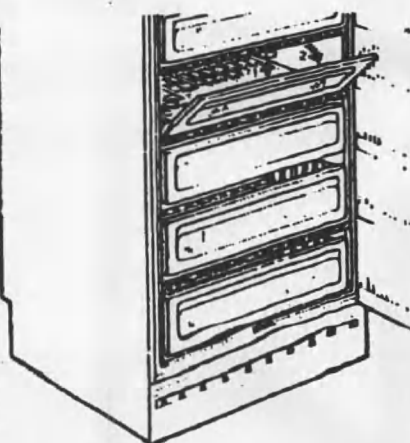

fig. 9

fig. 6

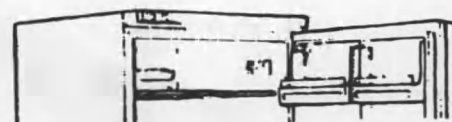

fig. 7

Oversigt over VESTFROST servicecentre

VESTFROST servicecentre

1. Dansk Køl- og Vaskeservice	Østervro 71	9000 Ålborg	06-13 75 60
2. Koldby Vaskeservice	Algade 10	Koldby, 7752 Snekkest	07-63 61 04
3. Munka Vask- og Køleservice	Åvej 23	Vorup, 8900 Randers	06-19 44 24
4. A.P. Service	Rannebærvej 12	7400 Herning	07-12 45 33
5. Schreiber Køl- og Vasketeknik	Blumergade 5	6700 Horsens	05-81 22 33
6. Vestjysk Køl- og Vasketeknik	Merkurvej 6	Ajstev, 6800 Vardø	05-28 91 90
7. Servicecentreren	Stærmosøvej 26	Brøndekilde, 8250 Od.SV	09-96 13 40
8. Poul Søndergård	Toftbjerg	8791 Tranebjerg, Sønder	06-58 04 42
9. Servicecentreren	Rugvænget 19	4100 Ringsted	03-81 06 06
10. Scandia Service	Arnold Nielsens Br. 140-142	2650 Hvidovre	01-49 77 00
11. L.F. Servicecentreren	Gartnervænget 6	4800 Nykøbing F.	03-65 70 86
12. B.M.M.F. Klima-Køl-Frost	Zahrtmannsvej 80-89	3700 Rønne	03-95 26 53

Garanti

Henvendelse om fejl ved apparatet rettes direkte til Vestfrost servicecentre.

Såfremt der konstateres fejl ved produktet, kan De overfor leverandøren gøre brug af den garantiordning, som er indeholdt i dette garantibevis.

Dette apparat har 1 års fuldt dækkende garanti - dækker materiale, arbejdskraft og kørsel.

De følgende 2 år - altså 2. og 3. året efter købet - er omfattet af FEHA serviceordning (FEHA står for foreningen af Fabrikanten og importører af Elektriske Husholdningsapparater)

Denne serviceordning garanterer et pristalsreguleret loft, som indeksreguleres efter pristallet for husholdningsapparater.

Serviceordningen gælder for køb efter 5. juni 1982.

Vestfrost forpligter sig til for egen regning at afhjælpe fabriktions- og materialefejl, der konstateres ved apparatets normale brug i købers private husholdning her i landet, under forudsætning af, at apparatet er købt som fabrikanthandlet i Danmark. For Grønland og Færøerne gælder særlige bestemmelser.

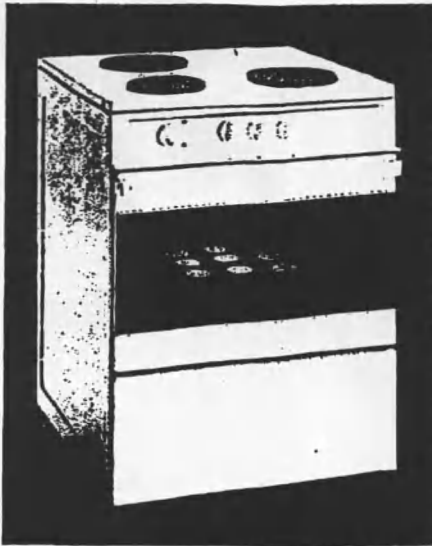
Såfremt Vestfrost skønner det nødvendigt, at apparatet indsendes til værksted, sker indsendelse og returering for Vestfrost's regning og risiko.

Fejl eller skader, direkte eller indirekte opstået ved fejlbetjening, misbrug, mangelfuld vedligeholdelse, fejlagtig indbygning, opstilling eller tilslutning samt ved brand, ulykke, lynnedslag, spændingsvariationer eller andre elektriske forstyrrelser som f.eks. defekte sikringer eller fejl i forsyningsnettets elektriske installationer samt ved reparationer udført af andre end de af Vestfrost anviste reparatører, og i det hele taget fejl og skader, som leverandøren kan godtgøre skyldes andre årsager end fabriktions- og materialefejl, er ikke omfattet af garantien.

Transportskader, der konstateres hos forbrugeren, er primært en sag mellem forbruger og forhandler, dvs. forhandler må drage omsorg for, at forbrugeren sikkes tilfreds.

Inden De tilkalder serviceassistance, bedes De kontrollere de fejlmuligheder, De selv kan afhjælpe. Såfremt Deres krav om afhjælpning er uberegtiget, eksempelvis hvis apparatets svigt skyldes en sprunget sikring eller en fejlbetjening, må De selv betale de omkostninger, der er forbundet med at have tilkaldt serviceassistance.

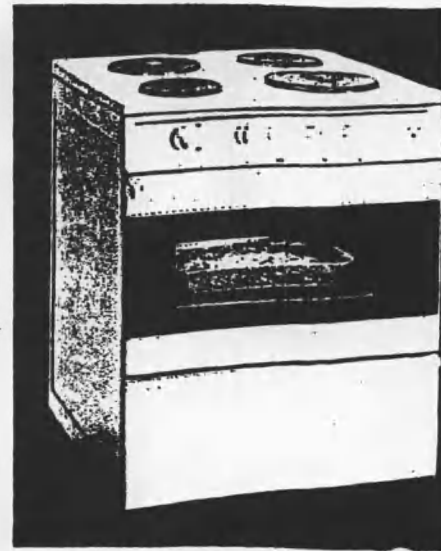
Nærværende garanti trækker Dem ikke Deres adgang til at gøre et eventuelt ansvar gældende efter købeloven.

ETM 101-I, SAFIR, hvid
 * 1 x 14,5 cm lynplade
 * 2 x 18 cm lynplade
 * Traditionel ovn m. grill
 * Ovnstørrelse: 63 liter

ETM 111-I, SAFIR, hvid
 * 1 x 14,5 cm lynplade
 * 2 x 18 cm lynplade
 * Traditionel ovn m. grill
 * Ovnstørrelse: 63 liter
 * Stor magasinskuffe

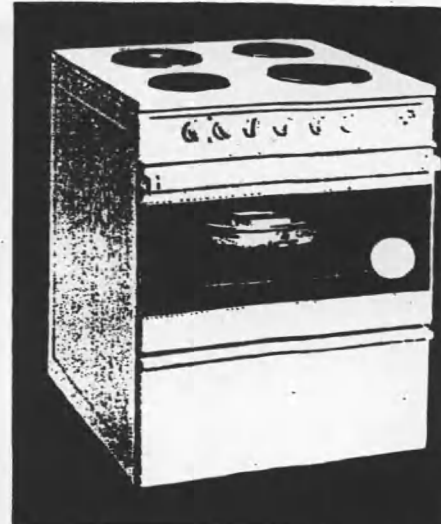
ETM 121-I, SAFIR, hvid
 * 2 x 14,5 cm lynplade
 * 1 x 18 cm lynplade
 * 1 x 18 cm termostatplade
 * Traditionel ovn m. grill
 * Ovnstørrelse: 63 liter
 * Bømesikret stikkontakt i panel
 * Stor magasinskuffe

ETM 131-I, SAFIR, hvid
 * 2 x 14,5 cm lynplade
 * 1 x 18 cm lynplade
 * 1 x 18 cm termostatplade
 * Traditionel ovn m. grill
 * Ovnstørrelse: 63 liter
 * Bømesikret stikkontakt i panel
 * Bømesikret varmeskuffe

ELM 190-I, SAFIR, hvid
 * 2 x 14,5 cm lynplade
 * 2 x 18 cm lynplade
 * 3-V ovn
 * Ovnstørrelse: 57 liter
 * Bømesikret stikkontakt i panel
 * Stor magasinskuffe

ELM 201-I, SAFIR, hvid
 * 2 x 14,5 cm lynplade
 * 1 x 18 cm lynplade
 * 1 x 18 cm termostatplade
 * Selvrensende 3-V ovn
 * Ovnstørrelse: 57 liter
 * Bømesikret stikkontakt i panel
 * Stor magasinskuffe

11. ÆNDRING AF HÆNGSELSIDE

Hvis dørhængslerne ønskes ændret gøres følgende. Se skitserne side ③.

Dækkappe for toppanel afmonteres. - ① og ②.
Aktivatoren flyttes til det nye øverste endestykke. - ③.

Tophængslet afmonteres. Anvendes senere som bundhængsel i modsatte side. - ④.

Øverste dør, midterbroappen og dennes besning afmonteres. - ⑤.

Underdøren afmonteres.

Blændproppen for midterbro, presses op og monteres i modsatte side. - ⑥.

Bundhængsel afmonteres. - side ⑦.

Fjederskiven og kontrametrikken for hængselstappen flyttes over på det nye bundhængsel.
Afdækning for bundpanel (fodspark) flyttes over i modsatte side. - ⑧.

På kole-svaleskabe og på fryseskabe vendes dørene. Underdøren anvendes som overdør og omvendt.

På kole-fryseskabe vendes døren og håndtaget

flyttes. - ⑨.

Dørene monteres eller, og skrues op således at afstanden mellem midterbroen og overdøren er over 4 mm, eller således at besningen på midterbroappen mellem midterbroen og over døren sidder frit.

Spænd kontrametrikken i bunden.

Dørjustering: Se skitse nr. ④, ⑤ og ⑦ p. side ⑤.

Spænd alle skruer efter.

Dækkappe for toppanel og bundpanel (fodspark) monteres eller.

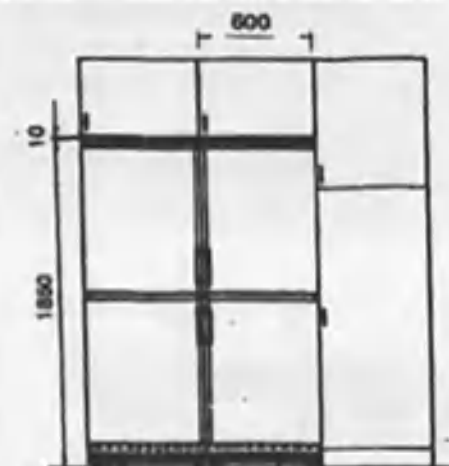
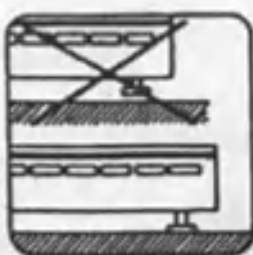
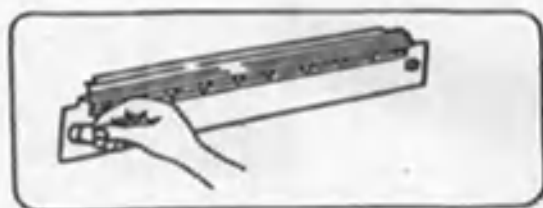
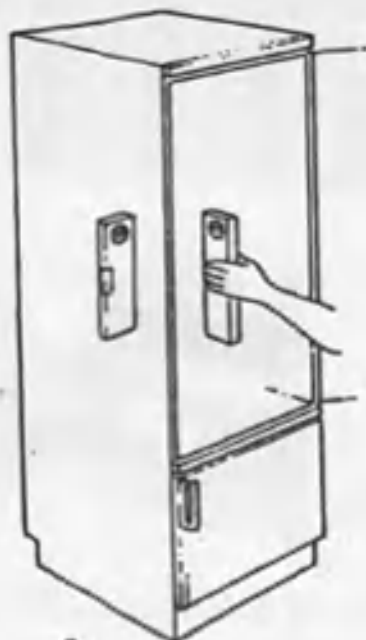

fig. 2

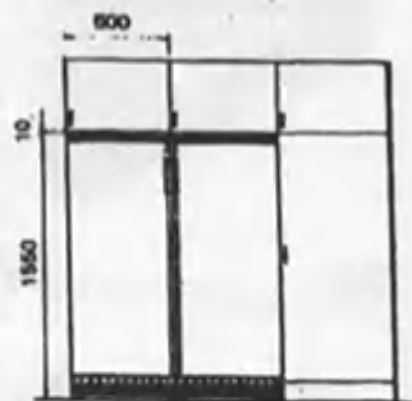
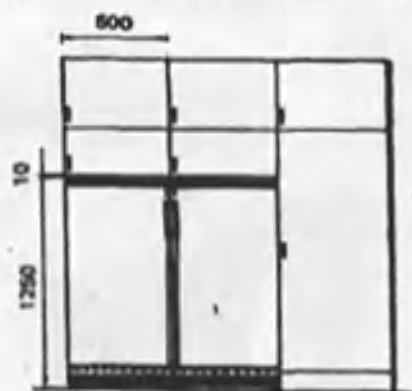
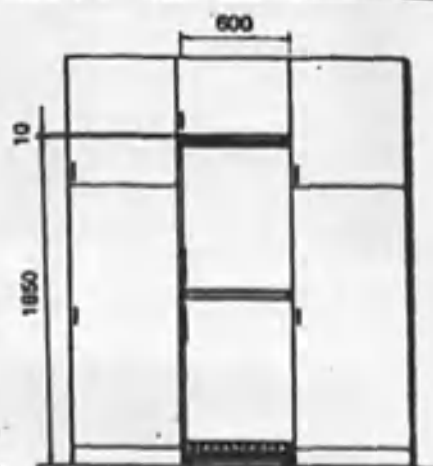

fig. 1

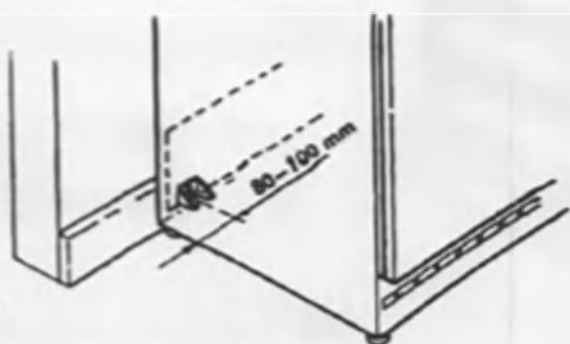

fig. 3

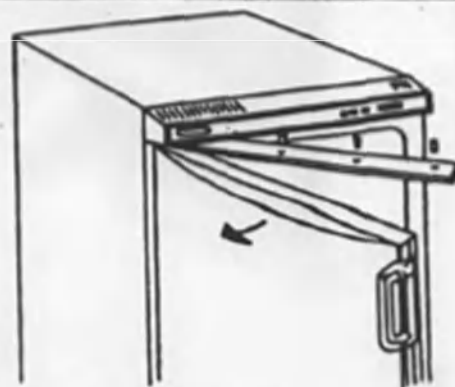

fig. 4

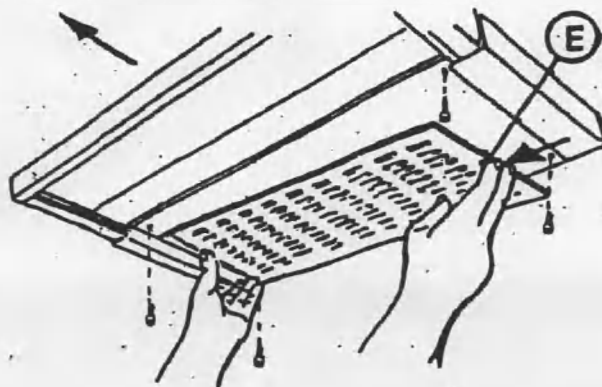
GENEREL BESKRIVELSE

Emhætten kan monteres under et overskab eller krydderihylde. Udsugningen kan ske gennem aftræk til det fri eller som recirkulation (kulfilter). Hvis det er muligt, så anbefaler vi, at emhætten installeres med aftræk til det fri. Denne løsning fjerner det meste af den lugt og damp, som opstår ved kogning og stegning fra køkkenet. Det monterede fedtfilter fjerner eventuelle fedtpartikler fra dampene. Således vil Deres køkken, køkkenmøbler og vægge stort set være fri for fedt og andre partikler.

MONTERING

Emhættens monteringshøjde anbefales at være mindst 50-60 cm over elkomfur og 70 cm over gaskomfur.

Før montering fjernes filtret (E)

Emhætten fastgøres indefra:

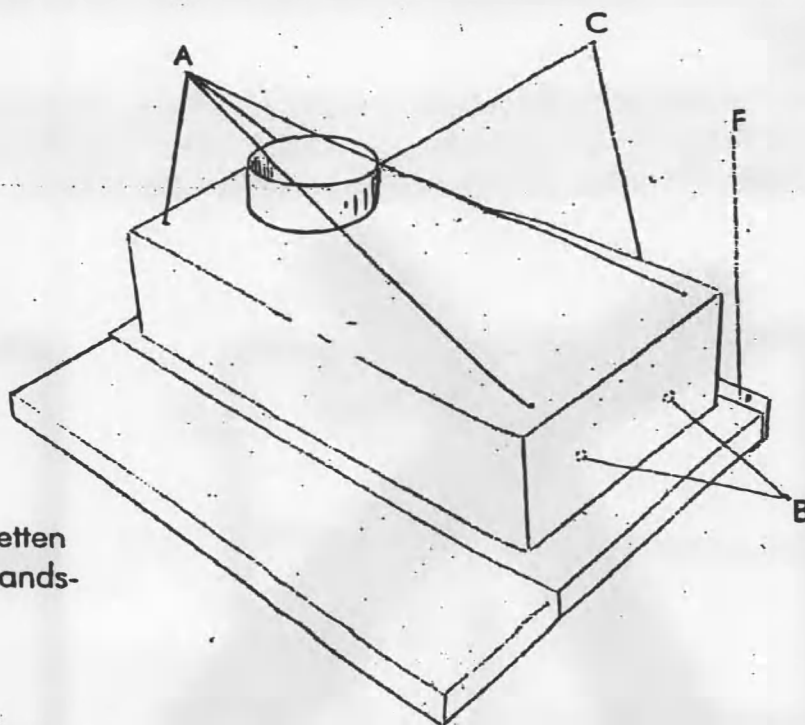
A på hylde/krydderihylde

Alternativ montering (indefra)

B på siden af overskab*

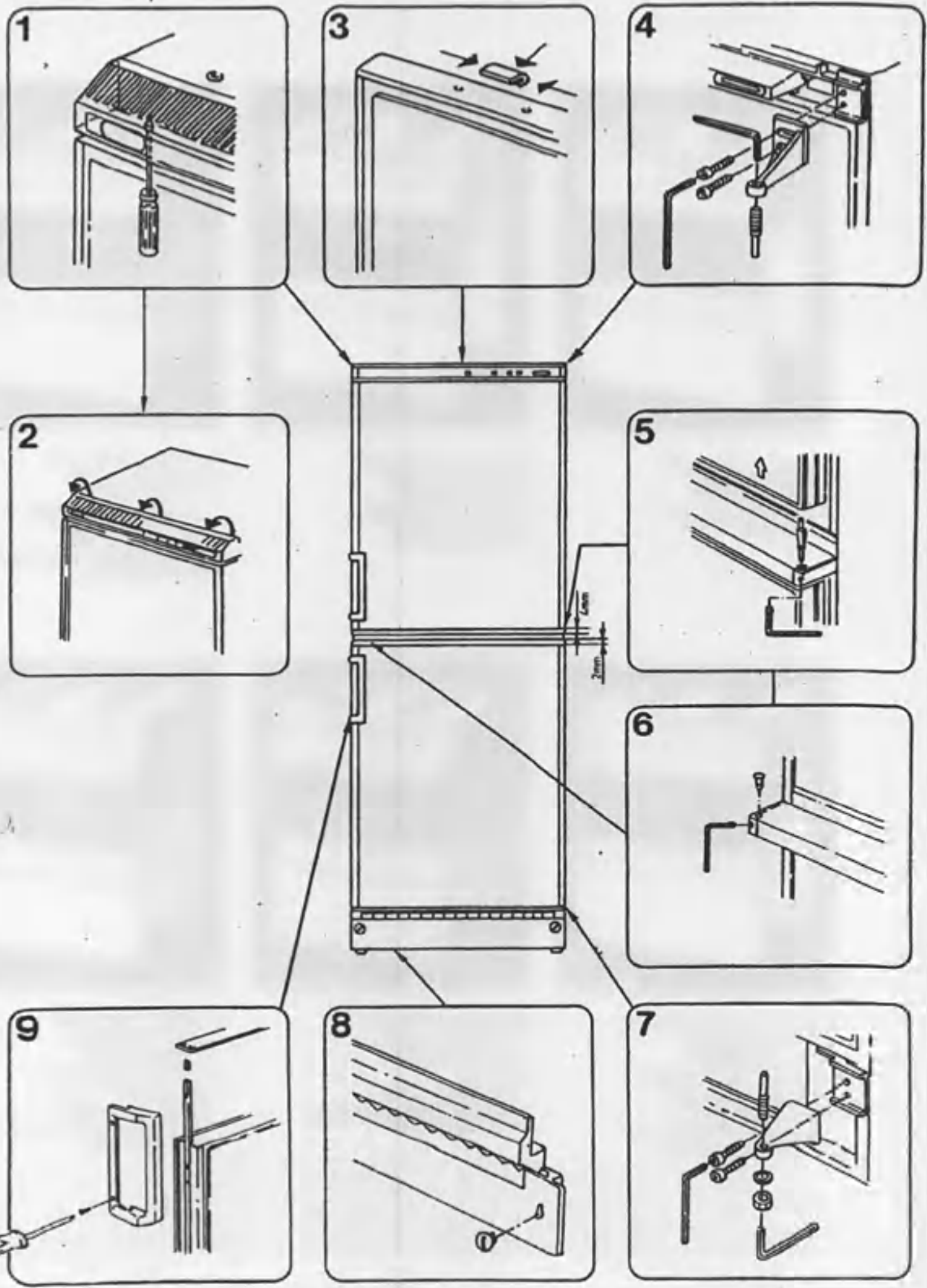
C på bagvæg*

* Her skal forbores i emhætten.

Et eventuel mellemrum mellem emhætten og væggen justeres ved hjælp af afstandskinnen (F). Denne kan vendes.

ÆNDRING AF HÆNGSELSIDE

EL-TILSLUTNING

Emhætten skal tilsluttes 230 V i henhold til stærkstrømsreglementet.

BRUG AF EMHÆTTEN

Emhætten skal tændes enten inden eller samtidig med, at man begynder at koge eller stege. Optimal effekt opnås ved først at slukke for emhætten ca. 20 minutter efter madlavningen er afsluttet.

SIKKERHEDSREGLER

Benyt ikke åben ild under emhætten, eksempelvis flambering. Når man steger, bør man aldrig lade panden være uden opsyn. Man kan risikere at stegeolien kan flamme op. Rens alle overfladerne hyppigt for at undgå brandfare.

RENGØRING

Før De går i gang med rengøringen skal der afbrydes for strømmen. Enten på hovedafbryderen eller ved at stikproppen trækkes ud af kontakten.

Rengør emhætten med en fugtig klud med rengøringsmiddel. Brug aldrig rengøringsprodukter som indeholder slibende stoffer.

Det er vigtigt mindst hver anden måned, at rengøre filtret (E). Filtret tages ud og vaskes af i sæbevand eller kommes i opvaskemaskinen. Pas på ikke at beskadige filtret ved at klemme eller bøje det.

BEMÆRK

Aktivt kulfilter kan ikke rengøres. Det skal udskiftes ca. 1 gang pr. år afhængig af brug.

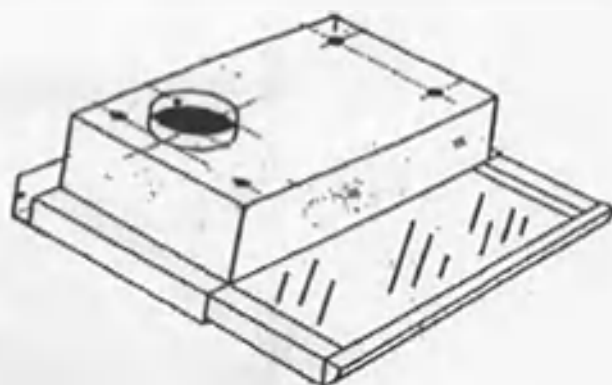
LYSKILDE

Kertepære, 2 x 40 Watt

TURBO SLIM

MONTERINGS- & BETJENINGSVEJLEDNING

RÅD OG VEJLEDNING

Når ventilatoren arbejder, udsuges luften fra køkkenet hvorved der dannes et undertryk. Undertrykket skaber en svag luftstrøm gennem dørene fra de tilstødende værelser. Når ventilatoren arbejder, får De den bedste udluftning fra såvel køkkenet som tilstødende rum ved at holde køkkenvinduerne lukkede.

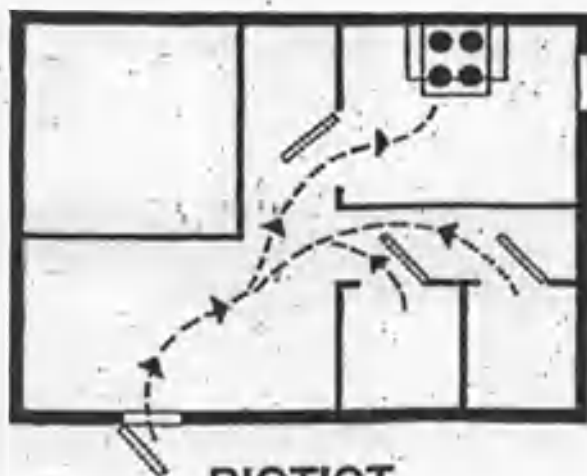
Vinduerne i de tilstødende rum må gerne være åbne eller stå på klem. (Se nedenstående figur)

NB!

Vær opmærksom på, at når emhætten er i brug, skabes der et undertryk i rummet. Dette får betydning, hvis De samtidig gør brug af f.eks. brændeovn, som kræver luft til selve forbrændingen. Et vindue eller lignende bør derfor være åbent.

FORKERT

RIGTIGT

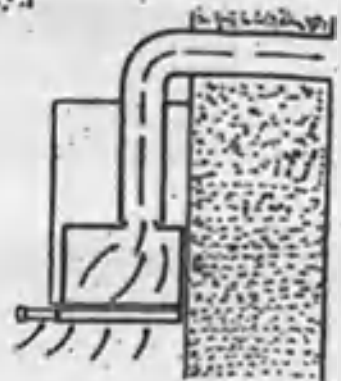
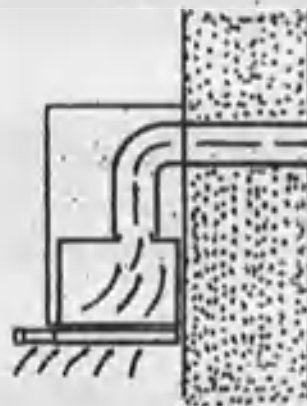
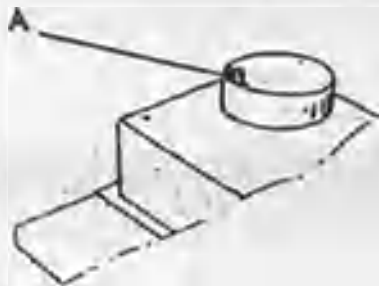
AFTRÆK TIL DET FRI

Dør etableres adgang til det fri enten igennem loft, væg, vindue eller aftrækskanal.

Inden bag filtret ligger topflangen (A) som monteres på emhætten. Herpå fastmonteres, med spændbånd, flexslange (Ø 125).

BEMÆRK

Tilslut aldrig aftræksenhætten til eksisterende varmluftssystem eller skorsten.

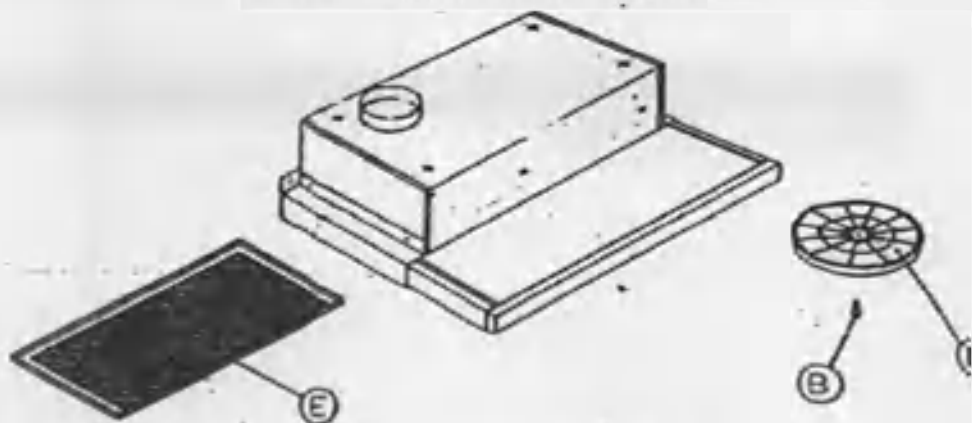
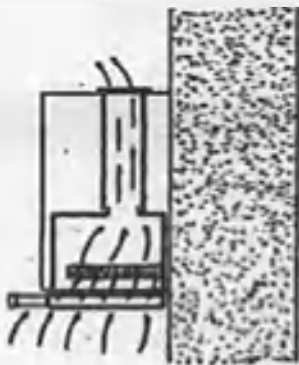

RECYKLERING

Luften renses ved hjælp af 1 stk. aktivt kulfilter (ekstra tilbehør), hvorefter det cirkuleres tilbage i rummet.

Montering af aktive kulfiltre:

- Filtret (E) fjernes
- Kulfiltret (D) monteres på motorene ved hjælp af fingerskruer (B)
- Filtret (E) påmonteres igen

BETJENINGSPANEL

- 1 Lys 0: slukket 1: tændt
2 Ventilator 0: slukket
1: min. hastighed
2: max. hastighed

Motor og lys kan styres automatisk ved at åbne og lukke emhætten, forudsat at lys og motor står på 1.

